Proletari din toate țările, uniți-vă!

Scînteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXV, SERIA II, NR. 6243 | 8 PAGINI – 30 BANI | SÎMBĂTĂ 14 IUNIE 1969

Mesajul tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU adresat cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înființarea O.I.M.

Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înființarea Organizației Internaționale a Muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a adresat următorul mesaj directorului general al Organizației Internaționale a Muncii, David Morse, și președintelui Conferinței Internaționale a Muncii, Jean Mori:

„Aniversarea a 50 de ani de la crearea Organizației Internaționale a Muncii îmi oferă plăcutul prilej de a vă transmite dv., reprezentanților statelor membre, conducerii și Secretariatului Organizației un salut cordial din partea mea și a Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Țara noastră — angajată într-un amplu proces de construcție economică și socială — participă intens la activitatea Organizației Internaționale a Muncii, ca și la acțiunile și programele celorlalte organisme din sistemul Organizației Națiunilor Unite, chemate să sprijine eforturile popoarelor pentru progres și pace, să adîncească cooperarea între state într-un spirit de încredere și înțelegere reciprocă. În aceasta își găsește expresia una dintre principalele constante ale politicii externe a României socialiste și anume efortul neobosit pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare cu toate țările lumii, pe temelia principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Realitățile lumii contemporane atestă fără tăgadă că o atare cooperare între națiuni suverane și egale în drepturi servește atît nevoilor de dezvoltare ale fiecărei țări, cît și cauzei generale a păcii și civilizației umane.

La semicentenarul activității Organizației Internaționale a Muncii este pe deplin îndreptățit să se evalueze — prin prisma obiectivelor înscrise în Constituția sa — rolul crescînd ce revine acestei Organizații în susținerea eforturilor statelor membre, în primul rînd ale celor în curs de dezvoltare, pentru progresul lor economic și social. Notînd cu satisfacție sporirea preocupărilor și diversificarea activităților O.I.M. în ultimii ani, considerăm că în fața acesteia stau azi responsabilități sporite pe linia promovării cooperării între statele membre, a sprijinirii eforturilor popoarelor pentru făurirea unor condiții de muncă și viață ale maselor corespunzătoare demnității umane, a înfăptuirii programelor de dezvoltare economică și socială a țărilor lumii. Există, de asemenea, cred, largi posibilități ca Organizația să susțină într-un mod mai eficient eforturile diferitelor națiuni în domeniul valorificării și utilizării resurselor umane, al pregătirii profesionale a forței de muncă, al creării de cadre naționale necesare diferitelor ramuri ale economiei, al formării multilaterale a omului — factor central de promovare a progresului societății.

Ne exprimăm încrederea că identificînd, prin eforturile concertate ale tuturor membrilor Organizației, căi noi pentru perfecționarea programelor și metodelor sale de lucru, transpunînd în viață cu consecvență principiul universalității, Organizația Internațională a Muncii va obține noi rezultate pozitive în activitatea sa, își va amplifica aportul la triumful idealurilor nobile ale progresului material și spiritual al popoarelor, ale păcii, înțelegerii și colaborării internaționale.

Asigurîndu-vă că România își va aduce și în viitor întreaga sa contribuție la realizarea acestor importante deziderate, urez deplin succes activității Organizației Internaționale a Muncii".

ÎNTR-O ATMOSFERĂ DE MUNCĂ

AL X-LEA CONGRES AL PARTIDULUI

TINERETUL ÎNTÎMPINĂ CU ENTUZIASM AL X-LEA CONGRES AL PARTIDULUI

RITMUL ÎNALT DE EDIFICARE A ECONOMIEI SOCIALISTE

Conf. dr. GH. TOMESCU

Pretutindeni în țară, tineretul întîmpină Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român și a XXV-a aniversare a eliberării României, evenimente de o excepțională însemnătate în viața patriei noastre socialiste, cu profundă însuflețire, puternic avînt creator și fructuoase realizări în îndeplinirea sarcinilor de producție, în creșterea calitativă a pregătirii profesionale și politice, în perfecționarea întregii activități.

Documentele pentru Congresul al X-lea al partidului, aflate în dezbaterea tinerilor și vîrstnicilor, a întregului popor, definesc amplu și multilateral programul de edificare a unei economii moderne, îmbrățișează existența materială și spirituală a poporului român în întreaga ei complexitate, prefigurînd adînc înfățișarea viitoare a României socialiste. La o analiză atentă cele două documente, Tezele și proiectul de Directive se găsesc într-o legătură organică, de nedesfăcut. Sinteza generală a documentelor, îmbină deopotrivă, cutezanța creatoare cu adînca meditație și îndelungata analiză; dinamismul izvorît din cunoașterea aprofundată a realităților, cu înalta responsabilitate pentru viitorul țării; înalta principialitate comunistă cu valorile etice pe care le afirmă; încrederea nemărginită în avantajele socialismului cu abnegația de a le fructifica cît mai bine; grija pentru dezvoltarea propriei națiuni cu extinderea largă a relațiilor de colaborare și cooperare pe plan mondial. Ele sînt expresia aprofundată a esenței relațiilor și structurii vieții economice, sociale, politice, a direcțiilor de dezvoltare a României socialiste pe trepte tot mai înalte ale civilizației socialiste.

În centrul politicii sale economice se arată în proiectul de Directive, partidul pune continuarea în ritm înalt a edificării unei economii moderne, bazată pe o industrie și o agricultură înaintate, pe folosirea cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane și valorificarea superioară a resurselor țării, pe utilizarea intensivă a întregului potențial de producție, pe o înaltă productivitate a muncii sociale.

Datorită politicii de industriali-

(Continuare în pag. a III-a)

ROMANTICA VÎRSTĂ A PIONIERIEI

MIHAI NEGULESCU

Există o zi, în calendarul bucuriilor copilăriei, cînd întreaga fervoare a începutului de drumuri în viață, a prospețimii și a năzuințelor cutezătoare, se reunesc într-un buchet de speranțe și certitudini, buchet pe care patria îl oferă din inimă viitorului.

În preajma unei asemenea zile, meleagurile pămîntului românesc capătă, pe lîngă lumina unui iunie generos, lumina tremurătoare a cravatelor roșii ce îi întîmpină — dincolo de frumusețile succeselor școlare — cu voioșie, cîntece și jocuri sărbătoarea ce le-a fost închinată. Anul acesta, o asemenea zi festivă cunoaște o dublă semnificație: „Ziua pionierilor — 1969" prilejuiește, deopotrivă, celebrarea a 20 de ani de la înființarea primelor detașamente de pionieri din România.

Așteptate cu nerăbdare de cei peste 1 500 000 de purtători ai cravatelor roșii, momentele sărbătorești ce vor fi trăite în fiecare școală, de fiecare copil, reprezintă, deopotrivă și un prilej de rememorare a drumului parcurs în cei 20 de ani, perioadă de-a lungul căreia din rîndurile pionierilor au cres-

(Continuare în pag. a II-a)

Salut participanților la masa rotundă: „Tineretul și securitatea europeană"

Între 15—20 iunie a.c. se desfășoară la Snagov lucrările „mesei rotunde" — organizată de Uniunea Tineretului Comunist — pe tema „Rolul și contribuția tineretului la asigurarea unui climat de pace și securitate în Europa". Din aproape toate țările continentului au sosit reprezentanți ai organizațiilor de tineret de cele mai diferite orientări politice, filozofice și religioase, exponenți ai unei generații care își exprimă viguros năzuința către instaurarea unui climat de pace și securitate în Europa, pentru ca acest leagăn de civilizație să nu mai cunoască urgia distrugerilor, pentru ca popoarele să găsească drumul apropierii și al înțelegerii. Tineretul aspiră la un viitor pașnic care să permită punerea în valoare a imenselor sale energii constructive, care să asigure înfăptuirea idealurilor generoase care îl însuflețesc. În marea bătălie pe care popoarele o poartă pentru progres și pace, generația tînără se afirmă energic ca o forță activă, plină de avînt și combativitate. Desigur opțiunile politice ale tinerilor din Europa, condițiile în care ei trăiesc și se dezvoltă sînt din cele mai diverse, vîrsta tînără fiind caracterizată prin explorarea neobosită a realităților. Dar, dincolo de deosebirile generate de credințele politice, de adeziunile la o mișcare sau alta, există un element comun, propriu tineretului: dorința profundă ca Europa să trăiască în pace, conștiința responsabilității ce revine generației tinere în bătălia pentru viitorul luminos al continentului. Lupta pentru înfăptuirea securității europene, pentru înlăturarea tuturor primejdiilor la adresa păcii, se contopește cu idealurile cele mai arzătoare ale unei generații căreia îi aparține ziua de mîine.

Uniunea Tineretului Comunist din România, exprimînd

(Continuare în pag. a VII-a)

Citiți pag. a 8-a: Ancheta noastră internațională „TINERETUL ȘI VIITORUL EUROPEI".

În pag. a 7-a: Sosirea unor delegații la masa rotundă „Tineretul și securitatea europeană".

Embleme și ritmuri în cincinal

VARĂ DE AUR LA PORȚILE DE FIER (III)

...Transcriu cîteva din însemnările notate la un colocviu menit să traseze cîteva linii la profilul tineretului de la Porțile de Fier. Participanți: Constantin Brăila, prim-secretar al Comitetului municipal U.T.C. Tr. Severin, Petre Miche, secretarul comitetului coordonator U.T.C. de la Porțile de Fier, Constantin Doinea, locțiitorul acestuia și, numai cu întrebări, subsemnatul. Un colocviu cam insolit.

...Sus la 20 m deasupra albiei Dunării, la locul numit Ecluză — aval — acolo unde Porțile de Fier dau una dintre bătăliile hotărîtoare ale acestei veri —, călcînd pe porțiunea de planșeu abia turnat pe mici estrade de placaj brun sau încercîndu-ne simțul echilibrului peste punți jucăușe dintr-o singură scîndură și peste dantelăria complicată a unor fier-betoane abia închegate, am întîlnit cîțiva oameni mai puțin tineri, și discutam așa cum vă spuneam, despre tineret. În jurul nostru, pe întreg acest promontoriu de beton și metal se mișcă alene în ritmul știut al pauzei de lucru de la ora 10 — zeci și zeci de virtuali „subiecți": ingineri cu pantaloni scurți, ochelari „op" și căști de protecție albe, lăcătuși goi pînă la brîu și bronzați ca în filme, fierari-betoniști abia veniți la calificare și mai purtînd încă sub salopetă cămașa cu riuri, sudorițe cochete cu bluze și basmale pastelate, mecanici de aparataje sobri și importanți — toți oameni tineri ca o ilustrare vie a adevărului care sugerase discuția noastră: **la Porțile de Fier media de vîrstă a celor 10 000 de constructori nu depășește 30 de ani.**

PETRE DRAGU

(Continuare în pag. a III-a)

O RELAȚIE MODERNĂ: CULTURĂ – PERSONALITATE

Convorbire cu prof. univ. dr. docent C. C. GIURESCU

— „Istoria — afirma Paul Valery — e produsul cel mai periculos pe care chimia intelectului l-a putut elabora". Ce credeți că l-a îndreptățit pe poetul academician să emită un aforism atît de acid?

CONSTANTIN C. GIURESCU: Evident, aversiunea față de istorie, fiindcă disciplina aceasta e admirată și urîtă aproape cu egală vehemență. Unii o numesc „învățătoare a vieții", alții o considera pe de-a-ntregul inutilă sau chiar pernicioasă. Eu aș spune, adoptînd o expresie franceză bine cunoscută, că nu merită istoria acest exces de onoare, dar nici această nedemnitate. Istoria e veche de cînd lumea și va dura cît lumea. Indiferent de ceea ce spun unii oameni...

— Dumneavoastră ce loc acordați istoriei în planul culturii?

— C.C.G.: Firește, un loc de mare importanță, fiindcă eu n-o consider numai un obiect de studiu, ci o modalitate a spiritului uman: luăm cunoștință de realitate în timp — prin istorie, în spațiu — prin geografie, iar sub raportul proporțiilor — prin matematică. Și n-o consider pură disciplină de studiu, căci astăzi orice om de cultură aplică aceste trei modalități de cunoaștere în abordarea oricărei discipline, în orice domeniu.

— Benedetto Croce spunea că întreaga istorie e o istorie contemporană. Este și această afirmație tot un aforism — în schimb amabil — privind studiul istoriei?

— C.C.G.: Nu; de data aceasta afirmația cuprinde o parte de adevăr.

— Istoria, însă, apare înainte de toate ca o cercetare și înfățișare a timpului trecut, a prezentului dispărut. Și atunci, cum explicați această strînsă relație cu contemporaneitatea? Poate, de pildă, contribui cunoașterea epocilor trecute la activitatea de înnoire prin care trece omenirea astăzi?

— C.C.G.: Poate. Prin însăși spectacolul continuelor prefaceri și înnoiri dat de istorie. Evoluția e incontestabilă; dar fiecare om trebuie să se integreze lucid și conștient în permanența evoluției. Or, această luciditate și conștiență i-o dă

VIORICA TĂNĂSESCU

(Continuare în pag. a IV-a)

SĂRBĂTOAREA ARIPILOR PATRIEI

General-locotenent ION TÎU

În semn de înaltă prețuire și cinstire a glorioaselor tradiții ale aviației românești, a succeselor dobîndite în activitatea lor de zburătorii patriei, poporul nostru sărbătorește în acest an Ziua Aviației Republicii Socialiste România în condițiile unui puternic avînt în muncă pentru a întîmpina cel de-al X-lea Congres al partidului și cea de a 25-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascist cu noi și importante succese în toate domeniile.

Istoria aviației românești este bogată în realizări de prestigiu. Sîntem mîndri că din rîndurile poporului nostru s-au ridicat talentați creatori și constructori de aparate de zbor, piloți încercați, care și-au adus o contribuție de preț la vertiginoasa dezvoltare a aeronauticii, situînd România în rîndul primelor țări din lume în realizarea unui vechi și stăruitor vis al omenirii — cucerirea spațiului aerian.

Cu respect și admirație ne amintim de fapta temerară a lui Traian Vuia care, la 8 martie 1906, pe cîmpul de la Montesson, de lîngă Paris, a reușit să zboare primul în lume cu un aparat mai greu decît aerul, avînd mijloace proprii de bord. Aeroplanul conceput și construit de Vuia, cu roți și pneuri pentru decolare și aterizare, a deschis noi perspective dezvoltării aviației. Cîțiva ani mai tîrziu, la 17 iunie 1910, Aurel Vlaicu, inginer genial și pilot iscusit, prin succesul repurtat pe cîmpia Cotrocenilor a făcut să se afirme și mai mult aviația românească. Aparatul său de construcție originală, se deosebea de celelalte construite pînă atunci prin performanțe de zbor superioare, demonstrate cu prisosință la concursurile internaționale la care a participat. Anul 1910 a consacrat și numele unui alt fiu al poporului nostru, pionier al aviației mondiale — Henri Coandă. El este constructorul primului avion cu reacție care a marcat zorii unei noi ere în aeronautică. De numele lui Coandă sînt legate și alte importante realizări originale cum ar fi crearea primului avion bimotor din lume, numeroase soluții și invenții în centrul cărora se situează „efectul Coandă".

(Continuare în pag. a III-a)

„UN MARE ȘANTIER, UN VAST LABORATOR DE CERCETARE"

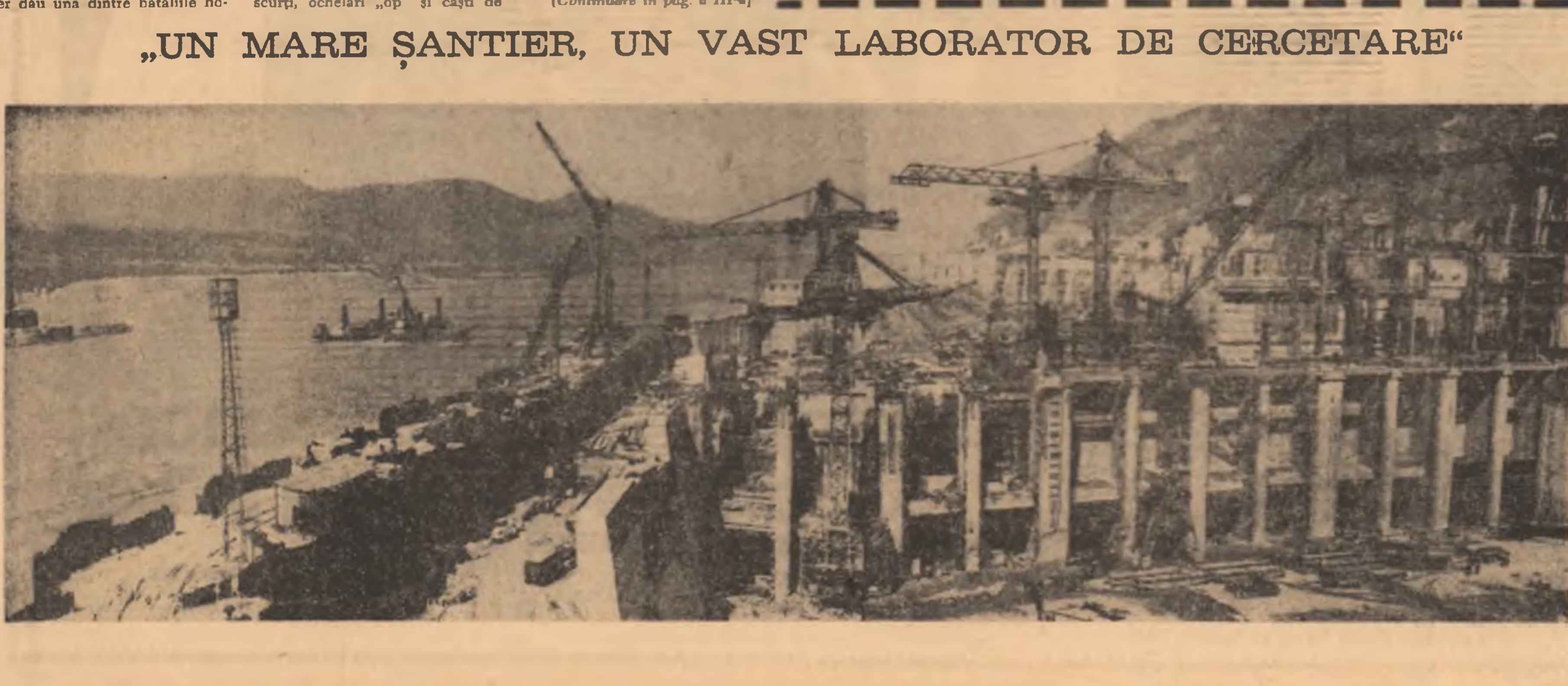

actualitatea

Mîine, pe șantierul tineretului din Capitală

Stagiunea muncii patriotice înscrie în repertoriul său noi premiere. Luni dimineața, în revărsatul zorilor, are loc deschiderea oficială a taberelor permanente de muncă patriotică. La Complexul cultural-sportiv și de agrement din parcul Pantelimon II, trei sute de tineri de la diverse întreprinderi și instituții din Capitală își vor fixa, pentru cîteva săptămîni, domiciliul permanent în corturi. Vor lucra la amenajarea terenurilor sportive, a lacului și a pistei de atletism. În aceeași dimineață, la Străulești, în cadrul vastului program de sistematizare a salbei de lacuri bucureștene, alți 200 tineri vor începe organizarea de șantier, a clubului nautic al tineretului; cel de-al III-lea obiectiv în premieră al muncii patriotice va fi deschis la șantierul aeroportului internațional, Otopeni. Aici detașamentele de tineri se vor deplasa zilnic. Paralel cu acestea, vechile obiective ale muncii patriotice inaugurate în primăvară, continuă să fie asaltate cu același entuziasm tineresc. În duminica aceasta 300 de tineri din cadrul sectorului IV vor lucra în Parcul tineretului din Balta Albă, iar tinerii din sectoarele V și VII vor continua acțiunea de amenajare a parcului tineretului din Cringași și de la Mărțișor.

Stadionul bucureștean Dinamo a găzduit ieri, conform tradiției, timp de o după-amiază întreagă, un bogat program cultural-sportiv închinat „Zilei Miliției". Întregul parc și-a împărțit cu dărnicie atracțiile. Pe terenul central, după deschiderea și defilarea participanților — marcată de momentul poetic „Miliția în slujba poporului" — au avut loc cele mai spectaculoase și inedite demonstrații. O admirație fără rezerve au stîrnit acțiunile cîinilor de serviciu care au rezolvat rapid și sigur cîteva teme de prinderea unor „infractori". Lucrătorii care-i pregătesc cu prilejul dificila exercițiu de dresaj general și special. Judo, boxul, exercițiile de autoapărare, probele de îndemînare pe motociclete, demonstrația de măiestrie și curaj a miliției călare, ne-au oferit alte cîteva mostre ale

DEMONSTRAȚIE INEDITĂ

înaltei pregătiri profesionale și tehnice a celor care veghează neobosit la întărirea legalității și ordinei de drept, la asigurarea muncii pașnice a poporului nostru. Desigur n-a lipsit nici fotbalul. Vechile rivalități — Dinamo și C.C.A. — ne-au prilejuit o plăcută reîntîlnire cu Ivănescu, Ene I, Ene II, Szöke, Voinescu, Oniste, Zavoda II, Tătaru și Țîrcovnicu. Din bogatul program sportiv n-au lipsit demonstrațiile de handbal, polo, natație, volei, ciclism pe velodrom, cu participarea sportivilor clubului „Dinamo". În sfîrșit, concertul de muzică de fanfară, evoluția prestigiosului ansamblu de cîntece și dansuri „Ciocîrlia", partiturile de muzică populară și ușoară, ca și momentele cesele au întregit programul sărbătoresc închinat evenimentului jubiliar.

VIOREL RABA

RACHETO-MODELIȘTII ROMÂNI PESTE HOTARE

După ce în orașul Tîrgoviște s-a desfășurat primul concurs republican de rachete modele la sfîrșitul lunii trecute și unde echipei Metalul Tîrgoviște i-a revenit titlul de campioană națională pe anul 1969, doi componenți ai acesteia, profesorul Radu N. Ion (care la concursul național a cîștigat cinci titluri) și Gheorghe Băcăuanu au reprezentat țara noastră, alături de Romeo Vizitiu, la recentul concurs internațional de racheto-modele desfășurat în localitatea cehoslovacă Dubnica nad Vahom. La acest concurs au participat 34 de concurenți constituiți în 11 echipe, reprezentînd cinci țări: Iugoslavia, Bulgaria, Polonia, Cehoslovacia și România. Concursul a însemnat și prima confruntare oficială a unei echipe românești de racheto-modele într-un concurs internațional. Comportarea reprezentanților noștri — ei au ocupat în clasamentul general locul III — este meritorie. Pe primele două locuri s-au situat echipele Iugoslaviei și Bulgariei. Dar au fost și probe, ca cea de racheto-plane, unde echipa României a obținut locul I. În clasamentul general individual prof. Radu N. Ion a obținut locul 8, Băcăuanu Gheorghe locul 9, iar Romeo Vizitiu locul 23.

M. VLAD

PENTRU TIMPUL DV. LIBER

cinema

● Neîmblînzita Angelica: Sala Palatului — 17,15 (seria de bilete — 2020); 20,15 (seria de bilete — 2049), Patria — 11; 13; 15; 17; 19; 21, București — 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21, Favorit — 9,45; 11,45; 13,45; 16; 18,15; 20,30, Stadionul Dinamo — 20,30.
● Străin în casă: Republica — 9,15; 11,30; 14; 16,30; 18,45; 21, Festival — 8,45; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21, la grădină — 20,15.
● Lovitură puternică: Luceafărul — 9,15; 11,30; 13,45; 16,15; 18,30; 20,45.
● Alexandru cel fericit: Melodia — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, MODERN — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45, Victoria — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, Grădina Progresul-parc — 20,15.
● În umbra coltului: Volga — 9,30—16,30 în continuare; 18,30; 20,30, ARTA — 9—16,15 în continuare; 18,15, la grădină — 20,15, Bucegi — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15, la grădină — 20,15, GIULEȘTI — 15,30; 18; 20,30.
● Anul trecut la Marienbad: Central — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
● Întîlnire la Ischia: Cinemateca — 12,30; 14,30; 16,30.
● Adio, Gringo: Lumina — 8,45—16,30 în continuare; 18,45; 20,45.
● Acasă la Nicolae Popa; Nicolae Iorga; Muzică... mai presus de orice; Mulțumesc, Mihaela; Gustav întinerește: Timpuri Noi — 9—21 în continuare.
● Comedianții (ambele serii): Doina — 11,30; 16; 19,30.
● Program pentru copii: Doina — 9; 10.
● La dolce vita: Grădina Doina — 20,30.
● Eclipsa: Union — 16; 17,45; 20,30.
● Prințul negru: Feroviar — 9—13,30 în continuare; 16; 18,30; 20,45, Excelsior — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, Gloria — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
● A trăi pentru a trăi: Grivița — [illegible], Flamura — [illegible].
● Samuraiul: Întîlnire între popoare — [illegible].
● Am doi mame și doi tați: Buzești — 15,30; 18.
● [illegible] (ambele serii): Grădina Buzești — 20,15.
● [illegible] (ambele serii): Dacia — 8,30—20,15 în continuare, Cotroceni — 15; 18.
● Crăciun cu Elisabeta: Cotroceni — 20,30.
● Tată de familie: Unirea — 15,30, la grădină — 20,15.
● [illegible]: Unirea — 18.
● Rolls Royce-ul galben: Lira — 15,30; 18, la grădină — 20,15.
● Paradisul îndrăgostiților: Drumul Sării — 15; 17,30; 20.
● Becket: Pacea — 16; 19,15.
● Pentru încă puțini dolari: Cringași — 15,30; 18; 20,15.
● Tarzan, omul junglei: Floreasca — [illegible]; Aurora — [illegible].
● [illegible]
● Nu vor fi divorțuri: Miorița — [illegible], Grădina Expoziției — 20,15.
● Asasinatul s-a comis luni: Moșilor — 15,30; 18; 20,30, la grădină — 20,15.
● [illegible]: Popular — 15,30; 18; 20,30.
● Vera Cruz: Munca — 16; 18.
● [illegible]: Munca — 20.
● Vremuri minunate în Spessart: Viitorul — 15,30; 18, la grădină — 20,15.
● Noaptea e făcută pentru... a visa: Rahova — 15,30; 18, la grădină — 20,15.
● Pe urmele [illegible]: Progresul — 15,30; 18.
● Crimă în stil personal: Progresul — 20,15.
● Duel: Ferentari — 15,30; 18; 20,15.
● Noaptea: Cosmos — 15,30; 18; 20,15.

teatre

SÎMBĂTĂ, 14 IUNIE

Opera Română (La Sala Palatului): BOEMA — ora 11,30; Teatrul Național „I. L. Caragiale" (Sala Comedia): PĂRINȚII TERIBILI — ora 20,00; Teatrul Mic: CARLOTA (premieră) — ora 20,00; Teatrul „C. I. Nottara" (B-dul Magheru): ECHILIBRU FRAGIL — ora 15,00; (La Teatrul de vară „Herăstrău"): DON QUIJOTE — ora 20,00; Teatrul Giulești: ULISE ȘI COINCIDENȚELE — ora 19,30; Teatrul „Barbu Delavrancea": DOAMNA DE LA MAXIM — ora 20,30; Teatrul evreiesc de stat: MALETRI ȘI BETOCAMORU — (premieră) — ora 20,30; Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (Sala Savoy): NU TE LĂSA STROE! — ora 19,30; (Cal. Victoriei): FEMEI, FEMEI, FEMEI — ora 20,00.

DUMINICĂ, 15 IUNIE 1969

Opera Română: TRAVIATA — ora 11,00; LUCIA DI LAMMERMOOR — ora 19,30; Teatrul Național „I. L. Caragiale" (Sala Comedia): ENIGMA OTILIEI — ora 20,00; Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (Schitu Măgureanu): METEORUL — ora 20,00; (la Sala Palatului) D-ALE CARNAVALULUI — ora 11 și 20,00; Teatrul Mic: CARLOTA — ora 20,30; Teatrul „C. I. Nottara" (la Teatrul de vară „Herăstrău"): LA CIORBA DE POTROACE — ora 20,00; Teatrul Giulești: CURSA DE SOARECI — ora 19,30; Teatrul „Barbu Delavrancea": UN ASASIN CIUDAT — ora 20,00; Teatrul evreiesc de stat: MALETRI ȘI BETOCAMORU — ora 20,00; Teatrul „Țăndărică" (Cal. Victoriei): SORICELUL ȘI PĂPUȘA — ora 11,00; Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (Sala Savoy): NU TE LĂSA STROE! — ora 19,30; (Cal. Victoriei) FEMEI, FEMEI, FEMEI — ora 20,00; (la Teatrul de vară „N. Bălcescu": HANUL MELODIILOR POPULARE — ora 20,00.

tv

SÎMBĂTĂ 14 IUNIE 1969

● 17,30 Buletin de știri ● 17,35 Filmele pentru copii: ● Fata vîntului ● Vrăbioiul ciufulit ● 18,05 Emisiune pentru tineret. O seară la club ● 18,50 Studioul pionierilor. Imagini filmate din activitatea organizațiilor de pionieri în cei 20 de ani de la înființare ● 19,30 Telejurnalul de seară ● Ce e nou în piețele Capitalei ● 20,00 Ziua pionierilor. Vorbește Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului învățămîntului ● 20,10 Tele-enciclopedia ● 21 Publicitate ● 21,05 Monografii contemporane. Orele soarelui — film realizat la Regia ● 21,25 Recital Udo Jürgens ● 22,00 Seară de romanțe. Solistă Marioara Tănase. Acompaniază formația de chitare „Dacicus" ● 22,15 Film serial: Anchetele comisarului Maigret ● 23,05 Telejurnalul de noapte ● 23,15 Închiderea emisiunii programului I

PROGRAMUL II

● 19,30 Telejurnalul de seară ● Ce e nou în piețele Capitalei ● 20,00 Ziua pionierilor. Vorbește Virgiliu Radulian ● 20,10 Film serial „Aventurile căpitanului Kloss" ● 21,10 Antologie clasică: Dimitrie Anghel. Prezintă acad. Șerban Cioculescu ● 21,25 Roman foileton: „Lunga vară fierbinte" (reluare) — după William Faulkner ● 22,15 Trei melodii pe săptămînă ● 22,20 Desene animate ● 22,30 Recitalul de sîmbătă seara. Menuete de Haydn, Mozart, Beethoven și Ionel Perlea. Interpretează cvartetul „Philharmonia" ● 22,55 Închiderea emisiunii programului II.

AZI în librării

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

Cornea Paul și Mihai Zamfir „Gîndirea românească în epoca pașoptistă", vol. I—II, lei 27.
Coșovei T.: „Prietenă cu focul și cu apa", lei 11,50.
Ureche D.: „Viori fără amurg", lei 5,75.
Fielding: „Tom Jones", vol. I—IV), lei 20 (B.P.T. 415—417).

EDITURA TINERETULUI

Rațiu I. și Țăranu M.: „De mînă cu vacanța", lei 5,75

EDITURA ACADEMIEI

Suciu I: „Algebră de funcții", lei 7.
Janko B.: „Rezolvarea ecuațiilor operaționale neliniare în spații Banach", lei 12,50.

EDITURA MERIDIANE

●●● „Pe șoseaua E-94 de la Moravița la București", (ghid), lei 8.
●●● „România" ghid (reeditare), lei 20,50.
●●● „Plaiuri dîmbovițene", ghid, lei 9.

EDITURA ENCICLOPEDICĂ

Bittman E.: „Ficatul, laboratorul organismului", lei 2
Niederkorn J.: „În lumea cristalelor", lei 2.

EDITURA TEHNICĂ

Damachi E.: „Amplificatoare și detectoare de videofrecvență, receptoare de televiziune", lei 17.

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ

Nicolescu A.: „Probleme de analiza frazei", lei 5,50.
Noica C.: „Douăzeci și șapte trepte ale realului", lei 3,25.

EDITURA C.N.E.F.S.

„Ghidul străzilor municipiului București", lei 25.

pentru tineret

„ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ" — două decenii de apariție

„ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ" — revistă editată de C.C. al U.T.C. și Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice împlinește două decenii de apariție.

În peisajul presei și publicațiilor din țara noastră „ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ" și-a cîștigat de-a lungul anilor, aprecierea cititorilor, a tinerilor pasionați de problemele științei și tehnicii.

Ca la orice popas aniversar, aruncînd o privire asupra perioadei parcurse, avem prilejul de a sublinia contribuția însemnată pe care a adus-o revista la cunoașterea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, la popularizarea succeselor științei și tehnicii românești, la dezvoltarea interesului și înclinării tinerei generații spre însușirea temeinică, perseverentă și continuă a comorilor științei — latură importantă a operei de educație comunistă a tineretului.

În ultimii ani, revista și-a concentrat atenția asupra abordării unei tematici care să îmbine activitatea formativă, de educare științifică materialist-dialectică a cititorilor, de dezvoltare a concepțiilor înaintate despre natură și societate, cu necesitatea imperioasă a zilelor noastre legată de informația științifică. Prin dezbateri, articole, interviuri, revista abordează sarcinile puse de partid în această perioadă cercetării științifice din țara noastră contribuția frontului științific la înfăptuirea prevederilor planului cincinal.

Aniversarea a două decenii de apariție, găsește colectivul redacțional al revistei „ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ" angajat, ca întreaga noastră presă, la ridicarea activității sale la nivelul noilor cerințe ale vieții, la nivelul înaltelor și însuflețitoarelor obiective conturate de documentele celui de-al X-lea Congres al P.C.R.

Cu prilejul acestei aniversări, colectivul redacțional al „SCÎNTEII TINERETULUI" felicită colectivul redacțional al revistei „ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ" urîndu-i să obțină noi succese în îndeplinirea sarcinilor de cinste și mare răspundere puse de partid în fața presei noastre.

ROMANȚICA VÎRSTĂ

(Urmare din pag. I)

cut tot atîtea promoții de uteciști, tineri cu o temeinică pregătire, fii curajoși și demni ai României socialiste.

Anii petrecuți în organizația pionierilor lasă fiecărui tînăr amintiri de neuitat. Numeroasele întîlniri ce au avut loc, în cinstea sărbătorii de azi, între diferitele vîrste ale foștilor și actualilor purtători ai cravatei roșii, au fost, poate, tocmai din acest motiv, deosebit de emoționante. Între țincii de-o șchioapă și colegii lor mai vîrstnici, ajunși astăzi muncitori cu o înaltă calificare, ingineri, medici, profesori, cercetători științifici sau ofițeri, puntea de legătură o constituie mai mult ca oricînd aceeași noblețe de ideal, dragostea fierbinte pentru patrie, devotamentul față de cauza Partidului Comunist Român, credința consfințită prin legămînt față de poporul căruia aparținem.

Bogăției de fapte, pe care le-au împărtășit-o cei „vîrstnici", actualii pionieri le răspund nu numai cu dorința de a săvîrși ei înșiși „minuni" asemănătoare, ci și cu atîtea și atîtea dovezi de talent, iscusință și perseverență, cîte însoțesc activitatea școlară și pionierească de fiecare zi.

În sport și drumeție, în cercurile tehnice și cu prilejul festivalurilor cultural artistice, în întreg florilegiul activităților educative, romantica vîrstă a pionieriei încunună pretutindeni meleagurile patriei cu un optimism viguros, cu certitudinea că frumusețile patriei și izbînzile socialiste ale națiunii noastre vor fi moștenite de urmași vrednici și sporite neîntrerupt, în deceniile următoare de către acești copii minunați, de acești tineri fii de nădejde ai României, care aparțin celor 20 de promoții de purtători ai cravatelor roșii.

La clocotitoarea lor sărbătoare de astăzi, toate celelalte vîrste ale patriei, întregul popor participă cu profundă dragoste, cu îndreptățită încredere și mîndrie.

NOI PREMIERE CINEMATOGRAFICE

Cu: PETER O'TOOLE, OMAR SHARIF, TOM COURTENAY, JULIETTE GRECO

O producție a studioului M. Gorki
Scenariul și regia: SERGHEI GHERASIMOV

O producție a studiourilor Defa-Berlin
— după romanul lui HANS FALLADA —

LOUIS DE FUNES
din nou pe ecrane

O coproducție franco-engleză
regia: ANATOLE LITVAK

Cu: GALINA POLSKIH, NADEJDA FEDOSOVA, TAMARA MAKAROVA IURI VASILIEV, SERGHEI GHERASIMOV, SERGHEI NIKONENKO
Film distins cu Marele Premiu — Moscova 1967

regia: HANS JOACHIM KASPRZIK
Cu: ARNO WIZNIEWSKI, JUTTA HOFFMANN, WOLF KAISER, INGE KELLER

O coproducție franco-italiană
regia: JEAN GIRAULT

AL X-LEA CONGRES AL PARTIDULUI

SUCCESE DEOSEBITE ALE OAMENILOR MUNCII

Pretutindeni în țară, în fabrici și uzine, pe șantierele de construcții, în mine și pe ogoare, fiecare zi de muncă este marcată de noi și hotărîtoare succese în îndeplinirea planului de producție, în realizarea angajamentelor luate în întrecerea socialistă. Știrile primite la redacție, veștile transmise de corespondenții noștri, surprind într-o imagine plastică dinamica înfăptuirilor — cuprinzător bilanț al capacității creatoare, așezat în chenarul acestor zile de puternic avînt, premergătoare celui de-al X-lea Congres al partidului.

FABRICA DE TRICOTAJE DIN SEBEȘ a inclus în producție numai în ultimul timp 37 de modele noi de ciorapi și tricotaje. De semnalat că diversificarea producției și mărirea numărului de sortimente s-au realizat în condițiile îndeplinirii ritmice a sarcinilor de plan și a angajamentelor luate în cinstea celui de-al X-lea Congres al P.C.R. și a aniversării eliberării patriei. Astfel, în perioada care a trecut de la începutul anului, colectivul fabricii a furnizat peste prevederi o producție marfă valorînd 4 milioane lei. S-au fabricat în plus 102 000 perechi de ciorapi, iar sarcinile de livrare la export au fost depășite cu 90 000 perechi. S-a realizat angajamentul de reducere a cheltuielilor planificate. La creșterea indicatorilor de producție au contribuit îndeosebi măsurile de organizare științifică a muncii și îmbunătățirile constructive și funcționale aduse unui număr de 15 mașini de tricotat.

Într-o altă parte a țării, la **SISTEMUL HIDROTEHNIC AL VĂII DOFTANA** în cinstea Congresului, constructorii au început, cu aproape 30 de zile mai devreme, turnarea betoanelor la cel de-al doilea baraj — situat la punctul Voila — care prin acumulare va asigura apa necesară hidrocentralei ce va fi construită în această zonă. Concomitent, se lucrează la galeria de fund a barajului principal de la Paltinu, proiectat să atingă 104 metri înălțime. El va servi și la alimentarea cu apă potabilă a orașelor Ploiești și Cîmpina. De asemenea, pe traseul conductelor vor fi montate dispozitive pentru irigarea a peste 6 000 hectare.

Receptivi se pare la aceste succese, constructorii noului **PORT MARITIM CONSTANȚA** raportează la rîndul lor un rezultat de prestigiu: a fost dată în exploatare, cu peste cinci luni mai devreme, linia ferată de acces în incinta noului port, precum și două triaje, ale căror linii însumează o lungime de 18 km.

Liniile ferate sînt folosite deocamdată pentru transportarea materialelor necesare continuării celorlalte lucrări din interiorul noului bazin portuar: construirea danelor pentru acostarea navelor mineraliere, a platformei pentru depozitarea minereurilor, drumurilor interioare etc.

RITMUL ÎNALT

(Urmare din pag. 1)

zare socialistă a țării, urmată cu neabătută consecvență de către partid, Republica Socialistă România dispune astăzi de o industrie puternică, în necontenită dezvoltare și modernizare. În anul 1968, producția globală industrială era de 14 ori mai mare comparativ cu anul 1938. Dezvoltarea susținută a industriei socialiste, realizată în condițiile amplificării procesului de diversificare a ramurilor, a perfecționării mijloacelor de muncă a determinat schimbări înnoitoare în structura economiei naționale. Ritmul mediu anual de creștere a producției industriale în perioada 1966—1968 a fost de 12,3 la sută, mult superior celui prevăzut în cincinal. Industria a devenit ramură conducătoare a economiei țării. Ponderea ei în crearea venitului național a sporit de la 30,8 la sută cît reprezenta în 1938 la 53,5 la sută în 1968.

În concepția Partidului Comunist Român, poziția de ramură conducătoare a industriei, necontenita ei dezvoltare și perfecționare este organic legată de îmbunătățirea structurii sale potrivit actualelor cerințe ale progresului tehnico-științific, de creșterea accentuată a unor ramuri moderne în vederea ridicării productivității muncii sociale. Industrializarea nu înseamnă o creștere oarecare a industriei, ci o asemenea dezvoltare care are ca un leit-motiv, în vedere necesitățile economiei naționale în pas cu evoluția tehnicii noi, asigurînd valorificarea superioară a resurselor materiale și a capacității tehnice a forței de muncă. În acest sens, producția globală industrială va crește în viitorul cincinal cu 50—57 la sută într-un ritm mediu anual de 8,5—9,5 la sută. În perspectivă, pînă în 1980 se prevede o creștere de 2—2,3 ori față de 1970. Industrializarea este o prezență dinamică care se întemeiază pe creșterea prioritară a industriei mijloacelor de producție și a celorlalte ramuri ale creșterii economice — energetica, metalurgia, construcțiile de mașini și chimia — de care depinde asigurarea reproducției lărgite și înzestrarea tuturor ramurilor economice, pe asigurarea unor raporturi optime între industria grea și industria bunurilor de consum, pe dezvoltarea acelor ramuri și subramuri care îndeplinesc un rol important în progresul tehnico-științific actual și asigură o participare activă a țării noastre la marele circuit și schimb de valori materiale pe plan mondial. Pornind de la aceste cerințe majore, proiectul de Directive subliniază necesitatea dezvoltării mai accentuate a industriei electrotehnice și electronice, producției elementelor de automatizare de mase plastice și fire sintetice, a mașinilor unelte de înaltă tehnicitate.

O asemenea linie directoare exprimă grija partidului pentru viitorul țării, gîndirea de ansamblu și concepția de largă perspectivă ce caracterizează politica noastră economică. Ea este menită să consolideze fundamentele edificării economiei moderne, să asigure progresul și prosperitatea întregii noastre societăți.

În perspectiva anului 1980, construcțiile de mașini și chimia vor asigura circa 45 la sută din întreaga producție industrială. Producția de energie electrică va ajunge la 80—85 miliarde kWh. Centralele nuclearo-electrice ce vor fi construite vor totaliza o putere de 1 800—2 400 MW. Producția de oțel pe locuitor se va apropia în mod simțitor de cea obținută în țările puternic industrializate. România va străbate astfel încă o etapă în edificarea unei societăți socialiste dezvoltate.

Progrese însemnate au fost obținute și în agricultură, ramură productivă de bază a economiei naționale. În anul 1968 nivelul producției agricole era de 1,6 ori mai mare decît în anul 1938. Pe baza înzestrării agriculturii cu o cantitate mai mare de îngrășăminte chimice, mașini agricole de o gamă mai variată, a extinderii irigațiilor, roadele pămîntului sînt mai bogate, creîndu-se premisele unui puternic avînt al agriculturii care să pună mai amplu în valoare avantajele formelor socialiste de organizare și marile rezerve existente în această ramură. Recent, proiectul de Directive a subliniat necesitatea accelerării procesului de dezvoltare intensivă a agriculturii pentru a asigura producții înalte și stabile. Semnificative în acest sens sînt prevederile referitoare la dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. Pînă în anul 1975 o suprafață amenajată pentru irigații va spori cu 1,3—1,5 milioane hectare. Substanța activă încorporată unui hectar de teren arabil, vii și livezi se va ridica la 180—190 kg la hectar. Parcul de tractoare va ajunge la 120—123 mii de tractoare. Se va extinde folosirea energiei electrice în agricultură. Măsurile prevăzute urmăresc ca agricultura să fie în cît mai mică dependență de factorii naturali, intensificîndu-se influența nemijlocită a tehnicii și științei în desfășurarea producției agricole. Pe această bază producția globală agricolă va crește în perioada 1971—1975 cu 28—31 la sută față de media anilor 1966—1970. Producția de cereale va ajunge în 1975 la 17,5—18,5 milioane tone, iar cea de legume la peste 4 milioane tone. Alături de producția vegetală o creștere însemnată va cunoaște producția animală.

În perspectiva imediat următoare agricultura va deveni o ramură cu un accentuat caracter intensiv, cu accelerate apropieri ale acesteia de tehnica producției industriale. Pînă în anul 1980 suprafața amenajată pentru irigații va ajunge la circa 3,5 milioane hectare.

Suflul nou, creator, dinamismul izvorît dintr-o profundă cunoaștere a realității este omniprezent și în ce privește dezvoltarea celorlalte ramuri ale economiei, silvicultura, transporturile și telecomunicațiile, construcțiile etc. urmărindu-se dezvoltarea echilibrată și formarea unei structuri moderne în toate compartimentele vieții economice. Amploarea eforturilor întregului popor pentru edificarea unei economii moderne se reflectă, de asemenea, în realizarea unui vast program de investiții. Potrivit proiectului de Directive, fondurile de investiții centralizate se vor ridica în viitorul cincinal la elocventa sumă de 420—435 miliarde lei, ceea ce înseamnă aproape totalul investițiilor deceniului 1961—1970. Investițiile vor fi dirijate cu prioritate spre ramurile producției materiale și în cadrul lor spre fondurile fixe productive. Industria va primi 57—58 la sută din totalul fondurilor de investiții din care trei pătrimi vor fi alocate energeticii, chimiei, metalurgiei și construcțiilor de mașini. O astfel de orientare este singura în măsură să asigure dezvoltarea susținută a economiei. *Dar ceea ce caracterizează planul de investiții sînt deopotrivă nu numai prioritățile ci și aspectele calitative, obținerea de rezultate superioare față de cele din actualul cincinal în ce privește producția, productivitatea muncii, valorificarea resurselor naturale, aportul valutar, realizarea unei creșteri mai mari de producție și de venit național la fiecare leu investit.*

Creșterea producției materiale și a investițiilor vor avea ca urmare o sporire a venitului național care față de anul 1970 va fi în 1975 cu 45—50 la sută, iar în 1980 de circa două ori mai mare. Pe această bază partidul și statul nostru militează în mod consecvent ca avantajele organizării socialiste a societății să se răsfrîngă tot mai mult în viitor asupra condițiilor de viață și de muncă ale fiecărui cetățean al societății noastre, ale fiecărei familii. În viitorul cincinal 70—72 la sută din venitul național va fi destinat consumului și 28—30 la sută acumulării. *Alocarea în continuare a unei însemnate părți din venitul național pentru acumulare corespunde aspirațiilor citate ale societății, intereselor actualei generații și ale generațiilor viitoare.* Dar un volum sporit al producției și al venitului național depind nu numai de mărimea acumulării, ci și de eficiența acesteia, de schimbările de ordin calitativ în componența elementelor procesului de producție (mijloace de muncă, obiectele muncii, forța de muncă), precum și de raporturile cantitative dintre ele. Cu cît ele vor fi mai bine utilizate cu atît vor avea efecte pozitive asupra ridicării sistematice a nivelului de trai. De altfel, sporirea continuă a eficienței economice, atribut de bază al unei economii moderne și expresie sintetică a tuturor avantajelor — economice, politice și sociale — puse în valoare prin politica partidului — este amplu reflectată în numeroase părți și capitole distincte ale proiectului de Directive.

În vasta operă de edificare a unei economii moderne se afirmă cu o deosebită putere rolul conducător al Partidului Comunist Român, exponentul fidel al intereselor vitale, ale celor mai profunde aspirații de progres și prosperitate a întregului popor, călăuza sigură a mersului nostru înainte spre desăvîrșirea construcției socialiste și asigurarea premiselor în vederea trecerii la făurirea societății comuniste.

Iată de ce întreg tineretul patriei de la oraș și sate, unit prin aceleași gînduri și năzuințe, urmează cu încredere neșărmurită politica Partidului Comunist Român de dezvoltare intensă, stabilă și armonioasă a economiei, mobilizîndu-și întreaga energie și pricepere în vederea înfăptuirii prevederilor din Directive, care prin adoptarea lor de către Congresul al X-lea al partidului vor deveni programul de muncă constructivă pasnică a întregului popor român. Acesta este darul cel mai mai de preț pe care îl facem noștri, mai tineri sau mai vîrstnici îl aducem țării, împlinirii a 25 de ani de aspirații, de hărnicie și gîndire creatoare.

SĂRBĂTOAREA ARIPILOR PATRIEI

(Urmare din pag. 1)

Pilda acestor pionieri ai aviației a fost urmată de o pleiadă de constructori care au dus mai departe faima aripilor românești. Dintre aceștia la loc de cinste se înscriu realizările lui Ion Paulat, constructorul primului hidroavion românesc, ale lui Rodrig Goliescu, inventatorul avioplanului, care poate fi considerat precursorul coleopterului, ale lui Ștefan Protopopescu, cel care a construit în serie primele avioane de concepție românească, ale inginerului Radu Manicatide, constructorul a numeroase tipuri de planoare și avioane. Dintre creațiile cele mai reușite ale industriei aeronatice românești s-au detașat tipurile de avioane I.C.A.R., S.E.T. și I.A.R. care, la vremea lor, s-au dovedit a fi excepționale atît din punct de vedere tehnic cît și al calităților lor de zbor.

Istoria aeronauticii consemnează și nume de zburători români care au obținut performanțe de răsunet. Ionel Ghica, realizatorul memorabilului raid București — Saigon; Alexandru Papană, cîștigătorul a numeroase concursuri aviatice în America; Gheorghe Bănciulescu, primul pilot din lume care a zburat cu proteze la ambele picioare; Mihai Pantazi, Gheorghe Davidescu și Alexandru Cernescu, realizatorii temerarului raid București — Kapetown și mulți alții. Se cuvine a fi amintite și numele a două românce care au contribuit la strălucirea aripilor românești. Este vorba de Elena Stoenescu Caragiani, prima femeie pilot din România și printre primele din lume care a efectuat raiduri aeriene meritorii și de Smaranda Brăescu care, în 1933, a doborît recordul mondial absolut la saltul cu parașuta.

O puternică dezvoltare a cunoscut aviația țării noastre în cei 25 ani de la eliberare, ca urmare a profundelor transformări social-economice, a dezvoltării armonioase și în ritm susținut a întregii economii naționale. Prin grija partidului și statului, aviația de transport — T.A.R.O.M. — a fost înzestrată cu avioane moderne de mare capacitate și viteză sporită, care asigură transportul rapid și eficient de pasageri și mărfuri. În prezent, prin extinderea rețelei aeriene, Capitala patriei este legată prin curse regulate de numeroase centre din țară, precum și de 20 alte orașe din 19 state din Europa, Africa și Asia. Prin darea în folosință într-un viitor apropiat a marelui aeroport internațional de la Otopeni, traficul aerian extern al aviației noastre va spori simțitor.

Și aviația utilitară a cunoscut o dezvoltare deosebită. Înzestrată în cea mai mare parte cu aparate speciale realizate de industria noastră socialistă, ea își aduce un aport însemnat la cele mai dificile acțiuni în domeniul agrosilvic pentru fertilizarea solului și combaterea dăunătorilor.

Expresie a grijii partidului și statului nostru socialist pentru sănătatea poporului, aviația sanitară a înregistrat în ultimii ani progrese însemnate. Numai în anul 1968 au fost transportați la spitale și policlinici peste 10 250 de bolnavi pentru a li se acorda îngrijirea medicală necesară. De asemenea, tot în anul care a trecut, au fost transportate 70 229 kilograme de medicamente și aparaturi diverse în scopul apărării și îmbunătățirii stării de sănătate a oamenilor muncii din cele mai îndepărtate puncte ale țării.

Demne de remarcat sînt și succesele obținute de aviatorii noștri sportivi. 16 constructori și aviatori sportivi români au primit cea mai înaltă distincție — diploma „Paul Tissandier". În lumina măsurilor adoptate de partid, aviația sportivă se preocupă pentru a atrage în rîndurile ei noi contingente de tineri și a le dezvolta pasiunea în domeniul racheto-modelismului, planorismului, parașutismului, zborului cu motor, contribuind și prin aceasta la formarea unui tineret viguros, dîrz și curajos, capabil oricînd să răspundă datoriei de onoare de a apăra patria.

Sărbătorirea Zilei Aviației ne amintește și de un alt eveniment important din istoria aeronauticii românești — nașterea aviației noastre militare. Creată în 1911, aviația militară română are bogate și frumoase tradiții de luptă. După cum este știut, evenimentele zbuciumatului an 1917, cînd poporul nostru ducea o luptă eroică pentru apărarea ființei sale naționale, găsesc aviația noastră militară în sprijinul armatei române care acționa în marea încleștare de la Mărăști, Mărășești și Oituz. Prin legendarele lor fapte de vitejie, aviatorii militari, așa cum au fost căpitan Mircea Zorileanu, locotenent Tase Radu, plutonier Ion Muntenescu și alții, au înscris cu sîngele lor, alături de ostașii celorlalte arme, pagini de eroism în luptele pentru apărarea patriei.

Tradițiile de luptă ale aviației militare românești au cunoscut noi dimensiuni, ridicîndu-se pe o treaptă superioară, în timpul insurecției armate din august 1944 și al războiului antihitlerist. La chemarea partidului, aviatorii alături de militarii celorlalte arme, de întregul nostru popor, au luptat eroic pentru eliberarea patriei, participînd în continuare la marile bătălii purtate de ostașii români și sovietici pe teritoriile Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la zdrobirea definitivă a Germaniei fasciste. Poporul nostru cinstește cu veneрație memoria bravilor aviatori locotenent Gheorghe Mociomiță, sublocotenenții Vasile Năsturaș și Frant Secicar, adjutanții Traian Dîrjan și Alexandru Bouru, precum și a multor altora care și-au dat suprema jertfă în lupta cu dușmanul cotropitor, pentru cauza scumpă a apărării libertății și independenței noastre naționale.

Demni continuatori ai gloriocaselor tradiții de luptă ale aviației românești, aviatorii noștri militari, crescuți și educați de partid, își perfecționează necontenit măiestria pilotajului, procedeele moderne de luptă în zbor. Rezultatele obținute de către piloți la aplicațiile tactice, în zborurile complexe în orice condiții meteorologice, ziua sau noaptea, în stratosfera sau la mici înălțimi, la tragerile aeriene, stau mărturie înaltei lor calificări, dezvoltatului simț al datoriei față de patrie. Cu aceeași răspundere își îndeplinesc atribuțiile de deservire a zborului inginerii, ofițerii tehnici, maiștri, subofițerii și militarii în termen din toate unitățile de aviație.

Puternicul entuziasm în muncă, generat de mărețul program de edificare a socialismului cuprins în Tezele C.C. al P.C.R. și în proiectul de Directive este caracteristic și personalului din aviația militară. Urmînd exemplul comuniștilor, uteciștii și toți militarii din unitățile aviației sînt hotărîți să nu-și precupețească nici un efort pentru a-și desăvîrși pregătirea militară, a urca noi trepte pe scara celor mai înalte valori în arta pilotajului.

Cu prilejul sărbătoririi Zilei Aviației Republicii Socialiste România, întregul efectiv din aviația militară, pătruns de un fierbinte patriotism, își reafirmă încă o dată hotărîrea lui de a munci neobosit, cu avînt și mai sporit pentru a îndeplini exemplar misiunea de mare răspundere încredințată, aceea de a apăra ca pe lumina ochilor cerul senin al patriei noastre independente și suverane.

MARELE PUNCT AL DECOLĂRII

de GABRIELA MELINESCU

Între Băneasa și Snagov, la Otopeni, acolo unde aerul orașului este mai devastat de privirea verde a plantațiilor, în cel mult două luni, acolo se vor roti avioanele supersonice strălucitoare. Aeroportul Central-București va deveni poarta de aer a țării noastre, poartă mirifică prin care vom comunica cu restul lumii prin marele labirint al aerului.

Greutatea și viteza avioanelor, necesitatea unei viteze de circulație maximă, potrivită secolului modern, au determinat apariția acestui aeroport-laborator, dotat cu toate utilajele fizicii moderne: mijloace de telecomunicații și telex, sistem radar pentru supravegherea în zona de aterizare, sisteme electronice, sisteme de indicare vizuală a pantei de aterizare, stații de radio pentru convorbiri cu pilotii...

Comandantul Aeroportului Central-București, Constantin Ursache, ne-a arătat macheta aeroportului pe care-l văzusem în realitate sub forma unui șantier impresionant în care fiecare zi aduce o nouă schimbare.

Deocamdată vocile limpezi ale constructorilor arși de soare, amestecați printre unelte lor de lucru și printre enormele ziduri, par niște semnale sonore ale unui bun mers al muncii. Degajată de obstacole o pistă gri deschis, de beton, lungă de 3 500 m și lată de 45 m se arată ca o trambulină modernă către lumina soarelui. Clădirile superbe ale viitorului aeroport internațional stau ca un lest la un loc cu acest loc de miraj: pista de aterizare care a intrat în exploatare încă de pe acum. Ea suportă cel mai greu avion existent și va face față unui trafic de 20 de avioane pe oră. Pe această suprafață de trei hectare vor fi instalate sălile de primire, birourile poștei, stațiile de televiziune și radioficare, cabinetele medicale. Imaginat ca un mic oraș de tranzit, aeroportul va avea și o aerogară la care se lucrează intens și unde lucrările se prezintă într-un stadiu avansat.

Se lucrează la fiecare zid, la fiecare corp de clădire. Corpul A livrat la 15 mai se prezintă ca o speranță că în curînd, în întîmpinarea marilor noastre evenimente naționale — Congresul al X-lea al Partidului și Aniversarea unui sfert de veac de la eliberarea patriei — aeroportul va deveni un simbol al aspirațiilor noastre către înălțimi, un dar special pentru aniversarea patriei.

„Viitorul va fi peste o lună, două", ne spunea, realizînd o metaforă, comandantul aeroportului.

Cu melancolie și emoție m-am gîndit la primul zbor al lui Aurel Vlaicu, la fericirea lui de atunci, la splendoarea intenției sale de a trece Carpații victorios, eliberînd spațiile aerului de arhitectura miraculoasă a labirintului de nori, și cu evlavie pentru el am privit măreția acestei construcții, monument vital pentru viii temerari ai curajului de a cutreiera aerul.

LA ȘCOALA CURAJULUI

Cînd i-a venit rîndul, s-a ridicat de pe iarba încă umedă de rouă și călcînd apăsat s-a îndreptat spre avion. Așa a făcut și ieri și alaltăieri și tot așa de cînd a venit primăvara, adică din ziua aceea cînd a început caisul să înmugurească, caisul pe care el și colegii lui l-au sădit acum trei ani în grădinița din fața dormitorului. Cu mișcări sigure a pornit motorul, apoi a simțit furnicătura aceea pe care ți-o dă desprinderea de pămînt, înălțarea.

În cabină e liniște, deși vuietul motorului cu reacție străbate, departe, peste așezări. I se pare că în plutirea aceasta, deasupra tuturor, în vecinătatea norilor este mingiiat cel dintîi de razele soarelui. E visul văzut cu ochii...

Cît și-a dorit clipele acestea! Ba nu, clipa aceasta, căci zborul, oricît ar dura, tot de-o clipă i se pare. O clipă care se repetă în fiecare zi. Își amintește. Cînd era mai mic, atunci cînd îi încolțise gîndul să se facă aviator, a îndrăznit să vorbească despre pasiunea lui într-o seară, cînd toți ai casei se adunaseră la cină. Mamă-sa, femeie văduvă, cu trei copii, a îngălbenit.

— Ce-ți veni?

În mintea ei, meseria de aviator se asocia cu imaginea răposatului Ion, unchiul lui Costică. Acela tot aviator fusese și dintr-o misiune, pe front, nu s-a mai întors.

— Ba, să-ți muți gîndul de la aviație. Dacă-ți place învățătura de carte o să-ți termini liceul și o să te duci la o facultate și și să te întorci acasă să lucrezi aici, lîngă ai tăi.

Costică nu se împotrivise atunci. A terminat liceul, a dat și admiterea la facultate. A reușit, dar la cursuri nu s-a dus. S-a angajat bibliotecar. Dorul de a se face aviator nu-l putea părăsi. Doi ani i-au trebuit lui Gheorghe Constantin ca s-o convingă pe maică-sa. Acum, iată-l elev, în ultimul an al Școlii militare de ofițeri activi care poarta numele pionierului aviației românești — „Aurel Vlaicu"...

Îi recunoști pe cei din anul III dintr-o privire. Au în ținuta lor, în comportare, ceva care te impresionează. Cînd sînt lîngă avioane, îmbrăcați în salopetele de zbor, dacă n-ar fi diferența de vîrstă n-ai ști care-i elevul și care-i instructorul. Și totuși... Iată-l aici pe locotenent colonelul Alexandru Maco și pe maiorul Constantin Cornea... Iar în jurul lor s-au strîns elevii. Cei de azi. Pentru că de ani de zile prin mîna lor și a celorlalți instructori au trecut zeci de elevi și cei mai mulți dintre aceștia au ajuns, la rîndu-le, printre cei mai temerari piloți ai aviației noastre militare.

Asculți discuțiile care se înfiripă. Vocabularul lor este adesea presărat cu termeni tehnici, cu noțiuni strict legate de meseria de zburător. S-a dus vremea impresiilor romantice. Acolo, sus, pe cerul patriei, singuri la manșa avionului, fiecare zbor le pune probleme. Și Constantin Gheorghe, și Ion Tecuceanu, și Ionel Boerean și ceilalți colegi ai lor fac parte dintr-o promoție despre care se spune că e foarte reușită. În aceste zile cînd întregul nostru popor se pregătește să întîmpine cel de al X-lea Congres al partidului și aniversarea unui sfert de veac de la eliberarea patriei, pentru ei, pentru elevii piloți, fiecare zbor reușit, fiecare misiune sau exercițiu îndeplinit cu note bune a devenit o chestiune de onoare. Comandanții lor, instructorii se hotărăsc greu pe cine să evidențieze. Colonelul Vasile Zosim îmi povestește următoarea întîmplare: „Deunăzi, elevii au avut de executat saltul cu parașuta. Vedeți, așa ceva nu se întîmplă în fiecare zi. Dacă în cabina avionului te simți într-un fel stăpîn pe tine, pe aparat, mă rog, dacă simți sub tine scaunul, podeaua care-ți dau senzația de stabilitate, saltul cu parașuta te scoate din lumea știută și te trezești dintr-o dată căzînd în gol, apoi, sub cupola ca o umbrelă, plutind undeva între cer și pămînt. Pentru parașutiști, acest act temerar devine o obișnuință. Piloții au însă o reținere. După executarea saltului, mă văd înconjurat de toți elevii. Cu fețele îmbujorate, bine dispuși ca și cînd s-ar fi întors de la o plimbare obișnuită, m-au asaltat cu întrebarea: „Cînd mai sărim?" Spontaneitatea gestului lor, manifestarea unanimă a acestei dorințe este semnificativă. Asemenea oameni neînfricați, care înțeleg utilitatea a ceea ce fac și se dăruie cu pasiune acestui scop, asemenea oameni sînt elevii noștri. Gheorghe Constantin, ca și Ion Tecuceanu, ca și Ionel Boerean, ca și toți colegii lor — elevi la școala curajului — astăzi elevi sergenți majori, dar în curînd ofițeri în aviația militară, înțeleg acest lucru. Ei știu că sudoarea de acum, străduința de a învăța temeinic, repetarea fiecărui exercițiu pînă la executarea lui ireproșabilă este singurul drum care duce la măiestrie. Și meseria de apărător al azurului patriei nu se poate căpăta decît atingînd o asemenea treaptă.

ION GRUN

VARĂ DE AUR

(Urmare din pag. 1)

...Așadar, pe întregul front de 25 km ai acestei construcții — pe insulele Golu și Șimian bănuite în zare; la Orșova aflată în reconstrucție, pe navele „Sulina" și „Bistricioara" plutind la 20 m sub noi, la fabrica statuilor suprarealiste de cîte 25 tone numite stabilopozi; hăul din stînga, unde se finisează drumul național nr. 6; jos de tot unde se bat Porțile de oțel ale ecluzei sau în cabinele macaralelor blindate, la 15 m deasupra piscului pe care ne aflăm — peste tot vibrează elanul generos al generațiilor tinere unite într-o colectivitate ai cărei „vîrstnici" erau la 23 August 1944 niște copii, iar în anii reconstrucției abia intrau în adolescență.

Pornind de aici, discuția debutează cu o întrebare de ordin general: „Există la **Porțile de Fier** fenomenul denumit **lupta între generații?**" Răspunsul, închegat din contribuția tuturor interlocutorilor, se conturează astfel: „Categoric, la Porțile de Fier nu există un asemenea fenomen. Explicația? Prin dimensiunile și evoluția lui, șantierul oferă tuturor oamenilor de orice vîrstă, specialitate, formație profesională sau intelectuală, structură psihică, ambiție a devenirii, posibilități de realizare practică nelimitate. Un exemplu: cîtă vreme nevoia de brațe calificate în zeci și zeci de meserii rămîne la Porțile de Fier mereu nesăturată, e firesc ca muncitorii calificați — cei vechi deci — să-i primească pe noii veniți cu dragoste și să-i ajute să învețe meseria cît mai repede și bine. De aici: o unitate deplină între oameni de vîrste diferite, deci un fenomen diametral opus luptei între generații. Alt aspect: cîtă vreme se deschid de la o zi la alta noi și noi fronturi de muncă, promovarea specialiștilor în funcții superioare nu poate constitui în nici un caz un prilej de discordie. Concret: inginerul Mihai Cojocaru, un tînăr de 26 de ani, secretar de organizație U.T.C., pînă mai ieri șef de punct, a fost numit recent într-o funcție importantă: șef de lot la Centrala 1. Dar fără ca prin aceasta să fie înlăturat cineva. Căci fostul șef al acestui lot, inginerul Dan Predoiu, a fost la rîndul său promovat într-o funcție superioară, la Serviciul Organizarea științifică a producției, serviciu relativ nou unde nu a existat deci problema înlăturării cuiva".

A doua întrebare, formulată cu toată seriozitatea. — „Se manifestă prin tinerii **Porților de Fier** fenomenul de **alienare**, starea de **angoasă**"? — primește un răspuns compus pe fundalul unor zîmbete, hai să le zicem aparte: „Un asemenea fenomen și o asemenea stare nu pot fi compatibile cu un colectiv care trăiește zi de zi și în proporție de masă sentimentul supunerii naturii; cine trece prin proba grea a unei ierni cum a fost iarna trecută nu poate avea decît psihologia unui învingător, a unei ființe puternice".

Întrebarea a treia: „Există un spirit distinct al Porților de Fier"? Răspuns: „Categoric, există un asemenea spirit distinct. El se manifestă în primul rînd printr-o anumită rapiditate în gîndire și mișcare, prin eliminarea din limbaj a formulei **nu se poate**, printr-un pronunțat simț al umorului de factură superioară și prin mîndria de a fi de la **Porțile de Fier** — prezente, toate, în orice împrejurare. Cînd ajunge la alt loc de muncă, un om plecat de la noi își prezintă mai întîi această prestigioasă carte de vizită. Acest spirit e cel mai bun propagandist al șantierului. El trezește la sute și sute de tineri un romantism de o factură specială care îi aduce aici la Dunăre, din toate colțurile țării. Un exemplu: La recentele alegeri cu prilejul întocmirii listelor s-a putut constata că **la Porțile de Fier lucrează oameni veniți din absolut toate județele țării**, cel mai mic grup reprezentativ fiind compus din... 25 de persoane".

Întrebarea a patra: „Cum se împacă condiția practicistă a tinerilor ingineri de aici, cu năzuința firească a oricărui specialist al tehnicii de a evolua profesional și de a fi cît de cît și un cercetător științific?" Răspuns: „Prin ineditul și dificultatea lucrărilor, Porțile de Fier sînt nu numai un mare șantier ci și un vast laborator de cercetare. Un laborator a cărui experiență trebuie să dea rezolvare practică și rapidă. Un exemplu: inginerul Mihai Dobrovolschi, secretarul U.T.C. de la I.C.P.S. — Vîrciorova, a reușit să aplice la construcția pilelor de poduri o soluție tehnică inedită de mare randament, aplaudată de specialiști reputați și intrată de acum în tratatele de specialitate. Și acesta e numai un caz. Deci: cu tot **practicismul** de aici, **Porțile de Fier** cunosc și ipostaza unui loc unde se pot absolvi prin forța împrejurărilor studiile post-universitare".

Întrebarea a cincea: „Ce reprezintă practic pentru colectivitatea de la Porțile de Fier organizația de tineret"? Răspuns: „Numeric reprezintă 1 500 de tineri cuprinși în 13 organizații cărora li se adaugă 500 de tineri neutecești și alți peste 500 care, ca tineri membri de partid, continuă să sprijine organizația noastră. Sub aspectul prezenței active pe șantier, ei reprezintă adevărate eșaloane de șoc la fiecare loc de muncă. La baraj uzină (400 de membri, secretar, inginerul Anatolie Condan), la Ecluză-aval (250 uteciști, secretar inginerul I. Dobre), la Șantierul 3 complexe betoane (200 de membri, secretar inginerul Cehan) sau la Șantierul 2 Porturi (200 uteciști, secretar artificierul Dumitru Mateuță) organizațiile de tineret sînt un sprijin de nădejde al organizațiilor de partid și al conducerilor tehnice. Recent, într-una din analize, comitetul de partid al șantierului a apreciat pozitiv eforturile și realizările organizației noastre".

Pauza se apropie de sfîrșit. Mișcarea din jur capătă treptat ritmuri alerte. Fierarii se aplecă asupra etrierilor, sudorțele își pun marca profesională, care le face să semene cu cosmonauții, inginerii cu pantaloni scurți își îndreaptă staturile... Jos, în adînc, lîngă poarta de oțel a Ecluzei, unul din marile obiective dedicate celui de al X-lea Congres al Partidului și zilei de 23 August, tinerii lăcătuși întrerup partida de fotbal în care bătuseră crincen o bucată de polistiren și se aplecă iuți peste unelte; sus, la 15 m peste toată această înălțime, cabinele macaralelor galbene se rotesc singure în soare ca niște păsări ale acestei veri de aur. Petre Miche, secretar U.T.C., arată spre una dintre ele. „Mai e ceva, spune el, care ține de spiritul Porților de Fier: oriunde s-ar afla, oamenii plecați de aici simt nevoia să se întoarcă. Măcar pentru o zi, măcar pentru o vară. De pildă macaragiul Gheorghe Albot care lucrează pe această macara tum, calificat la noi, se întoarce aici în fiecare vacanță. E student în anul III. La Filozofie".

Sînt tare curios să aflu ce sisteme și raționamente se pot naște într-o cabină metalică de aur rotindu-se în soare după cum îi poruncești. Dar despre asta, cu alt prilej. Eventual într-o scrisoare cu titlul: destine la Porțile de Fier.

ÎN CĂUTAREA OMULUI (I)

O bine cunoscută legendă pune în seama vestitului Diogene din Sinope, cel care locuia în nu mai puțin renumitul butoi și era supranumit „cîinele", actul de profundă semnificație despre care omonimul său de mai tîrziu, Diogenes Laertios, amintea în opera sa „Despre viețile și doctrinele filozofilor": „Altă dată, aprinzînd o lampă, în plină zi, umbla încoace și încolo spunînd: „caut un om".

Anecdota nu mai spune dacă filozoful cinic a reușit să-și atingă ținta, dacă el a găsit sau nu vreun om. Dar străvechea parabolă pare a dobîndi azi o nouă actualitate. Nu împărtășim, desigur, pesimismul sau scepticismul celor care ar afirma zădărnicia efortului contemporan de a găsi omul sau oamenii. Prezența omului este o *realitate* atît de pregnantă a vremurilor pe care le trăim încît însăși întrebarea rămîne fără sens.

O căutare a omului pare totuși necesară în planul meditației teoretice moderne din două motive. Primo: întrucît în hățișul teoriilor, conceptelor și noțiunilor nu rareori se estompează, dispare sau se deformează profilul adevăratului autor al creației universale, subiect al istoriei și promotor al progresului: OMUL. Secundo: pentru că azi se propun conștiinței noastre variate tipologii ale omului prezent și viitor, tineretul fiind într-un mod deosebit interesat să cunoască ipostazele variate ale acestuia spre a alege și urma modelele în procesul complex al educației și autoeducației sale.

Îți propunem așadar, cititorule, o *expediție în căutarea omului, a imaginii sau imaginilor sale teoretice contemporane*, luînd drept puncte ale itinerariului ce ni-l propunem cîteva din operele filozofice ale ultimilor ani în care, din diferite unghiuri de vedere, de pe poziții ideologice, politice sau etice variate și, uneori, opuse, se încearcă analiza conceptului de om-ax al gîndirii contemporane.

DEFINIȚII?

Înainte însă ca, în articolele ciclului ce-l începem, să ne oprim la exegezele contemporane ale omului, ni se pare utilă o considerare — fatal incompletă, arbitrară, superficială — a „moștenirii" pe care epoca noastră a primit-o în domeniul considerat.

Cele mai multe dintre definițiile date omului au oscilat între reliefarea *autonomiei*, a *singularității*, a „*centralității*" omului sau, dimpotrivă, a *eteronomiei*, a *universalității*, a „*marginalității*" acestuia. Prima orientare mi se pare cel mai clar exprimată, în antichitate, de definiția sofistului Protagoras pentru care omul este „*măsura tuturor lucrurilor*, a celor ce sînt în ce fel sînt, a celor ce nu sînt în ce fel nu sînt". Întregii serii de definiții care văd în om nu doar ființa superioară, ci creatorul și determinantul universal, absolut liber, le sînt proprii atît calitățile cît și defectele acestei orientări *antropocentrice*: *calitatea* de a așeza omul în centrul existenței, de a-i afirma și valorifica personalitatea, *defectul* de a-l rupe din legăturile naturale și sociale reale.

Numeroase alte definiții, gîndind ca predominantă o caracteristică sau alta, așează omul în lanțul existenței, relevînd în primul rînd inerția sa în natură sau societate, contrată atît de pregnant și dramatic în memorabila expresie a cîrturarului român: „nu-s vremile sub om, ci bietul om sub vremi".

În cunoscute pagini din Capitalul, Marx se oprea la două din aceste definiții. El scria: „...definiția lui Aristotel spune că omul este din natură cetățean, membru al cetății. Ea este la fel de caracteristică pentru antichitatea clasică, precum e caracteristică pentru yankeeism definiția lui Franklin după care omul este din natură creator de instrumente". „Zoon-politikon" — ființa politică sau „toolmaker"-făcător de unelte sînt, astfel, nu doar două definiții ale omului exprimate în două limbi. Ci, după cum remarcă Marx, două concepții despre om exprimînd două epoci, două lumi.

Omul a fost definit ca homo-sapiens — ființa cugetătoare în scara animală, ca homo faber — ființa muncitoare, ca homo oeconomicus — ființa producătoare de bunuri și trăind în coordonatele economiei. Tot așa cum, în încercarea de a-l defini cît mai nuanțat, au abundat metaforele, printre care aceea a lui Pascal „roseau pensant" („Omul nu este decît o trestie, cea mai fragilă din natură, dar este o trestie gînditoare") are meritul de a fi exprimat, în același timp, mîreția și unicitatea omului dar și limitele și scăderile sale.

Cu toată perenitatea și valoarea lor de adevăr, aceste definiții, ce par etern valabile și univoce, și-au dovedit temporalitatea și calitatea lor plurivocă. Căci, dimensiunea și sensul lor precis l-au dictat întotdeauna atît autorilor cît și opiniei publice, coordonatele social-istorice reale ale timpului și locului respectiv.

Nu întîmplător, în timpurile mai noi, multe din definițiile clasice date omului părăsesc simplul caracter denominativ (de felul celor amintite mai înainte) pentru a defini omul mai ales prin actul său, așadar nu numai prin *ființa* sa, ci și prin *acțiunea* sa, nu numai prin *starea* ci și prin *schimbarea* sa.

Chiar dacă n-au sintetizat înțelesul pe care-l dădeau omului într-o definiție, toți marii gînditori ai lumii au făurit o concepție despre om. Un Bacon a legat sensul omului de puterile gîndirii [illegible], un Pico de la Mirandolla de bogăția universală a cunoașterii, un Spinoza de înscrierea ființei umane în legile naturii, un Erasm de [illegible] spiritului, un Kant de măreția imperativului moral — propriu numai omului, un Fichte de capacitatea creatoare a eu-lui, un Hegel de dialectica spiritului, un Bălcescu de ideea de libertate și dreptate socială ș.a.m.d.

Ca piese de imensă valoare ale aceluiași tezaur al cogito-ului despre om ar mai trebui să evocăm atîtea și atîtea întruchipări ale eroilor legendari — de la Prometeu la Sisif și de la Icar la Ulise — arhetipuri în care întîlnim, extrapolate la scara modelelor ideale, uriașe, pure, trăsăturile multiple ale personalității umane. Sau galeria infinită a eroilor artei: Oedip, Antigona, Romeo, Julieta, Hamlet, Gargantua, Iago, Cidul, Don Quijote, Tartuffe, Oneghin, Werther, Raskolnikov, deveniți, fiecare, personaje cu o identitate atît de puternică în caracterizarea unui concept și mod de viață încît par a se fi încarnat în oameni vii.

A DISPĂRUT OMUL?

Contemporaneitatea a cunoscut și cunoaște din plin și în prezent dezbaterea — purtată adeseori în termeni antinomici — în jurul problemei definirii omului. Nu vom încerca, deci, aprecierea globală a tendințelor extrem de variate ale unor școli și curente atît de diferite cum sînt pozitivismul, pragmatismul, neocantianismul, fenomenologia, personalismul, existențialismul, neotomismul, care fiecare într-o accepție și măsură specifice, au contribuit la dialogul despre om. Vom sublinia doar prezența în ultimul secol a umanismului marxist ca principal interlocutor al tuturor acestor școli în extrem de dificila operă de elaborare și continuă reelaborare a teoriei despre om.

Prețuind critic întreaga moștenire progresistă a filozofiei, punînd la temelia teoriei despre om materialismul dialectic, concepția materialistă a istoriei, utilizînd cele mai înaintate cuceriri ale științei și cunoașterii omenești — marxismul a pus bazele unui nou umanism, premisele unei noi concepții despre om.

Au apărut, desigur, multe concepte înaintate, umaniste despre om în variate școli și curente filozofice contemporane. Definițiile omului au căpătat noi dimensiuni și note pertinente: se vorbește azi despre *homo significans* — întrucît omul este ființă dătătoare de semnificații, despre *homo loquens* — ca ființă cuvîntătoare, despre *homo aestimans* — ca ființă valorizatoare. Antropologia, etica, psihologia, pedagogia, sociologia examinează amplu, cu rezultate însemnate, problemele persoanei și relațiilor interpersonale, raportul între individ, grup, societate, problemele statului și rolului etc.

Dar, cu toate ideile și conceptele valoroase existente în mod indiscutabil, în orizontul gîndirii nemarxiste asistăm la o pulverizare a conceptului de om, la *imposibilitatea construirii unei teorii cuprinzătoare, a unei antropologii științifice umaniste*. Într-atît încît, unul dintre principalii exponenți ai structuralismului putea afirma în lucrarea sa „Les mots et les choses" că omul, „invenție recentă", nu poate să nu dispară din centrul cunoașterii actuale (M. Foucault).

Care sînt problemele actuale ale dezbaterii despre om?

Ce poziții teoretice, filozofice, etice, social-politice se confruntă azi în definirea omului?

Care sînt raporturile dintre diferite teorii despre om și marxism?

Cum poate dezvolta, și de aci înainte, marxismul o antropologie științifică umanistă?

Iată cîteva din întrebările cărora vor încerca să le propună niște răspunsuri articolele viitoare consacrate, mai întîi, analizei unor lucrări publicate în ultimii ani de autori marxiști și nemarxiști și, apoi, sintetizării cîtorva dintre problemele și tendințele majore legate de descifrarea definiției omului prin prisma marxismului creator. Credem că o asemenea preocupare, care corespunde interesului deosebit al tineretului, se înscrie pe linia sarcinilor cercetării filozofice care — așa cum se sublinia în Tezele C.C. al P.C.R. pentru Congresul al X-lea al partidului — trebuie, între altele să se orienteze spre o aprofundare teoretică a problemelor umanismului, eticii și dezvoltării personalității în socialism.

Căutînd răspuns problemei străvechi, dar mereu actuale: „Ce este omul?" ne călăuzim de principiul unității dialectice între general și particular: *omul nu există în mod abstract, ci întodeauna concret-istoric*. Clarificarea *teoretică* a noțiunii de om, cu condiția de a ține seama de diversitatea aspectelor concrete ale omului în raport cu orînduirea socială, clasa, grupul, profesiunea, situația individuală etc., este încă o necesitate stringentă.

Fără a anticipa concluziile investigației la care pornim — credem a putea afirma că analiza critică a diferitelor contribuții se va înscrie în perspectiva definiției marxiste a „*omului total*", reflectînd multitudinea modelelor realității contemporane, mai ales socialiste, și sintetizînd varietatea de note caracteristice omului ca esență dinamică plastică, infinit perfectibilă, dependentă de determinarea naturală, socială și culturală, dar și demiurgică, activă, și determinantă la rîndul ei, obiect și subiect al devenirii individuale și sociale.

FRED MAHLER

50 de ani de la marile lupte muncitorești din vara anului 1919

În decursul numeroaselor bătălii de clasă desfășurate de proletariatul român de la apariția sa, luptele muncitorești din vara anului 1919 se înscriu la loc de frunte. Cuprinse în avîntul revoluționar, generat de ascuțirea fără precedent a contradicțiilor regimului burghezo-moșieresc și de urmările dezastruoase ale primului război mondial, masele muncitorești, păturile largi populare din țara noastră, ca și din alte țări ale lumii, au fost însuflețite în lupta lor de istorica victorie a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care răsturnase puterea capitaliștilor și a moșierilor pe a șasea parte a globului pămîntesc.

Desăvîrșirea procesului de formare a statului național român a creat condiții mai favorabile pentru progresul societății românești, a lărgit cadrul luptelor de clasă, a unit pe plan național lupta proletariatului și a aliaților săi favorizînd desfășurarea marilor bătălii revoluționare.

Reorganizarea partidului socialist și a sindicatelor a avut rolul de dinamizator al luptelor de clasă care, către sfîrșitul anului 1918, au antrenat importante forțe ale clasei muncitoare pe întregul teritoriu al țării. Punctul culminant al acestor acțiuni l-au constituit luptele muncitorilor capitalei din 13 Decembrie 1918, lupte care au evidențiat capacitatea politică și organizatorică a proletariatului, hotărîrea sa de a cuceri pe cale revoluționară drepturi și libertăți democratice, de a imprima dezvoltării sociale o orientare corespunzătoare intereselor celor ce muncesc.

Teroarea dezlănțuită de autorități după evenimentele de la 13 Decembrie 1918 nu a putut stăvili, contrar așteptărilor cercurilor guvernante, avîntul revoluționar al maselor muncitoare. Primăvara și în special vara anului 1919 marchează un nou flux al valului luptelor populare caracterizat înainte de toate printr-un tot mai pronunțat caracter organizat al grevelor, demonstrațiilor de stradă și întrunirilor muncitorești. Era rezultatul creșterii conștiinței de clasă a muncitorimii, a gradului său de organizare și în același timp a sporirii rolului consiliilor muncitorești. Mișcarea grevistă a luat proporții însemnate, pe primul plan al acțiunilor situîndu-se detașamentele înaintate ale clasei muncitoare — ceferiștii, metalurgiștii, petroliștii care, prin greve de lungă durată și combativitate revoluționară, au imprimat o deosebită forță și vigoare întregii mișcări. Ea se îmbina în mod organic cu mișcările țărănești, cu frămîntări și atitudini protestatare ale intelectualilor, micilor meseriași, micilor negustori-afectați și ei de situația economică grea de după război.

În tot cursul anului 1919 mișcările greviste, întrunirile și demonstrațiile de protest s-au ținut lanț, săptămînă de săptămînă, lună de lună. Intensificarea evidentă a acțiunilor muncitorești, în special după demonstrațiile de 1 Mai 1919, a avut drept urmare desfășurarea unui întreg șir de greve generale pe ramuri, al căror semnal a fost dat și de astă dată de muncitorii ceferiști.

În vara anului 1919, între revendicările ceferiștilor acelea privind mărirea salariilor, ziua de lucru de 8 ore — recunoscută și apoi suprimată de direcție — libertatea de întrunire și activitate a sindicatelor ocupau un loc central, ele fiind în repetate rînduri prezente în memoriile înaintate guvernului. Încercările elementelor reformiste din conducerea Uniunii Sindicatelor C.F.R. de a determina pe muncitori să renunțe la arma grevei în așteptarea tratativelor nu au avut rezultatul scontat. În noaptea de 11—12 iunie 1919, muncitorii de la Atelierele C.F.R. din Capitală, în frunte cu elementele revoluționare, în pofida legislației în vigoare, au declarat grevă. La întrunirea care a avut loc la 14 iunie în

CALENDAR

incinta Atelierelor C.F.R., la care au participat și delegați ai altor centre feroviare din țară, ceferiștii au respins categoric propunerile de reluare a lucrului, afirmîndu-și hotărîrea fermă de a continua lupta pînă la satisfacerea integrală a revendicărilor lor.

Greva muncitorilor de la Atelierele C.F.R. din București a constituit preludiul unui puternic val de grevă în întreaga țară. La ea aderă muncitorii feroviari din Ploiești, Craiova, Turnu-Severin, Brăila, Galați, Constanța, Buzău, Iași, Pașcani, ș.a. transformîndu-se în grevă generală și antrenînd aproape 20 000 de ceferiști.

Însuflețiți de exemplul muncitorilor de la Atelierele C.F.R. au declarat grevă și salariații Întreprinderii de gaz și electricitate din București, muncitorii Imprimeriei Naționale precum și cei ai Fabricilor de țigări și chibrituri.

Greva generală începută la București a cuprins foarte repede majoritatea centrelor feroviare din Moldova. Aflînd despre izbucnirea luptei tovarășilor lor din Capitală, la 14 iunie 1919 muncitorii și funcționarii de la Atelierele C.F.R. Nicolina din Iași au hotărît încetarea lucrului pînă la rezolvarea integrală a memoriului cu revendicări întocmit la București. Și aici, ca de altfel în toate centrele feroviare cuprinse de grevă, în adunări, ceferiștii au făcut dovada unei puternice solidarități de clasă, exprimîndu-și voința de a continua lupta în deplin acord cu hotărîrile luate în Capitală. Greva ceferiștilor a declanșat și la Iași o serie de greve ale muncitorilor de la principalele întreprinderi metalurgice din oraș: uzina de electricitate și Întreprinderea de tramvaie, de la două întreprinderi textile, ș.a.. Important de relevat este faptul că, cu ocazia acestor acțiuni — pe lîngă revendicările economice și politice cu caracter general — în diferite centre greviștii includeau și anumite revendicări specifice de rezolvarea cărora condiționau reluarea lucrului.

Greva generală a ceferiștilor a provocat perturbări întregului trafic feroviar al țării, determinînd în cele din urmă guvernul să ia în considerare revendicările muncitorilor. După ce timp de cîteva luni nu dăduse nici un răspuns memoriilor repetate ale ceferiștilor, guvernul s-a văzut obligat, la numai cîteva zile de la declanșarea grevei, să consimtă satisfacerea parțială a revendicărilor: au fost recunoscute consiliile muncitorești și sindicatele, respectarea zilei de lucru de 8 ore, plata unor alocații speciale și majorarea salariilor cu 50 la sută.

Ridicarea la luptă a muncitorilor ceferiști, pentru cucerirea și apărarea intereselor lor legitime, a impulsionat puternic și lupta celorlalte categorii și pături ale proletariatului. Începînd din a doua jumătate a anului 1919 acțiunile revendicative ale clasei muncitoare au îmbrăcat mai ales forma grevelor generale pe ramuri sau pe localități, în care revendicările economice se împleteau cu cele politice, pentru cucerirea de drepturi și libertăți democratice. Pe această linie se înscriu greva celor peste 20 000 muncitori petroliști din Valea Prahovei din iulie-august 1919, grevele metalurgiștilor și tîmplarilor din București, ale docherilor din Galați și Brăila din toamna aceluiași an, greva generală din Piatra Neamț și multe altele.

Luptele muncitorilor ceferiști din vara anului 1919 au dat o puternică lovitură legislației burgheze, reușind să impună prin luptă recunoașterea dreptului la întrunire, la organizare, recunoașterea sindicatelor și a consiliilor muncitorești ca organe reprezentative ale clasei muncitoare. Ele au demonstrat totodată forța, maturitatea politică și capacitatea organizatorică a acestui înaintat detașament al proletariatului din România.

Acțiunile revoluționare desfășurate cu o deosebită vigoare de către clasa muncitoare în anii 1918—1919 cît și în perioada imediat următoare, îndeosebi greva generală din octombrie 1920, adîncirea continuă a procesului de clarificare ideologică în care intrase mișcarea muncitorească din țara noastră au evidențiat mai mult ca oricînd necesitatea creării unui partid revoluționar, singura forță politică capabilă să organizeze și să conducă proletariatul, întreg poporul român în lupta sa de eliberare socială și națională, pentru socialism, progres și civilizație.

CONSTANTIN PETCULESCU
cercetător științific în Institutul de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R.

O RELAȚIE MODERNĂ CULTURĂ-PERSONALITATE

(Urmare din pag. I)

istoria. Fiindcă, dacă ea nu oferă rețete ne face, în schimb, să înțelegem sensul general, larg, al dezvoltării omenirii.

— Se poate afirma că fiecare generație are alte repere după care reconsideră trecutul?

— C. C. G.: Desigur. Reperele vremii sale, concepțiile epocii. De altminteri, termenul generație mi se pare sub aspect cronologic, incert, difuz, iar sub aspect logic — confuz. O generație se califică în raport cu anumite evenimente istorice pe care le recunoaște și la care își dă adeziunea. Generația de la 1848, de pildă, sau generația lui 23 August. Deci, ideile dominante ale societății marcate printr-un mare fapt istoric vor ghida generația ei în cercetarea trecutului.

— Dar în observarea viitorului? Istoria n-are nimic comun cu viitorul?

— C. C. G.: Ba da, sentimentul evoluției la care mă refeream privind prezentul funcționează pregnant și atunci cînd ne referim la viitor. Mai ales în planul națiunii. Cu cît ne vom ști mai bine ascendența, chiar îndepărtată, cu cît vom cunoaște mai bine faptele înaintașilor, cu atît va crește sentimentul de încredere, de siguranță în capacitatea poporului. Capacitate de adaptare și de rezistență. În ultimă instanță, capacitatea noastră de creație a noii civilizații contemporane și viitoare.

— Există o tipologie istorică a civilizațiilor? Filozofi contemporani ai istoriei fac departajarea între civilizația orientală, civilizația occidentală, singura caracterizată de Laloup și Nelis prin cultul rațiunii — și civilizația primitivă a lumii negre. Sînteți de acord cu această tipologizare?

— C. C. G.: Nu. Ei au simțit probabil, nevoia didactică de a pune ordine în istorie potrivit concepțiilor lor idealiste, eludînd cu totul criteriul social. În plus, ignorarea civilizațiilor americane anterioare albilor — mexicană, peruviana etc. — demonstrează intenția de a acorda prioritate civilizației occidentale. Premisă, pentru mine, nedreaptă.

— Premisă proprie, de pildă, lui Thor Heyerdahl cu barca sa de bambus?

— C. C. G.: Cam așa. Să vedem, însă, rezultatele, argumentele și concluziile lui Thor Heyerdahl.

— După opinia dumneavoastră, civilizația poate fi un principiu unificator al istoriei universale?

— C. C. G.: Să ne înțelegem de la început asupra termenilor: eu înțeleg prin civilizație suma valorilor materiale, iar prin cultură suma valorilor spirituale. Plecînd de la această concepție este evident că civilizația are rol unificator. Globul a devenit astăzi, în sens larg, o unitate prin suma valorilor acordate de civilizație — tiparul, comunicațiile, radioul, televiziunea.

— Istoria civilizației și a culturii este, într-adevăr, atît de unitară, încît procesul dezvoltării lor trebuie obligatoriu studiat și judecat într-un lanț neîntrerupt? Raymond Aron a numit istoria comparată a civilizațiilor anatomia himerelor. Are dreptate?

— C. C. G.: Nu cred că are dreptate și precizez: istoria civilizației și a culturii nu se poate concepe separat de istoria națiunilor, a popoarelor care le-au creat. Dar dacă vrem să pătrundem sensul dezvoltării umanității, atît în privința civilizației cît și a culturii, trebuie, într-adevăr, să cercetăm civilizația babiloniană, egipteană, greacă, romană, civilizația Renașterii, a epocii moderne și contemporane. O concluzie cu caracter general implică, desigur, un studiu global. De aceea, astăzi o istorie universală scrisă de un singur om e tot mai greu de înfăptuit.

— Din pricina dificultăților de investigație?

— C. C. G.: Nu numai atît. Masa de fapte este, într-adevăr, copleșitoare. Poate că în viitorul apropiat ordinatoarele ne vor furniza rapid datele, scurtînd timpul investigației, dar munca rămîne tot uriașă. Fiindcă, pentru a pătrunde, de pildă, specificul civilizației și culturii din fiecare epocă e necesar nu numai un număr colosal de date, ci și o construcție arhitectonică extrem de complicată.

— Observați, în momentul de față, o întrepătrundere a diverselor civilizații și culturi?

— C. C. G.: Asistăm, într-adevăr, la acest fenomen — de altminteri, comun întregii evoluții umane — care ar îndreptăți astăzi speranțele unei sinteze în folosul și nu spre distrugerea omenirii.

— Conlucrarea dintre civilizații și culturi poate fi denumit un fenomen — fie chiar incipient — al zilelor noastre, sau e doar o năzuință?

— C. C. G.: Eu, în tot cazul, nutresc această năzuință. După cum sper în forța oamenilor de a se elibera de robiile sociale, sper în înțelepciunea lor de a colabora pentru a se elibera de servituțile materiale și spirituale. Cred, cu alte cuvinte, în homo sapiens.

— Dar în homo-faber?

— C. C. G.: În primul rînd. Fără el, fără omul care a muncit și muncește cu uneltele n-am fi ajuns aici, n-ar fi existat nici Homer, nici Shakespeare și nici Einstein. Aici e baza puternică a materialismului istoric, în recunoașterea și prețuirea lui homo faber.

— Homo sapiens și homo faber pot fi disociați?

— C. C. G.: Nu există două astfel de tipuri umane, ci două laturi distincte ale aceleiași entități: omul, deopotrivă și simultan creator de valori culturale și bunuri de civilizație.

— Ce părere aveți despre misiunea privilegiată a unei anume civilizații sau anume culturi în ansamblul general al omenirii?

— C. C. G.: Superioritatea unei atari misiuni a întruchipat de-a lungul istoriei teoretizarea agresiunii, a îngerinței samavolnice. Hitler nu afirma superioritatea civilizației și culturii ce exalta [illegible] superioară, germanică? Dar nu ierarhizarea contribuțiilor în ansamblul culturii trebuie să ne ocupe atenția, ci existența aportului fiecărei culturi. A culturii și civilizației autentice, originale.

— Xenopol și Maiorescu au avut, parcă, o dispută pe ideea necesității unei reale culturi naționale.

— C. C. G.: Să nu uităm esențialul: fiecare civilizație și fiecare cultură își au rădăcinile în pămîntul pe care trăiește un popor, își trag seva din acel popor. O civilizație, o cultură poate primi influențe și poate influența. Dar temeiul lor este acel pămînt și acel popor. Punctul de greutate cade pe creația proprie — susține și Xenopol în disputa la care vă referiți. Ceea ce vine din afară, dacă e valoros, e bine venit, dar nu se poate face o cultură și o civilizație numai din împrumut. Creația cu adevărat proprie aduce și garanția unei reale contribuții la patrimoniul universal.

— Dar în această contribuție în progresul omenirii se poate vorbi de o egalitate culturală a popoarelor?

— C. C. G.: Progresul înseamnă prin sine dinamism, evoluție. Egalitatea sau inegalitatea aportului se pot măsura numai cînd procesul e gata, finit. Egal e dreptul tuturor de a se manifesta; startul, dacă vreți, e egal, rezultatele însă diferă. Din multiple motive, dar diferă. În acest uriaș buchet care e civilizația, florile nici nu seamănă, nici nu sînt egale dar, fiecare, cu rostul ei, alcătuiește întregul.

— Adeseori suma personalităților marcante e considerată un criteriu.

— C. C. G.: Nu e un criteriu absolut. Iată, numai în ultimul veac, neamul nostru a dat omenirii pe Brâncuși, pe Gh. Constantinescu, pe Coandă, pe Enescu. Alții au dat mai puține personalități; dar nu e nevoie să te numeri tot timpul printre titani ca să-ți aduci contribuția la ansamblul universal al culturii și civilizației.

— Istoria recunoaște o elită creatoare a valorilor culturale, a elementelor civilizației?

— C. C. G.: Între personalitatea creatoare și masa poporului e un raport necesar și reciproc. Masa creează personalitatea care e exponentul dorințelor și concepțiilor masei, iar personalitatea prin creația, prin opera sa, îmbogățește material și spiritual masa de unde a pornit.

— Civilizația modernă e considerată de unii filozofi contemporani (Mumford, de exemplu), drept dușmanul personalității individuale; ei laudă avantajele materiale și intelectuale acordate de civilizația modernă, deplîngînd în schimb influența ei nefastă asupra personalității. După opinia dv. este valabilă această observație?

— C. C. G.: În nici un caz general valabilă. În societatea noastră accesul la civilizație nu numai că nu diminuează personalitatea, dar o poate dezvolta rapid, cum, de pildă, acum 50 de ani nici nu se putea concepe. Dar, chiar în privința altor societăți, eu cred că, de fapt, se spune cuvîntul forța reală, autenticitatea personalității. De ce n-a fost lezată personalitatea lui Niels Bohr, a lui Flemming sau Barnard? Totul este să avem „norocul cel mare", cum spunea Goethe, de a ne afla în fața unei reale personalități.

— Folosirea utilă, fructuoasă, a resurselor culturii mondiale, a avantajelor civilizației moderne implică oare nevoia unui profil nou al personalității?

— C. C. G.: Acest nou profil implică neapărat existența unui ideal. Adeziunea la un ideal. Altminteri, cultură, civilizație — toate pot rămîne exterioare omului, care astfel se simte în afara lor, străin. Noi ne-am asumat țelurile generoase ale socialismului. În alte țări, lipsa idealului duce la o mare derută, la mari frămîntări, mai ales în rîndul tineretului, care caută cu înverșunare un nou echilibru, vrînd să dea un nou sens vieții.

— Ce elemente de educație propuneți tineretului nostru pentru alcătuirea unei armonioase personalități necesare atingerii idealului?

— C. C. G.: Generozitatea, dăruirea; atenție mare acordată nu propriei persoane, ci serviciului adus societății. Mai precis, conștiința utilității înscrisă în trei cercuri concentrice: util în cercul familiei, util în cercul națiunii, util în cercul larg al umanității.

— Deci, numai măsura implicării celor trei cercuri poate însemna împlinire personală?

— C. C. G.: Negreșit. Adevărata cheie a mulțumirii, a satisfacției personale am găsit-o într-o inscripție greacă din secolul XVIII, care sună astfel: „Tot ce faci pentru tine, piere o dată cu tine. Numai ce faci pentru alții, aceea rămîne". Să-mi îngăduie, deci, tineretul să-i încredințez această cheie.

— Dumneavoastră rezervați istoriei un loc anumit în crearea profilului modern al personalității?

— C.C.G.: Numai istoria poate da conștiința de cetățean al țării și cetățean al lumii. De aceea, de pildă, bacalaureat fără istoria națională și geografia țării mi se pare pur și simplu o „contradictio in terminis". Cunoașterea temeinică a limbii, literaturii, geografiei și istoriei patriei înseamnă baza de pornire a viitorului cetățean.

— Fiecare civilizație, luată în sens larg, se bazează pe o anumită ierarhie a valorilor: care este în epoca noastră modernă valoarea centrală?

— C.C.G.: Munca. Munca e suprema valoare.

— Ca istoric, atribuiți universalitate civilizației sau culturii? Uneori civilizația e socotită una pe tot parcursul istoriei, iar cultura specifică, relativă. Alții afirmă că civilizația e perenă, cultura fiind în schimb universală.

— C.C.G.: Ambele coexistă; una, fiind suma valorilor materiale, alta, suma valorilor culturale, ele se influențează necesar și reciproc. Eu nu le disociez. Diferă numai intensitatea lor, după epoci.

— Cercetătorul civilizațiilor și al culturilor din toate epocile, al istoriei universale, ori naționale — istoricul — trebuie să fie și scriitor și savant?

— C.C.G.: Idealul e să fie om de știință dar să aibă și însușiri de literat. Idealul e însă ca o limită în matematică spre care tinzi, dar pe care n-o atingi. Un caz fericit a întruchipat la noi Vasile Pîrvan care era om de știință, literat și filozof în același timp.

— Istoricul modern e definit astăzi ca personalitate ideală prin multilateralitate? Ce ramuri ale culturii îi sînt neapărat necesare?

C.C.G.: Întîi, știința de bază deci istoria, apoi geografia și matematica, la care se adaugă cunoașterea limbilor străine, a limbilor vechi, paleografia, tehnica istoriei. Plus „simțul istoriei", adică ceea ce s-ar putea numi talent de evocare istorică și, firește, talentul literar.

— Personalitatea istoricului poate transpare în concluziile cercetărilor sale?

C.C.G.: Lucrarea mea „Istoria Românilor" se deschide cu un motto din Tacit: „Sine ira et studio", adică „fără ură și fără părtinire". Istoricul poate avea preferințe, antipatii, dar cînd scrie ca istoric trebuie să reconstituie faptele așa cum au fost, iar judecățile de valoare să le emită cu obiectivitate și cinste, în cadrul concepțiilor epocii sale.

— Istoricul este încărcat totodată și cu răspundere civică?

C.C.G.: Negreșit. Un istoric poate răspîndi idei generoase, după cum poate infesta contemporanii cu idei înguste sau chiar primejdioase. Istorici, ca de pildă Treitschke, au fost apologeți ai forței, ai dreptului anumitor popoare de a conduce. Pentru mine, istoria înseamnă cea mai înaltă instanță judiciară fiindcă ea judecă pînă la urmă faptele oamenilor. De aceea istoricul trebuie să fie un magistrat cu balanța judecății în echilibru perfect.

— Cum vă explicați în această epocă a specializării stricte, că cercetarea istoriei e asumată și de nespecialiști, uneori cu obiective de investigație sau rezultate spectaculoase?

— C.C.G.: De pildă?

— De pildă căpitanul englez de marină Lydell Hart care a scris între altele o istorie a politicii britanice de neangajare, sau medicul Schliemann care a întreprins studii arheologice asupra cetății Troia.

— C.C.G.: Iată de ce: istoria face parte din esența omului, cunoașterea trecutului fiind pe de-a-ntregul o necesitate umană. În fiecare există simțul istoriei, dar unii au o rază de interes limitat, alții văd, sau vor să vadă, mai departe. Acest simț istoric crește, după observația mea, o dată cu vîrsta, în afara unor excepții ca, de pildă, Kogălniceanu ori Bălcescu.

— Reala aprofundare a studiului istoriei ține deci de maturitate?

— C.C.G.: Adesea da, fiindcă în tinerețe elanul vital proiectează gîndirea mai degrabă spre anticipație. Cu timpul omul reflectează mai profund asupra ascendenței sale, simțul istoriei ca și apropierea de trecut realizîndu-se astfel la maturitate. Tinerețea are fața îndreptată spre viitor.

— La ce vîrstă ați publicat prima dată? Ce obiect avea lucrarea de atunci?

— C.C.G.: La 18 ani, o recenzie critică asupra unui volum de St. Longinescu, apărută în „Convorbiri literare" exact acum o jumătate de veac.

— Care este în prezent ultima dumneavoastră lucrare?

— C.C.G.: Istoria patriei, un rezumat, ținut la curent și dus la zi, al lucrării mele mai vechi, alcătuit împreună cu fiul meu, Dinu Giurescu. Concomitent, coordonez un dicționar istoric românesc lucrînd cu mare plăcere alături de 32 cercetători tineri. Iar la fincle acestui an va apare ediția a doua, adăugită, din „Viața și opera lui Cuza Vodă".

— Ați ținut nu de mult o serie de conferințe în zece orașe din S.U.A.: unde ați avut auditoriul cel mai entuziast?

— C.C.G.: Poate că la Denver unde am vorbit în fața cîtorva sute de freshmen, adică studenți din anul I. Conferința nu fusese anunțată, nici pregătită pentru acest oraș. Pe neașteptate, a trebuit să vorbesc la cererea acestui for universitar. Tema conferinței s-a referit la sentimentul național în România începînd din secolul XIX. În introducere, am adus freshmenilor salutul celor 63 000 de studenți ai centrului universitar București. Cifra i-a impresionat evident, iar conferința, după reacțiile de la sfîrșit a stîrnit, într-adevăr, interes.

— În ultimii ani ați scris monografii istorice ale Bucureștilor, Brăilei, orașelor moldovene. Preferați monografiile istorice ale orașelor, nu ale personalităților?

— C.C.G.: Istoria orașelor are totdeauna o mare semnificație în evoluția națiunii ca întreg, iar Istoria Bucureștilor a fost gîndită și pregătită de mult, de cînd scriam „Istoria Românilor". Dar am scris și „Viața și opera lui Cuza Vodă".

—În istoria capitalei noastre prezentați „un secol zbuciumat" secolul XVI, veacul lui Mihai Viteazul pînă la statornicirea Bucureștilor — drept capitală. Socotiți acel timp, epoca cea mai zbuciumată?

— C.C.G.: Din punct de vedere al orașului, da. Capitala noastră n-a mai trecut prin catastrofe atît de mari: arsă, distrusă de turci, de tătari în numeroase și repetate rînduri. Deci, ca zbucium al distrugerii, veacul XVI; ca tumult al dezvoltării, însă, ultimul secol înregistrează maximul sub toate aspectele.

— Inclusiv ca aport la înflorirea culturii românești.

— C.C.G.: Negreșit. E vremea lui Eminescu și Caragiale, e epoca lui Babeș, Țițeica, I. Cantacuzino, a lui Enescu, Vlaicu și Vuia. În secolul XX se manifestă Iorga și Pîrvan.

— Cum apreciați contribuția istoricilor români la cercetarea istoriei universale?

— C.C.G.: La noi e o tradiție începută cu spătarul Milescu și continuată cu Dimitrie Cantemir, al cărui nume l-am văzut săpat pe zidul bibliotecii Sainte-Geneviève din Paris alături de numele marilor filozofi și istorici ai lumii. Flacăra științei a fost dusă mai departe de stolnicul C. Cantacuzino, de M. Kogălniceanu, cu „Extrasele din cronicele românești pentru istoria universală" și, firește, de Nicolae Iorga și Vasile Pîrvan. Ca să nu-i numesc decît pe cei ce au trecut pragul vieții...

*

— ...Cărora, ca și celor ce se află printre noi, ca și interlocutorului nostru le păstrăm toată recunoștința: așa cum ne îndrepta chiar un istoric român născut acum 330 de ani, Constantin Cantacuzino: „Cu direptate iaste a da la toți mari mulțămite celor ce au dat învățături și au scris istorii de obște, căci cu ostenelile lor au folosit viața de obște..."

ACTUALITATEA LUI EMINESCU

AUREL MARTIN

Eminescu face parte din categoria scriitorilor pe care perspectiva adesea neîndurătoare a timpului nu-i trece în umbră, ci le amplifică progresiv valoarea. Generaţii după generaţii identifică în opera lui noi adîncimi, noi dimensiuni, noi frumuseţi. Încît, indiferent din ce unghi a fost şi este receptată, ea se impune mereu proaspătă, mereu actuală. Altfel spus, nu se fixează în perimetrul unei epoci, adică al unui moment istoric, ci se confundă cu durata şi nu necesită, pentru a o înţelege, glose erudite, ci rămîne, în substanţa şi ecourile ei, accesibilă oricui şi oricînd.

Explicaţia fenomenului stă, înainte de toate, în omenesc. Întreaga operă eminesciană traduce, prin articulaţiile ei tematice şi prin mesajul încorporat în metaforă, polivalentele semnificaţii ale străvechiului şi veşnic modernului dicton terenţian: „Sînt om şi nimic din ce e omenesc nu mi-e străin". Condiţie sine qua non, intrinsecă şi inerentă oricărei literaturi realmente autentice. Înţeleasă astfel, poezia şi proza lui Eminescu relevă, neîndoielnic, un univers spiritual în care ne regăsim integral, ca fiinţe supuse celor mai diverse şi mai vitale întrebări, probleme, situaţii, mutaţii sufleteşti, reacţii violente sau tăceri grăitoare, trecînd de la atitudinea titaniană la cea de reflecţie, de la tentativa de a forţa porţile cunoaşterii la cea de îngenunchere vremelnică ori definitivă în faţa imposibilului, de la evadarea în fantastic la reîntoarcerea în concretul cotidian, de la şoapta cu modulaţii inefabile la glasul de stentor al tribunului angajat în treburile cetăţii. Un univers îmbrăţişînd, aşadar, existenţa umană în dubla ei ipostază ontologică şi gnoseologică, antrenînd exploatarea marilor şi nemuritoarelor teme lirice. Nu e greu de observat (exemplele sînt efectiv inutile!) că opera eminesciană abordează, ca laitmotive, ideea de viaţă şi de moarte, de individ şi de societate, de geniu şi de nulitate, de patrie şi de umanitate, de dragoste şi de natură, de real şi de vis, de luptă şi de resemnare, că fiecare se preschimbă în adevăr sensibil, presupunînd participarea afectivă totală, că intenţia poetului nu se reduce la a sesiza miraculosul lumii sau nedreptăţile ei, ci tinde să realizeze, prin alchimia versului, comuniunea cu simţirea şi gîndirea cititorului. Comuniune înfăptuită la nivel ideal, rareori atins (situaţia e indubitabilă) de vreun alt poet român. Pentru că, practic, nici unul n-a făcut să vibreze atît de universal, coarda omenescului.

În al doilea rînd, explicaţia actualităţii peste decenii a verbului eminescian constă în caracterul lui naţional. Oricare text reprezentativ din seria antumă sau postumă poartă adînc impregnat în sîngele lui o sensibilitate aparţinînd meridianului nostru. Poetul îşi alimentează viziunea, în cele mai caracteristice poezii, din folclor şi din istorie, din mit şi din legendă, din contemplaţia vie a peisajului românesc populat cu ape şi codri. Niciodată pînă la el, nu s-a desfăşurat la noi o sinteză lirică atît de complexă şi de expresivă, aducînd într-un unic şuvoi date fundamentale ale realităţilor carpato-dunărene. Nicăieri dorul, în infinitele lui ipostaze, n-a avut, ca în lirica eminesciană, un destin atît de sugestiv. La nici un alt scriitor alternanţa melodiilor n-a urcat şi n-a coborît îmbrăţişînd atît de pluriform inefabilul cîntec popular. De altfel, spre a se defini pe sine şi spre a-i defini pe semeni, în clipele vitale ale existenţei, Eminescu apelează repetat la fabulosul şi tipologia basmelor, la baladă sau doină, la cronici, aşadar la tezaurul geniului naţional, dînd glasului său inflexiuni patriotice. Dragostea de glie, încrederea în viitorul de aur al ţării, ridiculizarea demagogiei şi demascarea falsului patriotism sînt note de continuă ale atitudinii lui. Note de structură, implicite deci, acordînd mesajului eminescian un sens de o rară gravitate emoţională. Sens răscolitor, pentru că străbate, indiferent de tema particulară, fiecare poem.

Exemplar în ambele privinţe, Eminescu rămîne mereu actual şi prin calitatea strict estetică a actului său liric. Întreaga lui literatură e transfigurare şi esenţializare. Condiţii nu numai ale modernităţii perpetue, ci şi ale artei autentice de totdeauna. Autorul *Luceafărului* a avut vocaţia cîntecului orfic, dar şi pe aceea a cîntecului faustic, rîvnind şi într-un sens şi în altul la convertirea impalpabilului în palpabil, a inexprimabilului în exprimabil şi a necunoscutului în cunoscut. Verbul lui echivalează şi cu un zbor ameţitor spre altitudini, şi cu un plonjon temerar în abisurile conştiinţei, ţintind în amîndouă direcţiile pragul absolutului. Tendinţa e de a sugera, prin metaforă, comparaţie, epitet sau simbol, coeficientul transcendent al fenomenelor, de a desluşi şi explora miracolele lumii ştiute şi neştiute, văzute şi nevăzute, de a împinge cu un pas înainte intuiţia, de a găsi „cuvîntul ce exprimă adevărul" şi sistemul relaţional cel mai adecvat să traducă şi să transmită emoţia. Dominată de certitudini şi mai ales de incertitudini, de semnificaţii univoce sau ambiguităţi, de diafan sau de plastica viguroasă, de gestul protestatar sau de cel meditativ, de serafic sau de teluric, de tăceri, de şoapte, de foşnete sau de tunete şi trăznete, poezia eminesciană rămîne mereu un act de comunicare, un extraordinar spectacol liric, întemeiat pe dialogul subtextual cu cititorul. De unde valoarea ei de accesibilitate, în accepţia superioară a termenului. Valoare nemicşorată nici de natura dezbaterii, de substratul ei filosofic, nici de jocul fanteziei asociative, nici de aspectul inanalizabil al zonelor psihologice cutreierate.

Poet complet, multilateral solicitat, strălucit experimentator şi inegalabil bijutier al versului, biruind materia verbală rebelă, Eminescu înseamnă, din perspectiva actualităţii, un model şi sub aceste raporturi. Structură prin excelenţă romantică, a ridicat (cu *Luceafărul*, *Panorama deşertăciunilor*, *Scrisorile* şi multe altele) romantismul românesc pe cele mai înalte culmi; fascinat de exemplul străvechilor înaintaşi latini, a creatorul uneia dintre cele mai superbe manifestări ale neoclasicismului românesc. *Oda în metru antic*; suveran pe uneltele de expresie, anticipează tendinţe simboliste şi chiar unele procedee avangardiste. Dincolo de toate acestea, le încearcă însă mereu cuvintelor tăria şi trăinicia, făcîndu-le să trăiască o nouă vîrstă în ecuaţii nebănuite; ritmurilor tradiţionale, prozodiei în vogă le infuzează modularea proaspătă a unor cadenţe şi a unor jocuri de rime, inedite şi ele; momentului de inspiraţie îi asociază, în dinamica variantelor, procesul de necontenită şlefuire a versului.

Nu încape nici o îndoială: Eminescu s-a condus după evanghelia muncii şi autoexigenţei. Aşa se explică enorma cantitate de manuscrise rămase de la el şi numărul atît de redus de antume. Aşa se explică existenţa seriilor de versuri la acelaşi poem şi limpezimea de cristal a textelor socotite definitive. Aşa se explică, în fine, calitatea scriiturii eminesciene. Calitate cîştigată prin efort şi printr-un simţ al autocontrolului pilduitoare amîndouă. Ce înseamnă şi una şi alta, nu e imposibil de imaginat: să comparăm (mental măcar) varianta ultimă a *Luceafărului* cu prima versificare a basmului *Fata în grădina de aur*. Deosebirile sînt fundamentale. Ele consemnează saltul în simbol, esenţial, universal, iar sub raportul expresiei reliefarea acelui timbru unic, inimitabil care este prin definiţie al vocii eminesciene. Voce, evident romantică. Actuală, peste timp, prin chiar natura ei.

Rolul social al instituţiei de artă

CREAŢIA ADEVĂRATĂ — un act social

Interviu cu scriitorul SZASZ IANOŞ, secretar al Uniunii Scriitorilor

— V-aş ruga să definiţi rolul Uniunilor de creaţie în viaţa artistică a epocii contemporane.

— Uniunile de creaţie au fost incluse ca nişte organisme sociale în Frontul Unităţii Socialiste. Acest fapt este confirmat în Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al X-lea, unde se subliniază înalta preţuire pe care o acordă partidul şi statul artei şi literaturii. Arta şi literatura constituie factori esenţiali de cunoaştere şi înrîurire a gîndirii şi sensibilităţii umane. Iar rolul lor în înfăptuirea progresului social, în ridicarea conştiinţei socialiste şi înnobilarea spirituală a oamenilor este considerabil. Participarea tot mai activă a artiştilor la viaţa socială a ţării noastre, participare aflată azi într-o etapă calitativ superioară, se înscrie şi în tradiţia ideilor revoluţionare europene, de la iluminism încoace, idei care şi-au găsit o strălucită încununare în ideologia marxist-leninistă.

Uniunile de creaţie, dincolo de rolul lor administrativ, sînt organisme care pot şi trebuie şi mai mult să-şi pună problema destinelor societăţii noastre. În cadrul politicii sale de aprofundare continuă a democraţiei socialiste, de strîngerea legăturilor cu toate categoriile de oameni ai muncii din ţara noastră, conducerea de partid şi de stat s-a consultat în probleme importante privind societatea şi creatorii şi cu conducerea şi membrii Uniunilor de creaţie. Părerea scriitorilor este cerută şi apreciată, dovadă a utilităţii ei şi a spiritului de răspundere cu care aceasta este formulată.

Uniunile de creaţie îşi asumă, de asemenea, împreună cu toate instituţiile de artă şi cultură, misiunea nobilă de educare a tineretului în spiritul concepţiei materialiste despre lume, al dragostei faţă de patria socialistă, faţă de tot ceea ce este drept şi frumos.

— Aşa cum au relevat lucrările Conferinţei pe ţară a Scriitorilor din luna noiembrie a anului trecut, vechea formă de organizare nu mai corespunde pe deplin avîntului cunoscut de literatură în ultimii ani în ţara noastră. S-au precizat noi forme de organizare...

— Sistemul de Filiale ale Uniunii Scriitorilor a asigurat acelor membri ai lor care nu locuiesc în Bucureşti posibilităţi şi drepturi la nivelul politicii culturale a Partidului, care niciodată n-a considerat că vreun scriitor se află la periferia vieţii sociale politice sau culturale. Între timp, dinamismul vieţii noastre culturale s-a accentuat, aşa încît în artă nu se mai poate lucra făcînd, din ideea centrului, un fetiş.

Structura veche a Uniunii Scriitorilor şi-a relevat deficienţele datorită dinamicii normale a societăţii noastre, demonstrîndu-ne că trebuie să creăm o structură mai suplă, mai elastică, o structură a autonomiilor, pentru a da posibilitatea desfăşurării şi împlinirii iniţiativei din toate centrele din ţară. Acestea să nu mai fie dependente de centru, ci să fie numai coordonate de către membrii aleşi de Adunarea generală a scriitorilor, în aşa fel încît ele să poată contribui din plin la efervescenţa culturală a zonei din care Asociaţiile respective fac parte, scoţînd efectiv viaţa literară existentă în afara Bucureştilor din complexele ei de inferioritate.

Noul Statut şi noua structură a Asociaţiilor Scriitorilor creează această posibilitate, garantînd, în acelaşi timp, o exigenţă care nu va confunda niciodată descentralizarea cu diletantismul. În acest fel, sper că am elucidat şi motivele înfiinţării acestor Asociaţii.

— Cum aţi putea defini raportul dintre Uniunea Scriitorilor (în vechea sa organizare) şi membrii săi, dintre aceasta şi Asociaţiile create în ultimele şase luni?

— Vechea organizare lăuntrică a Uniunii Scriitorilor, respectînd anumite realităţi evidente, s-a conturat organizatoric pe ideea genului de creaţie. Stratificările organizatorice ale Uniunii Scriitorilor erau făcute pe nişte secţii de creaţie. Aceste secţii s-au format, totuşi, după un model impropriu tradiţiilor noastre literare. Mişcarea literară din România s-a concentrat de-a lungul secolelor în jurul unor foruri în care scriitorii nu s-au grupat în virtutea genului pe care-l abordau. Nici marile reviste („Convorbiri literare", „Viaţa românească" etc), nici cenaclurile („Junimea", „Sburătorul") n-au strîns laolaltă pe oamenii de litere numai după criteriul genului de literatură pe care-l practicau.

Renunţînd la secţii, trecînd la structura Asociaţiilor, deci, de fapt, la o colaborare spirituală a tuturor scriitorilor într-un punct geografic şi spiritual dat, se repune în picioare un program mai adecvat de organizare. Asociaţiile fiind destinate a deveni nişte organizaţii capabile să ajute, în mod definitoriu, la valorificarea experienţei şi talentului scriitorilor noştri, la nivelul şi la exigenţele unei societăţi moderne cum este aceea a României socialiste de azi.

Asociaţiile de scriitori trebuie să devină, prin pasiunea şi dăruirea tuturor membrilor lor, un for, nu numai de reprezentanţă a scriitorimii, ci, dincolo de toate acestea, organe care instaurează în mod firesc climatul necesar stimulării creaţiei. Desigur, operele se fac în atelier, dar aerul proaspăt care străbate forurile, defineşte şi climatul atelierului.

— Ce obligaţii credeţi că revin Uniunilor de creaţie în faza actuală de evoluţie a României socialiste?

— După părerea mea, obligaţia de a fi un factor determinant al vieţii culturale unde fiinţează Asociaţia respectivă. Dacă ele nu imprimă în viaţa spirituală a oraşului şi zonei respective tot ceea ce azi literatura poate să spună şi spune chiar, înseamnă că aceste forme de organizare au avut o rezonanţă pur administrativă. Noua structură, mai mobilă, vrea să eludeze practicile birocratice din viaţa literară, iar problema esenţială care se pune, în acest context, este aceea a responsabilităţii sociale.

Se vorbeşte foarte mult despre caracterul angajat al scrisului, al actului de creaţie. Sînt convins că în faza actuală de evoluţie a României socialiste, caracterul angajat al artistului presupune, în primul rînd, desprinderea de prejudecăţi, de dogme, de fetişizări, păstrînd, pur şi foarte organic, misiunea scriitorului de a-şi servi poporul. Datoria fiecărui scriitor este să găsească modalităţile estetice potrivite, pentru ca acest serviciu să fie efectiv şi să aibă — aşa cum se afirmă şi în Teze — o înrîurire asupra conştiinţelor. Orice experiment este posibil. Nici unul nu poate să infirme însă o constantă a oricărei exigenţe intelectuale şi anume că gratuitul poate fi savurat ca o manifestare a excepţiei. Creaţia adevărată, oricît de complicată, aparent, ar fi ea, exprimîndu-se prin cele mai diferite modalităţi posibile — se defineşte ca un act social, devine o valoare a colectivităţii, un bun cultural menit să intre în inima şi conştiinţa unui popor.

NICOLAE BALTAG

Frumoasa clădire a Universităţii ieşene

16 iunie — Bucureşti

Reuniunea Institutului Internaţional de Teatru

AUREL MANEA

IVAN HELMER

ANCA OVANEZ

ANDREI ŞERBAN

Văzuţi de A. ANESTIN

TINERII REGIZORI ÎN VIAŢA TEATRALĂ

Întreaga evoluţie a teatrului românesc din ultimii 25 de ani a fost dominată, pe unele dintre coordonatele ei fundamentale, de prezenţa regizorilor. În consens cu orientarea unei secţiuni importante a mişcării de idei din teatrul mondial contemporan, care tinde să se apropie tot mai vizibil de definiţia lui Firmin Gemier: „Regizorul este teatrul însuşi". Arbitrară prin caracterul ei exclusivist, această definiţie caracterizează, totuşi, în chip sugestiv însemnătatea hotărîtoare a directorului de scenă în actul teatral modern. O dovadă elocventă este şi faptul că istoria teatrului românesc contemporan se confundă în bună măsură cu istoria creaţiei regizorale şi, că, încercînd un bilanţ, memoria caută aproape automat spectacolele lui Ciulei, lui Pintilie, lui Crin Teodorescu, lui Esrig, lui Giurchescu, lui Penciulescu. După cum, coborînd în istorie cu încă o generaţie, este indiscutabil că înfăţişarea de azi a artei noastre scenice poartă blazonul profesional al lui Paul Gusty, Ion Sava, Victor Ion Popa, Ion Şahighian sau Sică Alexandrescu.

Ca şi în scrisul dramatic sau în interpretarea actoricească, în regia noastră de teatru generaţiile s-au succedat în chip firesc, urmînd meandrele unui proces complex şi dialectic, în care preluarea tradiţiei înaintaşilor şi căutarea înfrigurată a unui timbru propriu s-au îmbinat în proporţiile cele mai variate. Graţie reorganizării învăţămîntului superior de regie artistică, este astăzi rîndul unui nou eşalon de regizori, majoritatea foarte tineri, să erupă în viaţa teatrală, nerăbdători să-şi facă auzit cuvîntul. Ei au între 24 şi 28 de ani, se numesc Aurel Manea, Andrei Şerban, Ivan Helmer, Anca Ovanez, Radu Boroianu sau Eugenia Ionescu şi, principala lor trăsătură distinctivă este deplina, covîrşitoarea încredere în forţa intransigentă a artei lor, în capacitatea ei de comunicare, în puterea ei de a esenţializa şi de a reprezenta. Multe din spectacolele realizate în scurta lor carieră au cunoscut un ecou răsunător în lumea teatrală. Aurel Manea cu „Filoctet" (la Iaşi), „Rosmersholm" (la Sibiu) şi „Anotimpuri" (la Timişoara), Andrei Şerban cu „Arden din Feversham" şi „Omul cel bun din Sîciuan" (la Piatra Neamţ) sau cu „Iulius Cezar" şi „Iona" (la Bucureşti), Ivan Helmer cu „Îngrijitorul" (la Bucureşti) şi „Neînţelegerea" (la Arad), Anca Ovanez cu „Şapte personaje în căutarea unui autor" (la Tg. Mureş) şi „Troienele" (la Iaşi), Radu Boroianu cu „Mică dramă" şi „Vin soldaţii" (la Ploieşti), Eugenia Ionescu cu „Uriaşii munţilor" (la Institut) şi „Cameristele" (la Ploieşti) — şi facem în chip fatal abstracţie de alţii, destul de numeroşi — şi-au semnat certificatele de maturitate artistică, integrîndu-se în viaţa teatrală fără rabatul pe care-l pretinde, deseori, tinereţea.

Nu este locul aici să căutăm o definiţie cuprinzătoare a acestei generaţii de regizori şi, cu atît mai puţin, să distingem trăsăturile caracteristice ale fiecăruia dintre ei. Cu riscul obişnuit al generalizărilor sumare, vom spune, totuşi, că ceea ce îi uneşte şi le conferă calitatea unui grup artistic distinct pare a fi aspiraţia către un limbaj teatral auster, transmiţător elevat al ideii. „Trăirea" şi „reprezentarea" se contopesc, în spectacolele lor, într-un aliaj original, actul scenic redobîndeşte solemnitatea primordială de ritual profetic. Contemporaneitatea unui asemenea teatru derivă din apelul insistent la responsabilitate, la participare, la atitudine, pe care el o [illegible] deopotrivă emoţiei şi raţiunii. Fiecare dintre tinerii regizori amintiţi mai sus a [illegible], în felul său [illegible], de la frenezia experimentală a spectacolelor lui Andrei Şerban pînă la [illegible], de [illegible] a montărilor lui Ivan Helmer, care o [illegible] pe care [illegible] n-o pot acoperi fără dificultate.

Ceea ce este însă grăitor pentru relaţia tinerilor cu viaţa teatrală, este extraordinara căldură cu care au fost primiţi în mijlocul breslei. Începînd cu profesorii lor — regizori de temeinică reputaţie, ca Radu Penciulescu, Ion Cojar sau Mihai Dimiu — continuînd cu colegii din teatre şi sfîrşind cu critica teatrală şi cu publicul tînăr, noii regizori s-au bucurat pretutindeni de o atenţie stimulatoare, căutările lor au fost încurajate, succesele lor au fost primite cu entuziasm (puţinele excepţii nu fac, prin singularitatea lor, decît să întărească aceasta). Iată semnul sigur de sănătate al unei vieţi teatrale prospere, deschisă înnoirilor, favorabilă afirmării plenare a talentelor. Tocmai de aceea, alegerea Bucureştiului drept sediu al Reuniunii Institutului Internaţional de Teatru consacrată „Dezvoltării profesionale a tînărului regizor" (ale cărei lucrări se deschid luni) dobîndeşte semnificaţii majore, însemnînd un act de consacrare internaţională nu numai a unui grup de tineri regizori talentaţi, dar, mai ales, a unui climat artistic înfloritor. Însoţită de o suită de manifestări ilustrative — spectacole, expoziţii româneşti şi internaţionale — reuniunea va prilejui o amplă dezbatere consacrată contribuţiei tinerei generaţii de regizori la dezvoltarea artei teatrale contemporane şi factorilor esenţiali care contribuie la formarea personalităţii artistice a tînărului regizor. Dezbatere în centrul căreia se vor afla, fără îndoială, şi realizările de pe acum definitorii ale tinerilor regizori din România.

SEBASTIAN COSTIN

SE REVITALIZEAZĂ DOCUMENTARUL ROMÂNESC?

Cu cîţiva ani în urmă, pe timpul primului festival al filmului românesc de la Mamaia, George Sadoul îmi vorbea, pe baza scurt-metrajelor văzute atunci, de o „şcoală a documentarului românesc". În acel moment, filmul documentar se afla într-un moment de efervescenţă şi roadele sale erau de cea mai bună calitate. Ce s-a întîmplat de atunci încoace? A mers documentarul pe aceeaşi linie ascendentă? A rămas în urmă? A bătut pasul pe loc? Iată cîteva întrebări care îşi cer răspunsul ori de cîte ori vrei să te apuci de un articol despre filmul documentar românesc.

Ce să răspundem acum, se pare că documentarul românesc a trecut printr-o perioadă de criză, mai exact n-a mai dat filme de valoare decît prea puţine ca număr. O şcoală, un curent se întreţine prin cîţiva reprezentanţi de seamă care dau tonul. Or, tocmai aceşti reprezentanţi de seamă s-au complăcut într-un climat de mediocritate. De ce vorbesc însă la timpul trecut? Fiindcă mi se pare că la Studioul „Al. Sahia" s-au strîns din nou rîndurile, că autorii de filme de aici îşi pun din nou problema de creaţie, că cercul mediocrităţii a fost spart.

Am avut prilejul să văd aproape 40 de documentare, selecţia anului trecut, şi din acestea am rămas cu o impresie globală mulţumitoare. Deşi nu toate genurile erau foarte bine reprezentate, deşi, de pildă, filmul-anchetă nu juca încă acel rol preponderent pe care, după părerea mea, ar trebui să-l aibă în producţia studioului, deşi nici filmul de artă nu ocupa încă locul ce i se cuvenea, am văzut strădania de a face ceva, ceva bun şi interesant, am văzut efortul de a nu se mai bate pasul pe loc. Chiar dacă nu trăim un reviriment, chiar dacă nu se poate spune că şcoala documentarului românesc este din nou la mare înălţime, în orice caz putem fi convinşi că se face ceva care să ducă documentarul înainte.

Iată, de pildă, filmul-anchetă. O pledoarie pro domo mi se pare aproape inutilă. Filmul-anchetă este poarta care se deschide spre actualitate, spre prezent, spre faptul de viaţă insolit. Deşi nu are, aşa cum spuneam mai înainte, preponderenţă în planul tematic al studioului, filmul-anchetă ne-a dezvăluit cîteva profiluri distincte de realizatori. Reţinem în primul rînd numele lui Al. Boiangiu. Acest realizator a fost tot timpul consecvent cu sine şi a dat atenţie mărită anchetei cinematografice. Filmele sale („Cazul D" şi, mai recent, „Ursul") pun în valoare capacitatea de observaţie şi analiză a autorului lor. Faptul divers este comentat atent, descifrat în tot ceea ce are mai tipic. Boiangiu ştie să fie un investigator al cotidianului, ştie să caute, ştie să scoată în evidenţă pe peliculă gînduri şi sentimente umane, felul de a fi al oamenilor despre care vorbeşte. Florica Holban este o altă realizatoare pentru care ancheta, mai ales în rîndul celor mici, este o formulă ideală de film. Universul delicat al celor mici, un univers frămîntat de diverse probleme, univers neliniştit uneori, alteori tandru dar [illegible], univers cu probleme dificile, îi atrage atenţia, o face să fie o pasionată cercetătoare prin intermediul peliculei. „Noi unde ne jucăm?" — unul dintre ultimele sale filme, demonstrează tocmai aceste calităţi. Şi Gabriel Barta se arată preocupat de anchetă. Avîndu-l colaborator, reporter în anchetă, pe Mihai Stoian (care a lucrat şi cu Al. Boiangiu) Barta realizează o frumoasă investigaţie pe urmele unei invenţii pe care indolenţa a dat-o uitării. Barta ştie să creeze acel suspens care este specific anchetei, să ne ducă încetul cu încetul pe drumul adevărului.

Un alt domeniu în care s-au realizat cîteva pelicule interesante este cel al documentarului de artă. Aici numele lui Mirel Ilieşu sau Slavomir Popovici se află la loc de cinste. Mirel Ilieşu în cele două filme dedicate corului „Madrigal" („Cîntecele Renaşterii" şi „Cîntece româneşti de altădată") a reuşit să creeze o armonie deplină între cîntec şi cadrul plastic în care se desfăşoară el, o armonie deosebită, muzică-ambienţă-personaj. Ilieşu a redat pe peliculă frumuseţea unor pitoreşti locuri româneşti şi a ştiut să conducă filmele astfel încît tonul acestora să fie echilibrat. Costumele de epocă minuţios realizate joacă şi ele un rol aparte. Fără ele aproape ca nu-ţi poţi imagina filmele. De altfel frumuseţea aparte a „Cîntecelor Renaşterii" a adus filmului şi laurii Festivalului de la Cannes din anul acesta. Slavomir Popovici cu „Soarele negru" dă în imagini un adevărat poem. Vechile motive religioase de pe o tapiserie îi sugerează asociaţii neobişnuite. Iluminată aparte şi filmată aparte, lumea aceasta de umbre şi lumini se reconstituie într-un univers aproape fabulos. Slavomir Popovici reuşeşte astfel o performanţă în filmul de artă.

Un sector pe nedrept ignorat din acest studio este acel al filmului de ştiinţă popularizată. În acest domeniu se realizează mereu ceva nou, se descoperă mereu cîte un fapt insolit. De altfel, filmul de ştiinţă popularizată a ţinut mereu ridicat steagul studioului, chiar atunci cînd în celelalte sectoare lucrurile nu mergeau tocmai bine. Ion Bostan, Dona Barta, Doru Cheşu sînt numele cîtorva dintre cei mai activi realizatori din acest domeniu. „Pe urmele unui film dispărut" realizarea lui Ion Bostan, este deosebit de interesantă, atît sub raport ştiinţific, cît şi din punct de vedere cinematografic. Repunerea în mişcare a fotogramelor luate de profesorul Gheorghe Marinescu cu mulţi ani în urmă, este o performanţă. „Pe urmele unui film dispărut" capătă astfel forţa de reconstituire a unui document. La fel filmul „Lumina neagră", realizat de Doru Cheşu este deosebit de instructiv şi, în acelaşi timp, atrăgător, ca film.

Filmul pe teme sau de inspiraţie folclorică a cîştigat teren în producţia studioului. Şi aici se manifestă două tendinţe: una spre documentarul de esenţă folclorică şi alta spre stilizarea excesivă şi şlefuirea nedorită a folclorului. „Izvoare" (regia Octav Ioniţă) se înscrie în prima categorie. Filmul are acele elemente de tradiţie populară care să-l facă interesant.

O problemă la ordinea zilei în Studioul „Al. Sahia" este cea a filmului-comandă. Aici lucrurile devin foarte spinoase. Are dreptul autorul de film documentar să intervină în procesul elaborării scenariului? Filmul-comandă se poate face oricum, numai să se facă? Au dreptul cei ce comandă un film să impună stilul, să se amestece în problemele de limbaj cinematografic? Ceea ce se poate cere este ca regizorul de film să nu considere comanda doar ca o obligaţie neplăcută şi, ca atare, să se achite de ea doar formal. Regizorul trebuie să dea tonul filmului, să ţină strîns bara de direcţie, să nu cedeze la diversele presiuni administrative. Să nu uităm că filmul comandă ajunge pe ecran tot sub emblema Studioului „Al. Sahia" şi că această emblemă trebuie onorată. Am văzut de altfel cîteva filme-comandă mai izbutite, printre care „Gospodarii" de Virgil Calotescu. Documentarul acesta comandă, inspirat de o temă de actualitate în agricultură, tratează, prin imagini şi comentariu, tema dată, destul de interesant.

În fine, încă o problemă care se ridică este cea a comentariului. Nu puţine sînt filmele documentare cărora le strică un comentariu ornamentat cu epitete de prisos sau un comentariu excesiv de retoric. Cred că o soluţie pentru îmbunătăţirea acestuia, pentru integrarea comentariului în imagine este invitarea unor scriitori în studio, pentru a-şi aduce contribuţia la ridicarea calităţii comentariului (filmul „O zi în Transilvania", comentat de poetul Gheorghe Tomozei este un exemplu în această privinţă).

Ce trebuie, în concluzie, să-i cerem documentarului românesc de azi? O prezenţă mai largă în actualitate, o atenţie sporită acordată filmului-anchetă, o mai mare grijă pentru filmul de artă şi transformarea, pe cît posibil, a filmului-comandă din act de obligaţie în act de creaţie.

AL. RACOVICEANU

MARI PERSONALITĂȚI ALE LUMII DESPRE TINERI ȘI TINEREȚE

ANCHETĂ internațională

de CAROL ROMAN

YAŞAR NABI NAYIR

Yaşar Nabi Nayir, scriitor și publicist cu renume internațional, este unul dintre cele mai însemnate personalități ale literaturii și totodată ale culturii turce. Om de vastă erudiție, a fost ales în urmă cu cîteva luni președinte al Penclubului turc.

Prezența sa proeminentă în cultura turcă se face simțită mai cu seamă de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. El este autor a numeroase nuvele, romane, piese de teatru — toate avînd cu precădere tema intrării Turciei în coordonatele civilizației — multe dintre acestea fiind traduse și în străinătate. De peste două decenii desfășoară și o susținută activitate publicistică.

În calitate de editor al revistei literare „Varlik" din Istanbul și a unei colecții de volume aparținînd literaturilor străine — în această colecție a apărut și romanul „Pădurea nebună" a lui Zaharia Stancu — Yaşar Nabi Nayir a familiarizat cititorul turc cu unele dintre cele mai remarcabile opere contemporane.

Admirator și cunoscător subtil al vieții și activității lui Panait Istrati, omul de cultură turc a tradus întreaga operă a marelui scriitor român.

Yaşar Nabi, un vechi animator al ideii de strîngere a relațiilor de bună vecinătate și prietenie a popoarelor din Balcani, a consimțit să răspundă la ancheta noastră internațională.

MAI PRESUS DECÎT ÎNAINTAȘII

de YAŞAR NABI NAYIR

Orice om ce-și desfășoară activitatea într-un plan al vieții spirituale, este obligat „volens — nolens" să cugete la problemele atît de acute pe care le ridică tineretul, ca parte integrantă a societății, și mai ales ca detașament de mîine al ei. Prin natura preocupărilor mele am avut deseori de-a face cu tineretul. Și de ce să n-o recunosc: cele mai grele probleme mi le-a ridicat un tînăr de 15-16 ani, pe nume Yaşar Nabi Nayir.

Nu încerc cituși de puțin să-mi fac procesul tinereții mele, ci mă străduiesc, ca aflat la o vîrstă matură să înțeleg resorturile subiective și obiective ce mi-au dirijat biografia sinuoasă și care în cele din urmă m-au adus într-un domeniu al activității spirituale.

Copilăria m-a defavorizat. Am întîlnit o lume ostilă — nu mă refer la posibilitatea de a avea ce îți trebuie, ori cît îți trebuie pentru a supraviețui fizic — care chiar în zorii vieții m-a ultragiat. Eram obligat să urmez o școală cu caracter de cult, unde o dată cu literele arabe trebuia să-mi însușesc kilometri întregi de strofe religioase, de texte de neînțeles pentru un copil. Aveam tot timpul senzația că o forță ostilă încearcă să mă înstrăineze de orice carte, de orice revistă ori tipăritură în care omul găsește un rost. Cînd găseam în casa vreunui cunoscut o carte, în care se predica un adevăr omenesc, indiferent de unghi social ori de filozofie, parcă renășteam. Și azi îmi mai aduc aminte cît de mult petreceam și sărbătoream acest eveniment. Apăsînd cartea pe pieptul meu, o aduceam acasă, o citeam cu nesaț, iar după terminarea ei o depuneam cu venerație într-un colț anume, știut numai de mine, de unde o luam și altădată spre a o reciti.

Poate că cele relatate par lucruri searbede ori banale. Dar numai cine a avut parte de un asemenea mediu sufocant, în primii ani ai vieții — și din păcate în multe locuri de pe glob nu s-au schimbat nici măcar cu o iotă situațiile ca cele descrise de mine — numai acela poate prețui bucuria ce ți-o poate da lumina cărții, posibilitatea de a avea la îndemînă colecții întregi în care umanitatea în ceea ce are ea mai bun, cu tezaurul ei de experiență și înțelepciune, se oferă tuturor.

Această „senzație a cărții", cum îmi place să denumesc posibilitatea oricărui ins de a putea să-și îmbogățească spiritul cu nestematele culturii, am îmbrățișat-o cu mult, atunci cînd am avut posibilitatea să urmez o școală în care se predau limbi străine. [illegible] mi-am însușit limba franceză. Din momentul în care am căpătat acces la izvoarele culturii și civilizației moderne, pot spune că m-am schimbat mult. Nu că am devenit mai [illegible], documentat ori cunoscător a tot felul de lucruri ce au existat sau există pe pămînt, dar cunoscînd frămîntările și năzuințele omenirii dintotdeauna am înțeles nevoia de a deveni mai bun, mai uman, mai sensibil la semenii mei. Pentru că în urma urmei, în întreaga istorie a omenirii, din cele mai vechi timpuri și pînă în epoca noastră, a existat dezideratul — realizat în parte, într-o epocă ori alta — de a-l face pe oameni să gîndească mai mult la el ca colectivitate, de a-l determina să se perfecționeze în ceea ce se definea ca fiind „idealul de aur al umanității". Or, cunoașterea unei limbi străine de largă circulație, [illegible] la marile confluențe ale civilizației, m-a pus în postura de a putea judeca cu propria-mi minte ceea ce au făcut bun înaintașii și cît de multe lucruri mai am de perfecționat [illegible].

În rîndurile scrise de mai sus, am încercat să sugerez ce mare însemnătate are atracția exercitată de cultură, posibilitățile oferite de epoca modernă de a te iniția, cunoașterea unei limbi străine. Poate că nu m-aș fi referit în special la aceste două probleme, dacă în experiența din ultimii ani, în calitatea mea de publicist, n-aș fi avut prilejul să mă întîlnesc cu numeroși tineri provenind din diverse pături sociale și care mi-au ridicat unele semne de întrebare.

Departe de mine gîndul de a analiza tineretul. Am cunoscut numeroși tineri de valoare, oameni competenți, calificați, posedînd frumoase trăsături umane — în peregrinările mele prin Franța, Italia, Belgia, Iugoslavia, România. Socotesc însă, a fi la fel de adevărat faptul că în lumea de azi coexistă cu cei de mai sus un număr încă prea mare de tineri mici în ani dar și în preocupări, care întorc spatele în mod ostentativ de la cultură, civilizație, comportament firesc. Pentru mulți dintre aceștia strădaniile părinților, ale rudelor, ale profesorilor, în general, ale societății, nu reprezintă altceva decît „un vast complot împotriva tinereții" cum denumea recent un tînăr scriitor francez strădaniile de educație și instrucție publică.

De ce să ne ascundem, doar este un adevăr: numeroși tineri cu precădere din Occident, desconsideră valorile umane [illegible]

[illegible] „civilizația [illegible]", că, într-un cuvînt, avînd în minte doar sloganul că toate cele din jurul tău nu sînt bune, [illegible]

[illegible] — și evident, nu numai a mea — că atitudinile negative și nefolositoare existente în rîndurile unei minorități, care are o satisfacție deosebită de a se împotrivi normelor familiei, civilizației, și care nu au ce pune în locul lor, sînt semnele unei dezorientări vremelnice și care-și au poate cauzele, [illegible]

Ziua de mîine aparține tinereții, ca stare naturală a omenirii în tot ceea ce are ea mai bun: elan, inventivitate, dinamism, dăruire de sine și eterna strădanie de a păși mai departe și mai presus decît înaintașii. Iată de ce atunci cînd mi se oferă posibilitatea de a mă adresa tineretului [illegible] decît să reflecteze la principiul dialectic: tinerețea trebuie afirmată în orice împrejurare prin ceea ce-i este propriu și nu prin ceea ce mimează a fi tinerețe.

Desene de V. TIMOC

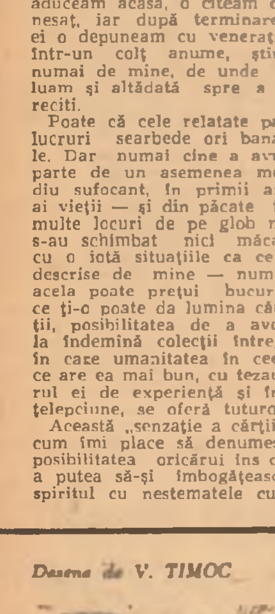

— Ce părere aveți despre critica de jos?

— Stimată doamnă, în urma unui mic accident auto, soțul dv. a fost internat la noi, împreună cu secretara.

de la om la om

de ION BĂIEȘU

Ilie Robu — Arad: Lunga dumitale scrisoare m-a emoționat și m-a făcut încă o dată să cred că rubrica noastră își merită dreptul la existență. Dacă dumneata ai fost în stare să-ți fi dat într-o sîmbătă pînă și mărunțișul de tramvai ca să cumperi „Scînteia tineretului", cu riscul de a merge pe jos pînă acasă, înseamnă că efortul meu de a sta cîteva nopți în fața cu sutele de scrisori venite săptămînal din întreaga țară este cu prisosință răsplătit. Încă o dată îți mulțumesc pentru căldura cu care mi-ai scris.

Propunerea dumitale de a se crea un fel de subrubrică pentru cazurile negative și care să se intituleze „De la om la neom" mi-a reținut atenția. Nu mi-a displăcut nici invitația de a vizita Aradul și de a locui pentru cîteva zile la dumneata acasă. Nu-i numai dacă nu ai un confort la înălțime, eu mă mulțumesc cu un pat oarecare și cu o bucată de pîine. Mă întrebi, apoi, ce părere am despre femeile și fetele din ziua de astăzi. Ca să fiu sincer, am o părere bună. Poate chiar o părere mai bună decît despre bărbați. Apreciez mai mult femeile poate unde mă simt pe undeva vinovat față de ele. Întotdeauna noi, bărbații, greșim față de femei și întotdeauna ele ne iartă. În legătură cu ultima întrebare pe care mi-ai adresat-o, trebuie să rog pe colegii mei de la secția industrială să se intereseze și să-ți răspundă. Încă o dată mulțumiri pentru deosebita amabilitate.

Gina Popovici — Brașov: „Urmăresc cu deosebit interes rubrica „De la om la om". Interesantă și amuzantă. La începutul existenței sale eram pur și simplu uimită de cîte „drame sentimentale" există pe lume. Mă gîndeam: oare despre altceva nu se mai poate discuta? Cum să oferi o floare, cum să o primești, cum să aduci o alinare celor din jur, cum să mîngîi, cum să răspunzi la mîngîiere, cum să rîzi viitorului, cum să ai încredere în oameni etc. Dar ați pus în discuție și probleme „serioase", lucruri care dor, care lasă urme... Și acum, ca tot omul, vă rog să mă ajutați și pe mine. Aș dori să devin critic literar și vă rog să-mi spuneți la ce facultate e bine să dau admiterea și ce materii se cer".

A dori să devii critic literar, draga mea corespondentă, iată o intenție nobilă pentru o fată, căci de acest domeniu cam aspru al artei, femeile nu prea au curajul să se apropie. Poate că normal ar fi să urmezi o facultate de limbă și literatură română, dar eu te-aș îndemna să încerci la o facultate de filozofie. Asta nu numai pentru că în ultima vreme se vorbește despre critica literară ca despre o filozofie a literaturii, dar pentru că respectiva facultate te-ar îndemna spre o înțelegere mai profundă a fenomenelor artistice și ți-ar deschide orizonturi mai generoase de meditație. Nu cunosc condițiile de admitere, dar poți să le afli foarte ușor, procurîndu-ți o broșură cu informații despre examenele de admitere în învățămîntul superior. Dar trebuie să-ți mai atrag, de asemenea, atenția că nu este obligatoriu să urmezi o facultate de filozofie sau filologie pentru a deveni critic literar sau scriitor. Cunosc oameni care cîștigă o frumoasă pîine de pe urma acestei meserii și care, la origine, au fost ingineri, doctori și chiar... contabili. Mai cugetați, deci. Căci, de fapt, nu există nici o facultate pe lume care să vă acorde titlul la care visați. Acesta se cîștigă mai tîrziu.

Emil Sinescu — București: *Foarte frumos și sensibil descrieți dumneavoastră sentimentul iubirii! „Iubirea e un clopot de aur al cărui dangăt se aude și dincolo de stele, dincolo de moarte... Iubirea e mai dulce ca mierea, atunci cînd cei doi îndrăgostiți se mișcă pe aceeași orbită și mai amară ca pelinul cînd unul din îndrăgostiți se abate de la traseul stabilit".*

Nu mai era nevoie să-mi spuneți că sînteți îndrăgostit. Am priceput din primele rînduri. Am priceput, că vreți, de asemenea, să-mi demonstrați disponibilitățile dumneavoastră de exeget al filozofiei iubirii. Presimțisem că aceți la sfîrșitul scrisorii o poezie de dragoste, eram în stare să pun și un pariu. Și fiți, de asemenea, sigur că dacă există pe lume un suflet care să-i înțeleagă și să-i ajute pe îndrăgostiți pînă în pînzele albe, acela sînt eu. Vă public deci poezia închinată iubitei. Și o fac fără invidie, pentru că eu mă pretind cu totul altceva.

DE DRAGOSTE

Te oglindești în oglinda sufletului meu.
Izvor ești, țîșnit din stîncă, ești curcubeu.
Tu cînd pămîntul atingi, visătoare
Iarba se apleacă de cîntec, de roua de soare,
Codrii ne-au chemat în vraja lor
Atingînd cu mîndrele vîrfuri pridvorul stelelor.
Comori sînt mii în lume, dar fără noimă,
Acestea sînt, dacă inima n-are o doină...
Precum vezi, tu ești marea mea comoară,
Rîu al nemuririi cu sclipiri ce mă-nfioară!
Iar tu să mă crezi cînd îți zic că totul ești.
Oamenii îmi știu de pe acum narcisa din Vlădești.
A vrut unul din rădăcină să te smulgă,
Roza mea dintre roze cu mlădiere demiurgă.
Atunci tu ai tras cortina cu brațele îngerești.
Mesajul inimii mele acesta a fost și este:
Etern ca „Luceafărul" unde iubirea-n slavă se ridică.
Amor sau cine ți-a pus în ochi, iubit-o, raza mirifică?

Poate că o să vă supărați pe mine dacă am să spun că m-am simțit pe undeva lezat de influențele bunului și marelui nostru poet Mihail Eminescu pe care o resimțiți în unele versuri acut. De fapt, e foarte bine că atunci cînd sînteți înamorat apelați la Eminescu, pentru că el va rămîne pentru cei de vîrsta dumneavoastră modelul poetului îndrăgostit. Poate că mai tîrziu veți înțelege că el a fost ceva mai mult decît atît. Dar dacă poezia e sinceră, eu sînt gata să o apăr în fața tuturor răuvoitorilor. Și știți de ce vă apăr? Pentru că am sesizat imediat direcția foarte realistă a stihurilor. Luînd la rînd primele litere ale fiecărui vers, am ajuns la următoarea dedicație precisă: „Titica, căprioara mea". Dacă Titica, căprioara dumneavoastră dragă, vă va accepta de bărbat și veți face un menaj fericit, mulțumiți-i cîndva, în clipele dumneavoastră de tihnă conjugală, și nefericitului Mihail Eminescu, care în zbuciumata lui viață exact așa ceva își dorea.

Pislaru L. — Focșani: *Întîmplarea pe care mi-o povestiți este dintre cele mai imposibile de rezolvat. Ați aflat într-o bună seară că în localitatea dumneavoastră (pe care eu o cunosc și o apreciez) se va juca piesa mea „Iertarea". Prezentîndu-vă la teatrul respectiv, nu ați mai găsit bilete (ce veste nemaipomenită mi-ați dat!). Un tînăr v-a oferit biletul lui. După spectacol v-ați întîlnit și v-ați plimbat o jumătate de oră. Întîmplător, băiatul era foarte simpatic, ceea ce v-a împins spre păcatul de a-i accepta propunerea de a vă revedea. Așa s-a născut idila și de aici a pornit necazul despre care veniți a vă plînge mie. La ora actuală îl iubiți. Mă întrebați: „Ce să fac ca să scap de această încurcătură?" Culmea e că pe tînăr îl cheamă Costel, motiv pentru care remușcările mele se* d u b l e a z ă *dintr-odată. Dumneavoastră spuneți negru pe alb: „Poate pare absurdă, dar e adevărat". Iar eu vă înțeleg perfect și vă întreb dacă trebuie să-mi dau cu pumnii în cap că am scris piesa „Iertarea", că în felul acesta v-am obligat să vă cunoașteți cu susnumitul Costel și că sînteți nefericită. Dar să punem și varianta cea mai convenabilă: ce se întîmplă dacă în cele din urmă veți fi fericită cu respectivul și totul ca apa cu bine? Să continui piesa?*

Vă rog să-mi scrieți. Mă interesează.

Cornel, județul Argeș: „N-am crezut că o să ajung în situația dificilă de a apela la dumneavoastră, dar ultimele întîmplări m-au hotărît. N-aș fi știut cui să mă adresez, dar într-un număr din „Scînteia tineretului" am văzut articolul, sau mai bine zis scrisoarea „De ce nu au și copiii dreptul să-și aleagă părinții". Situația lui N. C. m-a impresionat, dar deși eu o duc altfel, îmi e mai greu decît lor. Să încep însă cu începutul:

Tatăl meu, încă de cînd eram eu și sora mea mici, nu obișnuia să vină prea des acasă. „Trăia" cu o femeie. Eu nu înțelegeam termenul acesta pe care mama îl repeta adesea, dar atunci cînd nu a mai venit de loc, am înțeles că a plecat de la noi. Aceasta s-a întîmplat cam acum 2—3 ani, după ce a făcut cîteva luni de închisoare. Nouă ne trimitea din cînd în cînd bani. Din cauza aceasta mama s-a îmbolnăvit (de altfel era mai de mult) de nervi. Noi, copiii, am crescut fiecare în felul lui. Eu am învățat bine și am intrat la liceu, sora mea l-a terminat, dar era foarte rea și avea o fire impulsivă. Dar acum un an mama a avut o congestie cerebrală și a murit. Nici nu am apucat să-mi dau bine seama de aceasta, să-mi dau seama de gravitatea faptului, tata s-a recăsătorit. Mama vitregă este, în mod firesc, femeia cu care „trăia". Aceasta nu m-a „deranjat" de loc, ca să spun așa, deoarece știe să se poarte ca o mamă. Cu tata e altceva, nu-l cunosc, nu-l înțeleg de loc. Cred că mai bine m-aș împrieteni cu un străin. Tata e alcoolic, adică e mereu beat. Cînd e treaz, însă, e bun, mai știe să se poarte. Eu însă, cum v-am spus, nu-l cunosc de loc, nici pe el, nici pe mama vitregă. Mă simt stingherit cînd trebuie să le cer ceva, parcă mă reține ceva...

Asta nu ar fi o situație prea grea, dar s-au ivit și alte „complicații". Sora mea s-a căsătorit la Pitești și a venit cu niște pretenții absurde, dar care i se cuvin. Eu parcă aș fi între ciocan și nicovală. Fiecare dintre ei vin și mi se plîng contra celuilalt, mă iau de martor la certuri, la învinuiri... Cel puțin acum, de curînd, sora mea l-a lovit pe tata și a ieșit un scandal oribil... Eu, vă rog să mă credeți, am început să cred că lumea nu este făcută decît din certuri, supărări și intrigi, că fericirea e ceva tare nostim și plăcut, dar care nu există decît la unii oameni. Odată am vrut să mă sinucid, dar m-am oprit la timp. Mi-am dat seama că mai am de trăit și poate voi gusta fericirea. De aceea, m-am și înscris la liceul militar. Poate n-am făcut bine, dar e al doilea lucru care îmi place pe lumea asta. Primul este visul de a deveni scriitor, un scriitor care să înfățișeze adevărata față a unei lumi despre care se știe puțin, lumea copiilor nefericiți, care-și încheie copilăria de timpuriu.

Acum vreau să vă rog ceva!

Eu cred că aș putea să scriu o nouă aventură a „Cireșarilor", dar nu-mi prea vine la socoteală, deoarece nu aș putea scoate în relief caracterul „Cireșarilor", ci al eroilor mei. Dumneavoastră, dacă vreți, îi veți spune toate astea scriitorului Constantin Chiriță. Vă rog mult, mult de tot! Să știți că eu am o mulțime de nuvele, schițe și romane în cap.

P.S. Să nu spuneți la nimeni despre scrisoarea mea".

Iată dragul meu Cornel, că nu spun la nimeni despre scrisoarea ta. Am spus doar cititorilor. Dar ei sînt prietenii mei intimi și vor ști să țină un astfel de secret. Am publicat scrisoarea ta pentru că mi-a plăcut enorm. Pentru că în ea te-am descoperit mai bine decît dacă am fi stat de vorbă cîteva nopți la rînd. Pentru că am descoperit în ea strălucirea rece și crudă a unei lucidități mature, am descoperit înțelepciunea tristă a unui om care gîndește asupra celor din jurul său. Te rog să-mi trimiți imediat tot ce ai scris pînă acum. Am să-i arăt imediat scrisoarea ta scriitorului Constantin Chiriță, care îmi este un foarte apropiat prieten și pe a cărui înțelegere te rog să contezi de pe acum. Sper ca în timpul vacanței tale de vară să ne vedem și să stăm mai pe îndelete de vorbă. Sper să nu vii însă cu mîna goală, că vei avea atunci ce să-i arăți lui Constantin Chiriță. Măcar un scurt episod din noile aventuri ale „Cireșarilor". Succes!

DOSARE STRICT secrete X

CEI TREI DIN BEIRUT

— Avem la îndemînă un costum „homme grenouille"? — l-a întrebat comisarul pe inspectorul de serviciu.

— Acum, noaptea domnule comisar? — inspectorul continua să considere că în ziua aceea comisarul nu era în toate mințile.

— Ce importanță are noaptea? Îmi trebuie urgent un costum „homme grenouille" (costum „om -broască" — costumul de cauciuc prevăzut cu rezervor de aer cu ajutorul căruia se fac cufundări sub apă — n.n.)

— N-avem decît o singură butelie cu aer iar compresorul e defect... Și știți că regulamentul interzice cufundarea de unul singur...

— Știu toate astea și iau răspunderea asupra mea — a continuat ferm comisarul.

Nu s-a lăsat impresionat nici de faptul că nu putea lua cu sine pușca submarină cu acid carbonic pentru simplul motiv că toate capsulele cu gaz erau goale. Și-a ales de aceea o pușcă harpon cu resort de tipul „Champion" — considerată cea mai eficientă din toate modelele cunoscute, rațiune pentru care ea a fost inclusă și în arsenalul poliției. Nici butelia cu aer comprimat nu l-a scutit de surprize. În locul celor 200 atmosfere menite să-i asigure autonomia unei imersiuni de o oră, acul manometrului indica 160 de atmosfere.

Comisarul a luat cu sine echipamentul de scufundare și însoțit de doi inspectori s-a urcat în micul automobil negru care staționa în fața comisariatului:

— Unde mergem, patron,? — a întrebat șoferul somnoros.

— La cheiul de nord, bătrîne...

Comisarul se gîndea că e mai bine să se cufunde în mare departe de locul unde era ancorat „Sainte Helene" pentru a nu trezi bănuielile celor de pe bord, cu tot riscul pe care îl comporta insuficienta sa rezervă de aer din butelie.

Înainte de a intra în apa murdară a portului, comisarul a înghițit o tabletă de amphetamină, pe care avusese prevederea s-o ia din dulapul farmaceutic de la comisariat (amphetamina este un produs asemănător benzedrinei, fiind recomandată în stările de oboseală sau cînd este nevoie ca simțurile omului să fie mai ascuțite decît de obicei. Din această cauză amphetamina este folosită de aviatorii de reactoare în timpul zborurilor la viteze supersonice, de polițiști în timpul misiunilor primejdioase etc).

Comisarul a mai verificat o dată etanșeitatea costumului de cauciuc, a privit cu neliniște acul manometrului care cu cele 160 atmosfere ale sale nu era deloc de bun augur și cu un gest hotărît, a tras pe față masca de sticlă a scafandrului autonom.

Deși avea cu sine o lampă electrică, comisarul era decis să n-o folosească decît în caz de stringentă necesitate, dat fiind faptul că lumina ei l-ar fi trădat imediat. Cu toate că înota la o adîncime de 10 metri, lumina de pe fundul mării nu era mai mică decît cea de la suprafață. Se orienta totuși cu greutate printre umbrele lungi aruncate de bordajul vaselor ancorate în port astfel că era nevoit să privească tot mai des spre acul busolei, prinsă lîngă ceasul brățară. Adîncimea mării creștea treptat astfel încît comisarul începu să înoate „între două ape", pentru a nu atinge limita de la care era nevoit să execute la ieșirea din imersiune pauza de decompresiune fără de care organismul suferă șocuri adeseori mortale — din pricina bulelor de azot care se formează pe artere. Pentru a ajunge sub pîntecele negru al cargoului „Sainte Helene" i-au trebuit comisarului aproape 15 minute. Sub coca greoaie a vasului se căsca o adevărată prăpastie — sau cel puțin așa i se părea comisarului care de acum nu mai vedea fundul mării. A înconjurat vasul pe lîngă elice, pentru a ajunge la tribord, partea unde cei doi marinari aruncaseră obiectul greu care-l intrigase atît de mult pe comisar. Acul manometrului nu mai indica decît 100 atmosfere cînd comisarul s-a hotărît să coboare sub cargou, pînă la nisipul de pe fundul mării. Furat de gînduri, comisarul n-a observat decît tîrziu că a ajuns la o adîncime de 40 de metri. De acum, decompresiunea era obligatorie și dacă nu ieșea imediat la suprafață, aerul nu-i mai ajungea pentru repausul obligatoriu de circa un sfert de oră, la o adîncime de 10—15 metri. Toate acestea le știa comisarul dar îl cuprinsese un fel de beție și nu mai putea da înapoi.

La aproape 50 de metri, lumina a scăzut brusc și s-a hotărît să aprindă lampa electrică. Pe fundul mării, printre corali murdari, acoperiți de tot ce poate fi aruncat drept nefolositor de pe bordul vaselor, chiar sub coca neagră a cargoului, comisarul a zărit un sac mare de cauciuc. A încercat să-l ridice dar era mult prea greu pentru puterile sale. Ceea ce a văzut la capetele sacului l-a umplut de admirație. Erau două baloane de cauciuc prevăzute cu ventil lung iar lîngă unul din baloane se afla un recipient cu hidrogen. Trucul contrabandiștilor era simplu și eficient. Cu gazul din recipient urma să fie umplute baloanele, pînă cînd sacul greu va avea să plutească între două ape. Atunci, un „homme grenouille" putea foarte ușor să lege cu o parîmă sacul și să-l prindă de cîrligul unei bărci cu motor care avea să ducă prețioasa încărcătură la loc sigur.

Cînd a privit acul manometrului comisarul s-a îngrozit. Butelia mai avea aer doar pentru 10 minute. Nici măcar cît să ajungă înapoi la cheiul de nord al portului. Spaima i-a dat puteri și a reușit să parcurgă distanța care îl separa de cei doi inspectori care de acum îl așteptau neliniștiți. După ultima gură de aer și-a smuls vizorul de sticlă de pe față, a desfăcut ventilul buteliei, abandonînd pe fundul mării echipamentul greoi care devenise inutil. Urechile începuseră să-i pocnească, simțea dureri îngrozitoare în tot corpul și ajunse la mai a mai avut timp să spună cu glas stins:

— Decompresiune... Coletul e pe fundul mării... sub vas... Mă sufoc...

A fost un adevărat miracol că medicii au reușit să-l salveze pe comisar.

În noaptea aceea însă nimeni din poliția orașului Sete n-a mai dormit.

Portul mișuna de polițiști deghizați în vagabonzi, marinari beți, iar pe mare, în jurul cargoului Sainte Helene, la o adîncime de 20 de metri, a fost instituită supravegherea coletului ce se odihnea pe nisip. Cîte doi scafandri autonomi se schimbau la fiecare oră, patrulînd fără zgomot între două ape. (Costumele „homme-grenouille" — pentru scafandrii autonomi, fuseseră împrumutate de la escadra de marină militară ce-și are reședința la cîteva mile în afara orașului Sete).

Abia în zori, evenimentele s-au precipitat. O bandă veselă de cheflii — care probabil cutreieraseră localurile de noapte — s-a îmbarcat cu mare zarvă pe unul din iahturile particulare din portul destinat ambarcațiunilor de plăcere. Cheful s-a continuat la bordul iahtului și în liniștea zorilor zgomotele petrecerii, ritmurile înfundate ale muzicii de dans se auzeau pînă departe, spre oraș.

La început se părea că timonierul iahtului a îndreptat cîrma spre larg. Apoi, brusc, timonierul iahtului păru să se răzgîndească. Iahtul încremeni la cîteva sute de metri de cargoul Sainte Helene. Pe punte apăruseră bărbați și femei în ținută de seară, pregătindu-se să admire răsăritul soarelui în Mediterană.

Abia apăruse un sîmbure firav de lumină la orizont, acoperit și descoperit de frămîntarea măruntă a valurilor stîrnite de Mistral — cînd s-a dat alerta. În cîteva minute, o șalupă a poliției a abordat iahtul, în timp ce alți polițiști îl trezeau din somn pe căpitanul de pe Sainte Helene.

— Protestez... Am să mă plîng ministrului... N-aveți nici un drept să ne stricați petrecerea... — a țipat la polițiști un bărbat între două vîrste și cu înfățișare distinsă, după toate aparențele proprietarul iahtului.

Căpitanul de pe Sainte Helene, obișnuit cu asemenea intervenții, s-a echipat repede și i-a însoțit cu zel sincer și neascuns pe oamenii poliției.

ATANASIE TOMA

(Va urma)

AH, COPIII!...

TATA DOARME ȘI SFORĂIE PUTERNIC. Deodată, se întoarce pe partea cealaltă și se face liniște.

— Mamă, mamă! — strigă băiețașul. Vino repede! Lui tata i s-a stricat motorul.

●

ÎN TIMPUL UNEI PLIMBĂRI, profesorul îl întreabă pe elev:

— Tu știi în ce direcție mergem noi acum?

— Da, spre Sud.

— De ce crezi asta?

— Fiindcă, cu cît mergem mai mult, cu atît se face mai cald.

●

— **TĂTICULE,** ce înseamnă un dialog?

— Atunci cînd vorbesc doi oameni.

— Dacă mama vorbește cu tine, acesta e un dialog?

— A, nu, atunci e un monolog.

●

— **CUM VĂ PLACE** băiețașul nostru? — întreabă gazda pe musafir.

— E foarte simpatic, dar am impresia că mă ia drept doctor; cum m-a văzut, a scos limba la mine.

●

— **CARE VREME** — întreabă profesorul — e mai prielnică pentru culesul merelor în grădină?

Elevul: Cînd cîinele doarme în cușcă.

●

— **FIULE,** ce obiect îți place cel mai mult la școală?

— Clopoțelul.

— **BUNICULE,** ai dinți buni?

— Ba nu mai am deloc, dragul moșului.

— Atunci, păzește-mi puțin, nucile astea.

●

— **NU-I AȘA,** drăguțule, că tu nu m-ai văzut niciodată pînă acum? — îl întreabă scamatorul pe băiatul care a intrat în arenă, din mijlocul publicului.

— Niciodată, tăticule!

Darea în funcțiune a unui mare ansamblu de lucrări la exploatarea minieră Baia Borșa

În întîmpinarea Congresului al X-lea al Partidului și a celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei, la exploatarea minieră Baia Borșa, din cadrul Combinatului minier Baia Mare, a fost dat vineri în funcțiune un mare ansamblu de lucrări prin care se dublează capacitatea de extracție și preparare a minereurilor complexe. Ansamblul cuprinde, în subteran, un puț dotat cu o mașină de extracție, galerii de transport, instalații de compresoare și de ventilație, iar la suprafață o uzină de preparare, realizată cu utilaje de performanță ridicată, fabricate în țară.

În aceeași zi, la flotația centrală a fost pusă în funcțiune, cu 105 zile înainte de termen, instalația de amplificare și adaptare a fluxului tehnologic pentru prelucrarea zgurilor provenite de la Uzinele chimico-metalurgice. Prin intrarea în funcțiune a acestei instalații, cu o capacitate de prelucrare de 140 000 tone de zgură pe an, se asigură valorificarea unei noi surse de materii prime.

Înainte de termen a fost inaugurat și Centrul de cercetări miniere. Cele 18 laboratoare — de chimie, microscopie, preparare, radioizotopie etc. — și cele două stații-pilot sînt dotate cu aparatură modernă, pentru cercetări legate de deschiderea și punerea în valoare a unor noi zăcăminte, valorificarea metalelor neferoase obținute din zguri și pirite și a unor noi substanțe minerale.

La festivitatea prilejuită de inaugurarea noilor obiective au participat ministrul minelor, Bujor Almășan, primul secretar al Comitetului județean Maramureș al P.C.R., Gheorghe Blaj, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat. În cadrul festivității s-a dat citire unei telegrame adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, în care se spune, printre altele:

„Succesele repurtate de către constructorii obiectivelor amintite, de minerii maramureșeni, le închinăm celor două mari evenimente din viața partidului și națiunii noastre — Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român și celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist.

Vă încredințăm că nu ne vom precupeți nici un moment eforturile pentru a duce la îndeplinire în mod neabătut sarcinile ce ne sînt puse în față, convinși fiind că prin munca noastră vom contribui astfel la întărirea continuă a economiei patriei noastre socialiste".

AGENDA

TELEGRAMĂ

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a transmis Maiestății Sale Regina ELISABETA A II-A, Palatul Buckingham, o telegramă în care se spune:

Cu ocazia aniversării zilei de naștere adresez Maiestății Voastre, în numele Consiliului de Stat și al meu personal, felicitări și urări de fericire personală și de prosperitate pentru poporul britanic.

Primire la C. C. al P. C. R.

În cursul vizitei pe care o întreprinde în țara noastră, la invitația Comitetului Central al P.C.R., delegația Frontului Neo Lao Haksat din Laos, condusă de Tian Souk Van Sak, membru al C.C. al N.L.H., a avut întîlniri la C.C. al P.C.R. cu tovarășii Mihai Gere, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Mihai Levente, membru al C.C. al P.C.R., secretar al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, Ghizela Vass și Nicolae Guină, șefi de secție la C.C. al P.C.R., Vasile Nicolcioiu, secretar al C.C. al U.T.C.

Convorbirile au decurs într-o atmosferă de caldă prietenie.

Vineri a avut loc ședința Consiliului Uniunii Centrale a Cooperativelor Meșteșugărești, în cadrul căreia a fost analizat stadiul realizării planului pe primele cinci luni ale anului și executarea bugetului UCECOM și al asigurărilor sociale pe anul 1968.

Consiliul a adoptat măsuri menite să asigure realizarea integrală a sarcinilor de plan pe anul în curs și îmbunătățirea continuă a activității de deservire a populației. De asemenea, a fost aprobată execuția bugetelor UCECOM și Asigurărilor Sociale pe anul 1968.

În legătură cu alegerea tovarășului Gheorghe Vasilichi ca președinte al Comisiei permanente pentru sănătate, muncă și asigurări sociale a Marii Adunări Naționale, Consiliul UCECOM l-a eliberat din funcția de președinte al Comitetului Executiv al UCECOM și a ales, în unanimitate, în această funcție pe tovarășul Ilie Alexe. De asemenea, Consiliul a ales pe tovarășul Dumitru Cernicica în funcția de vicepreședinte al UCECOM, iar pe tovarășul Haim Cohn, în funcția de secretar al Comitetului Executiv al UCECOM. Totodată, tovarășii Constantin Hustea, Olga Horșia și Petre Anghelache au fost aleși membri ai Comitetului Executiv.

La lucrările ședinței a participat și a luat cuvîntul tovarășul Janos Fazekas, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.

★

În aceeași zi, a avut loc o ședință a Comisiei de Revizie a UCECOM, care a ales ca președinte al acesteia pe tovarășul Lorenz Czika.

SPORT

Mîine, în „Cupa Națiunilor" la rugbi

România — Polonia

Ecourile succesului și victoriilor obținute de pugiliștii noștri pe ringul „europenelor" de box nu s-a stins și iată că duminica de mîine vine cu certitudinea unui nou succes al sportului românesc pe bătrînul continent. Este vorba despre ultimul act în competiția europeană de rugbi: „Cupa națiunilor" F.I.R.A. Aflată la cea de-a treia ediție, competiția continentală a rugbiului se bucură de o deosebită popularitate în rîndurile iubitorilor acestui sport, face o bună propagandă dezvoltării continue, progresului prin vehicularea ideilor jocului modern.

Edițiile anterioare au fost cîștigate de reprezentativa Franței — etalonul pînă nu de mult al rugbiului european, România ocupînd de fiecare dată locul secund. Dar, în urma victoriilor obținute de XV-le românesc anul trecut asupra Cehoslovaciei, și mai ales a acelui 15—14 cu reprezentativa cocoșului galic, ne aflăm în apropierea realizării visului — acela de a cîștiga trofeul. Așadar, mîine, România — Polonia.

O partidă care exclude surpriza, deoarece diferența dintre valoarea rugbiului românesc și a celui polonez este cunoscută. Școala românească a sportului cu balonul oval s-a consacrat definitiv pe plan internațional. Acum urmează încatalogarea ei printr-un trofeu la nivelul reprezentativei, căci la nivelul cluburilor, Dinamo București și-a înscris numele pe lista supremației cu doi ani în urmă, cînd a cîștigat Cupa Campionilor Europeni.

În vederea întîlnirii de mîine cu Polonia, care va avea loc pe stadionul „23 August" în deschiderea meciului de fotbal Steaua — Dinamo Bacău, lotul român de sub bagheta antrenorului federal prof. Al. Teofilovici și antrenorului T. Ionescu, are următoarea componență: **Dăiculescu, Wusek, Nica, Irimescu, Dragomirescu, Nicolescu, Rădulescu, Leonte, Rășcanu, Tuțuianu, Ciobănel, Șerban, Iorgulescu, Baciu, Dinu, Damian și Florescu.**

CORNEL VĂLEANU

Programul competițional

VOLEI: Duminică, începînd de la orele 10, în sala Floreasca, echipa campioană a țării la volei masculin, Steaua, va întîlni în meci revanșă pe T.S.K.A. Cerveno Zname Sofia, în finala Cupei campionilor europeni.

RUGBY: În ultimul meci contînd pentru „Cupa Națiunilor — F.I.R.A." echipa națională a României va întîlni formația Poloniei, pe stadionul „23 August", duminică, de la orele 16,15 în deschiderea meciului de fotbal Steaua — Dinamo Bacău.

CANOTAJ: Pe pista de apă din fața „Pescărușului", pe lacul Herăstrău, se va desfășura tradiționala întrecere „Cupa Școlilor sportive" la caiac, duminică, de la orele 8.

HANDBAL: Returul întîlnirii internaționale dintre selecționatele orașelor Berlin și București (primul meci s-a disputat vineri după amiază) va avea loc pe terenul de la Dinamo, duminică, de la orele 10.

FOTBAL: Partida Rapid — Jiul, programată duminică în cadrul ultimei etape a diviziei naționale A, se va disputa pe stadionul „Republicii" de la orele 16 și nu pe „Giulești" cum fusese stabilit inițial. La orele 16, meciul formațiilor de tineret. La stadionul „23 August", duminică de la orele 16, tot în cadrul diviziei A: Steaua — Dinamo Bacău, iar dimineața, de la orele 10, pe Stadionul Steaua, meciul formațiilor de tineret.

Sîmbătă, divizia B programează în Capitală, pe terenul „Electronica", de la orele 18, întîlnirea Electronica Obor — Steagul Roșu Brașov.

ROMÂNIA — SPANIA: 2-0 ÎN „CUPA DAVIS"

MADRID 13 (Agerpres). — Ieri, la Valencia a început meciul dintre echipele de tenis ale României și Spaniei, contînd pentru grupele semifinale ale „Cupei Davis". După primele două partide de simplu, echipa română conduce cu 2—0. Primul punct a fost înscris de Ilie Năstase, care a evoluat remarcabil în jocul cu Luis Arilla, obținînd victoria în trei seturi: 6—4, 8—6, 6—2. Ion Tiriac a cîștigat la mare luptă cu 6—4, 6—3, 4—6, 1—6, 6—3 în fața lui Manuel Orantes. Astăzi se dispută partida de dublu.

Aniversarea a 10 ani de la apariția revistei „Forschungen Zur Volks- und Landeskunde"

Vineri au avut loc la Sibiu lucrările unei sesiuni științifice prilejuite de aniversarea a 10 ani de la apariția revistei „Forschungen zur Volks — und Landeskunde", publicație editată de Academia Republicii Socialiste România, care valorifică rezultatele cercetărilor și studiilor științifice întreprinse de cercetători ai secției de științe sociale din Sibiu a filialei Cluj a Academiei și ai Muzeului Bruckenthal.

Lucrările sesiunii au fost deschise de acad. Raluca Ripan, președintele filialei Cluj a Academiei iar dr. docent Carol Goiner, redactor-responsabil al revistei, a făcut un bilanț al activității publicației sibiene.

Au prezentat comunicări acad. Constantin Daicoviciu, prof. Nicolae Lupu, și dr. Cornel Irimie, directorul Muzeului Bruckenthal.

Cu prilejul festivităților, redactorii și colaboratorii revistei au adresat Comitetului Central al Partidului Comunist Român, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, o telegramă prin care își exprimă hotărîrea de a depune toate eforturile în slujba marilor idealuri socialiste și umaniste care călăuzesc politica înțeleaptă a partidului, în slujba continuei propășiri a patriei noastre.

Vizitele delegației parlamentare tunisiene

● PREȘEDINTELE MARII ADUNĂRI NAȚIONALE, Ștefan Voitec, a primit vineri delegația Adunării Naționale a Republicii Tunisiene, condusă de dr. Sadok Mokaddem, președintele Adunării Naționale.

★

În cursul dimineții, președintele Adunării Naționale a Republicii Tunisiene, dr. Sadok Mokaddem, însoțit de membrii delegației parlamentare tunisiene și de ambasadorul Mahmoud Masmouri, a depus o coroană de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism.

● VINERI DUPĂ-AMIAZĂ, delegația parlamentară tunisiană, în frunte cu dr. Sadok Mokaddem, președintele Adunării Naționale, a făcut o vizită ministrului afacerilor externe, Corneliu Mănescu, cu care a avut o convorbire cordială.

În aceeași zi, parlamentarii tunisieni au vizitat Muzeul de artă al Republicii Socialiste România, precum și noi cartiere de locuințe și construcții social-culturale din Capitală.

★

Biroul Marii Adunări Naționale a oferit vineri un dineu în cinstea delegației parlamentare tunisiene, condusă de dr. Sadok Mokaddem, președintele Adunării Naționale.

Au participat Ștefan Voitec, președintele Marii Adunări Naționale, Kovacs György, acad. Ilie Murgulescu și Gheorghe Necula, vicepreședinți ai M.A.N., Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, Alexandru Boabă și Adrian Dimitriu, miniștri, Mihail Levente, secretar al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, președintele Grupului român al Uniunii interparlamentare, Miron Nicolescu, președintele Academiei, Dumitru Balalia, Traian Ionașcu, Gheorghe Roșu și Gheorghe Vasilichi, președinți ai unor comisii permanente ale M.A.N., Petru Burlacu, adjunct al ministrului afacerilor externe, Iuliu Fejes, secretar al M.A.N., deputați, conducători ai unor instituții centrale, oameni de știință și artă.

În timpul dineului, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, Ștefan Voitec și Sadok Mokaddem au rostit toasturi.

● MEMBRII DELEGAȚIEI Comitetului orășenesc Budapesta al P.M.S.U. și al Sfatului popular orășenesc, condusă de tovarășul Sarlos Istvan, membru al C.C. al P.M.S.U., președintele Comitetului Executiv al orașului Budapesta, însoțit de Ion Cosma, prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului București, au făcut în zilele de joi și vineri o vizită în județul Constanța.

Ei au vizitat Muzeul de arheologie și Edificiul român cu mozaic din Constanța, Stațiunea experimentală viticolă Murfatlar și localitățile balneoclimaterice de pe litoral.

★

Vineri după-amiază, ambasadorul R.P. Ungare la București, Jozsef Vince, a oferit un cocteil cu prilejul vizitei în țara noastră a delegației Comitetului orășenesc Budapesta al P.M.S.U. și a Sfatului popular orășenesc, condusă de tovarășul Sarlos Istvan, membru al C.C. al P.M.S.U., președintele Comitetului executiv al Sfatului popular al orașului Budapesta.

de peste hotare

Lucrările Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești

MOSCOVA 13 (Agerpres). — La 13 iunie au continuat la Moscova lucrările Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești. Au fost discutate probleme înscrise pe ordinea de zi.

În cadrul ședinței de dimineață, care a fost prezidată de Georges Marchais, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.C. Francez, au luat cuvîntul: Dominique Urbany, președintele P.C. din Luxemburg, Jumjaaghiin Țedenbal, prim-secretar al C.C. al Partidului Popular Revoluționar Mongol, Tunji Otegbeye, conducătorul delegației Partidului marxist-leniniștilor din Nigeria, Meir Vilner, secretar general al C.C. al P.C. din Israel, Ali Yata, secretar general al Partidului Eliberării și Socialismului din Maroc.

În cadrul ședinței de după-amiază, care a fost prezidată de Jorge Kolle, prim-secretar al C.C. al P.C. din Bolivia, au luat cuvîntul Arnoldo Martinez Verdugo, prim-secretar al C.C. al P.C. Mexican, Kostas Koliannis, prim-secretar al C.C. al P.C. din Grecia, precum și conducătorul delegației unuia din partidele frățești, care activează în ilegalitate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat turnul Centrului de televiziune din Moscova

MOSCOVA 13 (Agerpres). — Vineri seara, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu membri ai delegației Partidului Comunist Român, care participă la lucrările Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești, a vizitat turnul Centrului de televiziune din Moscova.

La sosire, membrii delegației au fost întîmpinați de V. E. Dimșit, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și de N. D. Psurțev, ministrul telecomunicațiilor.

N. D. Psurțev a dat explicații privind caracteristicile tehnice ale acestui edificiu, care domină întreaga Moscovă.

De la înălțimea de peste 300 de metri, oaspeți români au admirat panorama capitalei sovietice.

La plecare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a semnat în cartea de onoare: „Felicităm colectivul care a realizat această impunătoare construcție, mijloc însemnat de propagare în masa a cuceririlor științei și culturii. Ea cădește posibilitățile largi pe care le oferă socialismul superioritatea noii orînduiri sociale".

Alte state au recunoscut guvernul revoluționar provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud

Guvernul revoluționar provizoriu al Republicii Vietnamului de sud a fost recunoscut de noi guverne, care și-au exprimat astfel solidaritatea cu lupta dreaptă a forțelor patriotice din Vietnamul de sud și sprijinul față de programul noului guvern. Astfel — după cum au anunțat agențiile de presă — Guvernul revoluționar provizoriu al Republicii Vietnamului de sud a mai fost recunoscut în cursul zilei de vineri de guvernele R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovace, R.S.F. Iugoslavia, R. P. Mongole, R. P. Polone, R. P. Ungare, Uniunii Sovietice, precum și de guvernul Republicii Congo (B).

După cum anunță agenția V.N.A., guvernul R. D. Vietnam a dat publicității o declarație prin care salută cu căldură și apreciază un eveniment istoric important și ca o mare victorie a populației din Vietnamul de sud, crearea Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud. Subliniind că acest eveniment constituie o expresie a voinței populației sud-vietnameze de a-și hotărî singură soarta, declarația relevă că guvernul R. D. Vietnam a primit cu căldură linia și programul de acțiune al Guvernului Revoluționar Provizoriu. Guvernul R. D. Vietnam, se spune în declarație, va acționa, împreună cu Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, pentru a întări relațiile dintre cele două zone, în toate domeniile, în așteptarea reunificării țării.

CURSA PENTRU ELYSÉE

Ieri la miezul nopții s-a încheiat campania electorală în vederea celui de-al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din Franța, care se va desfășura duminică. Organismele specializate continuă să efectueze sondaje de opinie publice. Ziarul „LE FIGARO" a publicat în ediția de ieri datele unui nou sondaj, realizat de Sofres la 11 iunie. Rezultatul acestuia îl indică în continuare favorit pe Georges Pompidou. Astfel, din cele 1 500 de persoane chestionate, 37 la sută s-au pronunțat pentru Pompidou și numai 29 la sută pentru Poher, 20 la sută au declarat că nu vor participa la vot, sau vor introduce buletine albe în urne, și în afară. 14 la sută au fost nedecisi.

„Cel mai dificil examen"

Actuala perioadă coincide, sau mai exact spus, ar trebui să coincidă, cu împlinirea speranțelor absolvenților universităților portugheze. După ce au primit, în urma recent încheiatelor examene de licență, diplomele cuvenite, ei consultă ofertele de angajare ale întreprinderilor și instituțiilor. Foarte mulți dintre ei încearcă, însă, o mare dezamăgire.

Unul dintre cele mai informate cotidiene portugheze, DIARIO DE NOTICIAS, notează că „niciodată amenințarea șomajului printre tinerii absolvenți n-a fost atît de gravă ca în acest an". Potrivit datelor estimative ale Ministerului Muncii și Organizării Sociale, circa 7 500 din cei 11 000 absolvenți ai actualei promoții a universităților și institutelor superioare tehnice portugheze nu vor găsi „angajamente ferme" în economie și celelalte sectoare ale vieții sociale. Majoritatea marilor întreprinderi au făcut cunoscut că din cauza slabei conjuncturi nu vor angaja în această vară decît circa o pătrime din numărul de cadre tehnice superioare recrutate normal în fiecare din cei zece ani anteriori. 14 întreprinderi și două din institutele cele mai importante de proiectări în domeniul construcțiilor, au anunțat că nu vor angaja nici un nou absolvent — specialist. Rectorul Universității Coimbra, una din cele mai renumite din țară și ai cărei absolvenți sînt de obicei foarte căutați pentru buna lor pregătire — a anunțat că ofertele de angajare primite în acest an acoperă mai puțin de o treime din numărul proaspeților licențiați. DIARIO DE NOTICIAS scrie, cu vădită ironie amară, că „pentru mulți absolvenți (portughezi — n.n.) se conturează un obstacol mult mai greu și mai de netrecut decît cel mai dificil examen din întreaga lor viață universitară". E vorba, evident, de obstacolul din calea găsirii unei slujbe. Ca o ilustrare a veracității afirmațiilor ziarului lusitan, un cotidian vest-german relata, într-o informație din capitala portugheză, un fapt edificator. Un absolvent al Universității din Lisabona (secția drept administrativ) s-a prezentat la concursurile pentru angajarea de funcționari la trei instituții din trei orașe diferite. El a eșuat din cauza concurenței acerbe, a numărului foarte mare de candidați. În cele din urmă, minat de o ultimă speranță s-a dus în orășelul lui natal din districtul Porto și s-a prezentat la concursul pentru angajarea de învățători. Spre marea lui decepție, a constatat că erau înscriși 160 de candidați pentru cinci posturi vacante.

Judecînd după asemenea date, vara aceasta se anunță ca un anotimp al dezamăgirilor pentru foarte mulți sau, mai precis, pentru cei mai mulți dintre absolvenții din ultima promoție a universităților portugheze.

P. NICOARĂ

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ A MUNCII

● *Mesajul tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU primit cu vii aplauze de participanți*

● *Cuvîntarea șefului delegației române*

GENEVA 13. — Corespondentul Agerpres, H. Liman, transmite: În ședința plenară de vineri dimineața a Conferinței internaționale a muncii, șeful delegației române, Petre Lupu, a dat citire mesajului adresat conferinței de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Mesajul a fost primit cu vii aplauze de participanții la conferință.

În cadrul discuțiilor pe marginea raportului prezentat de directorul general al O.I.M., David Morse, șeful delegației române a subliniat că retrospectiva celor 50 de ani de la crearea Organizației Internaționale a Muncii reliefează multiplele sale preocupări și eforturi depuse pentru soluționarea unor probleme de interes general, ceea ce a contribuit la afirmarea ei ca instrument util al cooperării internaționale.

Delegația română, a spus vorbitorul, apreciază ca deosebit de importantă problematica inclusă în agenda actualei sesiuni, îndeosebi raportul directorului general, problematică axată pe valorificarea și utilizarea deplină și rațională a forței de muncă.

Delegatul român a vorbit apoi despre importanța calificării și perfecționării forței de muncă, subliniind preocuparea autorităților din țara noastră pentru asigurarea unei conduceri competente, pentru organizarea pe baze științifice a producției și muncii.

În încheiere, vorbitorul a scos în evidență necesitatea înfăptuirii principiului universalității organizației, ceea ce impune admiterea în rîndul membrilor O.I.M. a țărilor socialiste care și-au manifestat dorința în acest sens și, totodată, restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze.

Salut participanților la masa rotundă: „Tineretul și securitatea europeană"

(Urmare din pag. I)

sentimentele profunde ale tineretului țării noastre, devotat cauzei păcii și înțelegerii între popoare, a inițiat această reuniune animată de convingerea că organizațiile de tineret pot și trebuie să aducă o contribuție utilă la eforturile pentru instaurarea unui climat de pace și securitate în Europa. Inițiativa U.T.C. a găsit un puternic răsunet, răspunzînd unor cerințe de certă importanță și actualitate, înscriindu-se în puternicele curente de opinie publică care militează pentru securitatea europeană. Peste 70 de organizații de tineret dintre cele mai reprezentative de pe continent vor fi prezente la „masa rotundă". Comuniști, social-democrați, socialiști de stînga, liberali, radicali, democrat-creștini, conservatori vor încerca, împreună, să investigheze căile cooperării în lupta pentru securitate europeană, să release ceea ce unește pe tinerii din diferite țări ale continentului și să faciliteze o mai bună cunoaștere reciprocă între ei. Faptul că reprezentanții unor organizații de orientări atît de diverse iau loc și discută în jurul acelaiași masă este deosebit de pozitiv, deoarece barierele neîncrederii, ideile preconcepute sau deformările pot fi înlăturate numai prin cunoașterea directă, prin contacte nemijlocite. Firește, vor fi exprimate păreri deosebite în o serie de probleme. Dar elementul esențial îl reprezintă faptul că discuția largă, deschisă, va îngădui un schimb de păreri din care va reieși o cunoaștere mai precisă iar cunoașterea deschide totdeauna căile apropierii. Dorința noastră sinceră este ca acest schimb de opinii să se desfășoare sub semnul stimei și respectului reciproc, să pună în relief aspirațiile comune, posibilitățile pe care organizațiile de tineret, indiferent de orientare politică, le au pentru a coopera eficace pe platforma luptei pentru pace, dezarmare, securitate și colaborare internațională.

Generația tînără a României socialiste salută cu căldură pe oaspeții veniți din numeroase țări ale Europei. Participanții la „masa rotundă" vor putea în zilele petrecute în țara noastră să cunoască năzuințele și aspirațiile poporului și tineretului român, care întîmpină prin importante realizări în construcția socialistă cel de al X-lea Congres al partidului și aniversarea a 25 de ani de la eliberarea patriei, preocupările și condițiile de viață ale generației tinere, atașamentul său față de cauza păcii și înțelegerii între popoare. Tineretul român, care militează pentru dezvoltarea cooperării generației tinere a Europei și a lumii, își exprimă convingerea că „masa rotundă" va constitui o manifestare a năzuințelor comune ale tineretului din Europa, a voinței sale de a acționa pentru ca pe acest continent toate popoarele să dobîndească garanția securității lor, în condițiile unei păci trainice, unei conlucrări fertile între state, indiferent de orînduirea social-politică. Cu aceste gînduri salutăm pe oaspeții noștri și urăm succes deplin lucrărilor „mesei rotunde".

Sosirea unor delegații

În vederea participării la masa rotundă „Rolul și contribuția tineretului la asigurarea unei atmosfere de pace și securitate în Europa", vineri au sosit în Capitală:

Delegația Tineretului Liber German (F.D.J.) din Berlinul Occidental; Delegația Tineretului Frontului Patriotic pentru eliberarea Națională din Portugalia; Delegația Federației Tineretului Comunist din Italia (F.G.C.I.); Delegația Federației Tineretului Socialist al P.S.I.U.P. din Italia; Delegația Tineretului partidului Uniunea de Centru din Grecia; Delegația Ligii Tineretului Democrat din Finlanda (S.D.N.L.); Delegația Organizației tinerilor centriști din Finlanda; Delegația Uniunii social-democrate a tineretului finlandez; Delegația Centralei organizațiilor de tineret social-democrați din Finlanda; Delegația Tineretului Liber din Elveția; Delegația Organizației Tineretului Democrat Unit (E.D.O.N.) din Cipru; Delegația Uniunii Tineretului Iugoslav; Delegația Comitetului Polonez de cooperare al organizațiilor de tineret (O.K.W.O.M.).

pe scurt

● **MINISTRUL COMERȚULUI INTERIOR al Republicii Socialiste România, Nicolae Bozdog, aflat într-o vizită în Republica Democrată Germană, a avut întrevederi cu ministrul comerțului și aprovizionării al R.D.G., Gunter Sieber. A participat, de asemenea, ambasadorul României la Berlin, Nicolae Ghenea.**

● **ÎNTRE 31 MAI ȘI 11 IUNIE** s-a desfășurat la Nisa, cu participarea a 30 de țări, Festivalul Internațional al cărții. România a participat cu peste 300 de volume, de o valoare excepțională, foarte apreciate de vizitatorii și participanții la Festival.

● **RECTORUL UNIVERSITĂȚII CATOLICE DIN RIO DE JANEIRO**, Laercio Moura, a suspendat joi, sine die, cursurile tuturor facultăților din cadrul acestei universități. Hotărîrea sa a fost luată în urma intervenției poliției în sălile de curs și birourile profesorilor, făcînd uz de arme. Potrivit unui denunț, care ar fi determinat acțiunea poliției, studenții pregăteau manifeste împotriva vizitei în Brazilia, începînd de luna viitoare, a guvernatorului Nelson Rockefeller.

● **ZIARUL „RESMI GAZETE"**, organ de presă oficial, care apare la Ankara, anunță că guvernul Turciei a hotărît să stabilească relații diplomatice cu Republica Populară Mongolă la nivel de ambasade.

Invitație respinsă...

● **GUVERNUL CANADIAN** a hotărît să refuze invitația de a trimite o misiune oficială în S.U.A. pentru a expune punctul de vedere al Canadei asupra măsurilor de control a importurilor de petrol pe care S.U.A. intenționează să le adopte, a declarat Otto Lang, ministru fără portofoliu în guvernul canadian. „Am adoptat această poziție, a declarat el, în calitate de guvern al unei națiuni suverane și nu vom accepta să trimitem misiuni oficiale la cererea unei agenții guvernamentale a unui stat străin".

Ședința unei comisii C. A. E. R.

● **LA MOSCOVA A AVUT LOC** zilele acestea ședința Comisiei Permanente C.A.E.R. pentru standardizare, la care au participat delegații din R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.P. Mongolă, R.P. Polonă, Republica Socialistă România, R.P. Ungară și U.R.S.S. Reprezentanții țărilor membre ale C.A.E.R. au făcut un schimb de păreri în probleme legate de adîncirea și perfecționarea în continuare a colaborării în domeniul standardizării.

● **LA CLUBUL CĂRȚII DIN BUDAPESTA** s-a deschis vineri expoziția cărții științifice a Editurii Academiei Republicii Socialiste România, în cadrul căreia sînt prezentate peste 200 dintre cele mai reprezentative lucrări monografice, lucrări de sinteză, studii și cercetări din diverse domenii editate în ultimii ani. Expoziția se bucură de un larg interes în rîndurile oamenilor de știință și specialiștilor maghiari.

● **ANDREI GROMIKO**, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., și-a încheiat vizita în Republica Arabă Unită. El a fost primit de președintele Nasser și a avut convorbiri cu omologul său Mahmud Riad cu care a discutat situația din Orientul Apropiat. Convorbirile au avut loc în cadrul consultărilor permanente cu privire la îndeplinirea rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967, anunță agenția TASS.

● **LA CEREREA** unui grup de 60 de țări afro-asiatice, Consiliul de Securitate s-a întrunit vineri pentru a examina situația din Rhodesia. Dezbaterile din prima ședință au prilejuit o reafirmare a cererii mai multor state africane, adresate Marii Britanii, de a folosi forța pentru înlăturarea regimului rasist minoritar de la Salisbury. În acest sens au vorbit reprezentanții Algeriei, Zambiei și Senegalului.

Diferendul irakiano-iranian

AMMAN 13 (Agerpres). — Guvernul irakian a adresat premierului iordanian Abdel Moneim Rifai o scrisoare în care își precizează poziția privind diferendul existent între Irak și Iran în legătură cu problemele dreptului de navigație în apele estuarului Chatt El-Arab. Regele Hussein al Iordaniei și premierul Abdel Moneim Rifai acționează în calitate de mediatori pentru găsirea unor modalități practice de soluționare a acestui diferend. Deși nu a fost dezvăluit conținutul scrisorii adresate premierului iordanian, însărcinatul cu afaceri irakian la Amman a declarat că țara sa „este dispusă să participe la negocieri în vederea soluționării conflictului cu Iranul cu condiția ca drepturile sale privind navigația în estuarul Chatt El-Arab să nu-i fie lezate".

Disputa dintre Irak și Iran a izbucnit la 19 aprilie anul acesta, cînd Iranul a hotărît să denunțe tratatul încheiat între cele două țări în 1937, și care reglementează frontiera comună din sud, precum și dreptul de navigație în apele estuarului Chatt El-Arab. Cercurile oficiale iraniene reproșează tratatului din 1937 că prevede o linie de frontieră care nu ține seama de necesitățile de navigație, ci de adîncimea apelor. Se apreciază, totodată, că această linie sinuoasă și complicată a fost în decursul anilor o sursă permanentă de conflicte între cele două state. Autoritățile iraniene doresc o revizuire globală a frontierelor irako-iraniene în regiunea Chatt El-Arab, precum și a condițiilor de navigație în estuar, recunoscîndu-se caracterul internațional al acestuia.

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A „SCÎNTEII TINERETULUI"

TINERETUL ȘI VIITORUL EUROPEI

Dialoguri la Bruxelles

Interlocutori: CLAUDE DEJARDIN, președintele Mișcării Tineretului Socialist; CHARLES PETITJEAN, președintele Federației naționale a tineretului pentru libertate și progres; HAMER YVON, membru al Biroului Național al Tineretului Social-Creștin; FERNAND DEWIT, secretar național al Tineretului Socialist

Bruxelles: între Grand Place cu rezonanțele medievale pe care le conservă între zidurile sale și Atomium prefață în oțel și aluminium a viitorului nuclear — un amestec de epoci și stiluri în peisajul urban.

Buildingurile în manieră americană erup printre clădiri cărora le lipsesc aripile zborului spre înălțimi. Manneken Pis colecționează în continuare daruri: îl găsim la bifurcația îngustelor artere în albastrul uniformei marinărești. Străzi trepidante, vitrine cu reclame amăgitoare, ploaia care revine mereu. Bruxelles înseamnă, însă, și N.A.T.O. Din goana mașinii am văzut clădirile ce adăpostesc cartierul său general.

O construcție nouă. Siluete de macarale, plăci de prefabricate ce dansează aerian, atmosferă de șantier. În blocul finisat s-a instalat televiziunea belgiană. Intrăm într-un birou simplu, modern, cu panouri fotografice ce se sprijină pe pereți. „Decorurile unei viitoare emisiuni" — ni se explică.

Interlocutorul nostru este CLAUDE DEJARDIN, președintele Mișcării Tineretului Socialist. Punctul de pornire al discuției: contactele între mișcările de tineret.

— Sînt indispensabile pentru a ne cunoaște, pentru a depăși deosebirile de vederi și, în fond, pentru a facilita apropierea de mîine între națiuni. Contactele le concepem într-un spirit larg, pe diverse planuri. De altfel, tinerii au un avantaj în raport cu alte generații — ei nu poartă povara prejudecăților. În acest cadru al contactelor plasez și inițiativa românească de a organiza o „masă rotundă" pe problemele securității europene. Punctele noastre de vedere sînt cele pe care le-am exprimat și la conferința de la Lido di Ostia, în anul trecut, deși s-au produs între timp destule evenimente cu urmări negative. Ne pronunțăm pentru recunoașterea realităților europene, pentru integritatea teritorială a statelor și frontierelor lor, pentru dreptul fiecărui popor de a fi stăpîn în propria sa țară. Credem în rolul pe care toate statele — indiferent de dimensiunile și forța lor — îl au de jucat pentru ca Europa să devină un continent al păcii. Dorim ca blocurile militare să dispară din viața continentului, ca Belgia și celelalte țări ale Europei să nu mai fie angajate în cursa înarmărilor. Sîntem optimiști și realiști. Este spiritul în care vom participa la „masa rotundă" de la București, inițiativă pe care o apreciem și sprijinim...

O oră mai tîrziu, la sediul Federației naționale a tineretului pentru libertate și progres. În camera luminoasă, pe un perete, fotografiile tuturor președinților organizației din ultimele decenii — nume de miniștri, deputați, senatori.

CHARLES PETITJEAN, președintele Federației, ne întîmpină cu amabilitate, comunicîndu-ne hotărîrea adoptată de forul conducător al organizației de a trimite o delegație la „masa rotundă" de la București.

— Ca liberali, considerăm că trebuie să participăm la toate inițiativele, la realizarea tuturor ideilor bune care provin atît din Est, cît și din Vest. Libertatea și progresul, pentru care militām noi, presupune pace, înțelegere, dezarmare. Violența nu poate conduce către rezultate pozitive. Limbajul rațiunii trebuie să domine atît relațiile între state, cît și cele dintre tineri. Există în lumea de astăzi destule bariere artificiale care trebuie depășite și tineretul poate acționa în această direcție. În starea de spirit a noilor generații se manifestă evoluții pe care conducătorii politici nu au dreptul să le ignoreze.

Despre „masa rotundă" de la București, Charles Petitjean afirmă:

— Este o formă bună de contacte și discuții, o formulă care poate crea ambianța necesară unei cunoașteri mai exacte a punctelor de vedere...

Rue des Deux Eglises. Pe strada „celor două biserici" poposim la sediul Tineretului Social-Creștin. Interioare ultramoderne, de o eleganță sobră.

HAMER YVON, membru al Biroului Național răspunde, amabil, întrebărilor noastre.

— Credeți în posibilitatea dialogului între tineri de convingeri politice diferite?

— Fără îndoială. Acest dialog trebuie să se desfășoare într-o atmosferă de sinceritate, respectul reciproc impunîndu-se peste deosebirile de opinii. Idealul nostru, bazat pe umanismul creștin, se identifică cu aspirația la pace și înțelegere între popoare...

— Organizația dvs. dezvoltă contacte cu alte mișcări de tineret?

— Adeziunea noastră la ideea contactelor este deplină, dorința care ne animă fiind aceea de a avansa realizarea obiectivelor umaniste și pacifiste. Credem în necesitatea ca tinerii să participe activ la societatea modernă, la viața politică și de aceea luăm parte la întîlnirile tineretului, întîlniri printre care se înscrie și inițiativa „mesei rotunde" de la București. Contactele între tinerii Europei sînt o necesitate reală dacă dorim ca pe continentul nostru, bîntuit de neliniște, să se instaureze definitiv pacea...

O sală de ședințe în clădirea cu mai multe etaje a Partidului Socialist. Pe masă — cîteva hîrtii rămase de la o reuniune abia încheiată („Spaak a uitat, cîndva, înainte de alegeri, însemnările cu miniștrii pe care intenționa să-i includă în guvern în cazul victoriei" — amintește gazda).

FERNAND DEWIT, secretar național al Tineretului Socialist este o mai veche cunoștință. De astă dată discutăm despre „masa rotundă" de la București.

— Inițiativa U.T.C. răspunde unei cerințe stringente. Evenimentele au demonstrat necesitatea de a ne așeza în jurul aceleiași mese pentru a discuta. Ideea schimbului de păreri este valoroasă pentru mișcările de tineret dincolo de apartenențe, dar ea devine și mai valoroasă atunci cînd trebuie depășite dificultățile generate de deosebirile de puncte de vedere. În pofida acestor dificultăți, cred ferm că se poate ajunge la anumite rezultate în direcția apropierii. Procesul destinderii nu trebuie stopat, chiar dacă s-au produs evenimente cu repercusiuni negative. Există o singură alegere realistă — a continua dialogul, a insista pentru îmbunătățirea climatului politic în Europa și în lume. Sîntem pentru dialog și împotriva reîntoarcerii la războiul rece. În Europa există baze pentru o înțelegere între popoare și tineretul poate influența acest proces. „Masa rotundă" vine la timp: este momentul de a ne întîlni, a discuta și a explora drumurile cooperării...

Eugeniu Obrea

Ziarul nostru a inițiat publicarea anchetei internaționale pe tema „TINERETUL ȘI VIITORUL EUROPEI".

La întrebările puse de redacția noastră:

1. CE TREBUIE ÎNTREPRINS PENTRU DEZVOLTAREA COOPERĂRII ÎNTRE NAȚIUNILE EUROPEI?
2. CARE ESTE ROLUL TINERETULUI ÎN EFORTURILE CE SE DEPUN PE PLAN GENERAL PENTRU DESTINDERE ȘI SECURITATE ÎN EUROPA?
3. CUM APRECIAȚI INIȚIATIVA UNIUNII TINERETULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA DE A ORGANIZA O „MASĂ ROTUNDĂ" A ORGANIZAȚIILOR DE TINERET DIN EUROPA CONSACRATĂ PROBLEMELOR SECURITĂȚII EUROPENE?

s-au primit răspunsuri din partea conducătorilor organizațiilor de tineret de cele mai diverse orientări politice din numeroase țări ale Europei.

ROBERTO CASSOLA

secretar național al Federației Tineretului Socialist Italian

Cerințele realității europene

1. Orientarea puternică a popoarelor spre o politică activă de progres social, democrație și pace, necesitatea ajungerii rapide la faza cea de așteptată a colaborării multilaterale și neîngrădite între statele și popoarele Europei, cer un nou mod de a aborda și reglementa problemele continentului nostru. Principalul îl constituie — după părerea mea — declanșarea cu toate forțele a asaltului împotriva sistemului de relații bazat pe inegalități și servituți de tot felul. Trebuie denunțat fără răgaz și sub toate aspectele pericolul pe care îl reprezintă pentru dezvoltarea colaborării multilaterale intereuropene politica „echilibrului forței", ilustrat de existența alianțelor militare. De la coexistența între blocuri este necesar să trecem cu fermitate la coexistența între toate națiunile, promovînd interesele tuturor ale cauzei generale a păcii. Sîntem convinși că în prezent statele europene pot să-și organizeze relațiile — atît între ele cît și cu țări din alte continente — mai bine decît au făcut-o pînă acum politica de bloc și alianțele militare. Evident, nu se poate făuri Europa viitoare prin simpla negare a actualelor relații existente între țările europene. De aceea trebuie să concretizăm continuu și cu răbdare, în mod cît mai limpede cu putință, alternativele pozitive la actuala așa-zisă „pace înarmată". Depășirea politicii de bloc trebuie privită prin prisma unui ansamblu de transformări interne și internaționale care să însemne — în Europa Occidentală — opoziția față de politica imperialismului american, lupta împotriva regimurilor fasciste, dezvoltarea democrației. Aceasta înseamnă, de fapt, ieșirea din imobilismul și conservatorismul impus de politica de bloc. Numai o viziune nouă a organizării Europei pe principiile independenței reale a statelor, a egalității lor în drepturi și obligații, a suveranității lor, poate trezi entuziasmul și energii noi spre crearea unei ere de pace, de dezvoltare generală și generalizată.

2. Conștiința clară a faptului că situația internațională cunoaște o profundă modificare atrage în Italia și în întreaga Europă forțe importante ale opiniei publice la acțiunile îndreptate spre realizarea unui climat de pace și securitate pe continentul nostru. În această luptă, tineretului îi revine, fără îndoială, un rol de prim plan. În fond, viitorul Europei este însuși viitorul tinerei generații de azi. De aceea, tinerii vor să fie protagoniști și nu spectatori ai acestui complex proces de făurire a bazelor unei Europe a păcii și securității generale, în folosul tuturor popoarelor. În Italia tineretul este preocupat, discută cu pasiune problemele vieții internaționale și se situează fără excepție în primele rînduri ale forțelor înaintate, pentru că pacea și securitatea în Europa reprezintă țelul suprem. Concepția predominantă în rîndurile tineretului nostru, o afirm în deplină cunoștință, este aceea a evoluției inevitabile a societății spre democrație și socialism. Și, în această luptă, care găsește laolaltă tineri catolici și comuniști, socialiști și republicani, ar fi greu de subestimat rolul tineretului în ansamblul acțiunilor pentru destindere și securitate în Europa.

Concepția noastră — a tineretului socialist italian — este aceea că viitorul Europei nu poate fi privit prin componentele unui caleidoscop ce se compune și recompune în forme noi dar cu același conținut. Trebuie să știm să ne desprindem de practicile vechi care ne-au întristat dezvoltarea liberă și să deschidem calea unui viitor de activitate și colaborare sinceră în problemele de importanță vitală pentru progresul omenirii.

2. Ca parte a forțelor ce acționează în direcția unei reașezări a relațiilor între țările europene pe pilonii solizi ai colaborării multilaterale și relațiilor prietenești, înțelegem să sprijinim și să participăm la orice acțiune orientată în această direcție. Inițiativa tineretului din România de a organiza „masa rotundă" de la București, despre rolul tineretului și contribuția sa la realizarea unui climat de pace și securitate în Europa o considerăm a fi de reală importanță, corespunzătoare tendinței din rîndurile tineretului european de a-și aduce o contribuție mai substanțială la făurirea păcii adevărate și securității în Europa. De altfel, Conferința tineretului asupra securității europene pe care am organizat-o anul trecut la Lido di Ostia demonstrează, cred, limpede poziția noastră.

Cunoaștem și apreciem activitatea tineretului din România în sprijinul dezvoltării relațiilor de prietenie și colaborare în Europa. Inițiativele sale de promovare a idealurilor de pace în rîndurile tineretului din lumea întreagă. Sîntem convinși că „masa rotundă" de la București — la reușita căreia ne vom aduce toată contribuția — va marca un nou pas pe calea organizării de noi acțiuni în favoarea păcii, colaborării și „securității europene".

N. Pulcea

HANS RAASTAD

președintele Tineretului Socialist-Democrat din Norvegia

Tineretul — forță politică tot mai activă

Hans Raastad, președintele Tineretului Social Democrat din Norvegia (A.U.F.), ne are pregătite pe masa de lucru materiale documentare despre activitatea organizației sale, și ne vorbește despre concluziile Congresului extraordinar din ianuarie 1969, despre preocupările actuale ale tinerilor social-democrați norvegieni.

Îi adresăm prima întrebare:

— Considerați utile contactele cu organizații de tineret aparținînd unor diverse tendințe politice?

— O întrebare la care avem ce răspunde. Considerăm stabilirea de relații cu alte organizații ca o sarcină importantă în eforturile noastre de a ne opune forțelor reacționare din țară și din străinătate. Am dezvoltat, în ultimul timp, contacte bilaterale cu organizațiile de tineret din țările socialiste: am primit vizita tinerilor cehoslovaci și am trimis, la rîndul nostru, o delegație în Cehoslovacia. Membrii conducerii A.U.F. vor fi oaspeții tineretului din R.D.G. și Iugoslavia, iar în septembrie așteptăm o delegație din Polonia.

— Ce rol pot juca organizațiile de tineret în eforturile care se depun pe plan general pentru destindere și securitate în Europa?

— Rezoluția Congresului nostru în problema securității europene indică cu claritate linia politică pe care trebuie să o urmeze A.U.F. în activitatea sa internațională. Tinerii trebuie să determine guvernele să împiedice declanșarea oricăror conflicte. Blocurile militare ar trebui eliminate din viața Europei și, în acest fel, asigurată securitatea pe continentul nostru. De aceea, cred că strîngerea legăturilor economice, culturale între toate statele Europei, indiferent de regimul lor social-politic, poate duce la stabilirea unui climat de securitate. La rîndul lor, organizațiile de tineret de diferite orientări sînt datoare să întreprindă acțiuni concertate pentru a ajuta acestui țel. O problemă importantă a zilelor noastre o constituie recunoașterea existenței celor două state germane și normalizarea relațiilor dintre ele. Considerăm că politica de securitate a țării noastre trebuie să se bazeze pe reducerea efectivelor sale militare, recunoașterea frontierelor actuale din Europa și retragerea din N.A.T.O. Organizația noastră își propune să organizeze manifestații prin care să cerem guvernului să procedeze la inițiative fundamentale în vederea organizării unei conferințe a tuturor statelor europene în vederea securității. Retragerea Norvegiei din N.A.T.O. ar însemna un exemplu pozitiv și pentru alte state și în acest sens, contribuția pe care organizațiile de tineret pot să o aducă ca forță politică tot mai prezentă și activă în viața politică a țărilor lor nu este de loc de neglijat.

— Cum apreciați inițiativa U.T.C. din România de a organiza o „masă rotundă" consacrată problemei securității europene?

— Am primit cu deosebită satisfacție și interes invitația dv. Întîlnirea de la București este prima de acest gen, care reunește organizații de tineret din întreaga Europă, și credem că o asemenea inițiativă largă este deosebit de utilă. Din informațiile pe care le deținem rezultă că au fost eliminate formalitățile procedurale greoaie. În felul acesta, succesul este asigurat, iar pentru viitor dorim să dezvoltăm relațiile bilaterale cu organizația dv. de tineret.

D. T.

MILAN MILUTINOVICI

președintele Comisiei pentru relații internaționale a Uniunii Tineretului din Iugoslavia, deputat federal

Rolul important al tineretului

1. În ce mă privește, sînt pentru politica pașilor mici, înțelegînd prin aceasta că trebuie dezvoltată treptat cooperarea și colaborarea economică, științifică, tehnică, culturală între toate popoarele Europei, indiferent de orînduirea lor social-politică. Consider, de asemenea, că în Europa e necesar să se ajungă la o destindere, la lichidarea celor două grupări militare. Desigur, nu cred că se va ajunge așa repede la desființarea pactelor, dar cu timpul ele vor dispare. Aceasta ar constitui un element important pe calea spre mai buna înțelegere și colaborare între națiunile Europei.

2. Tineretul joacă neîndoios un rol important. În special în ultima vreme, el a devenit un factor însemnat al opiniei publice din fiecare țară și în general pe plan internațional. Tineretul a oferit și oferă un sprijin fără rezervă tuturor eforturilor forțelor progresiste din lume pentru destindere și pace, s-a pronunțat și se pronunță pentru pace în Vietnam și în Orientul Apropiat, a condamnat regimurile din Spania, Portugalia, Grecia etc.

Imensa majoritate a tineretului se pronunță pentru pace și colaborare în Europa și caută să contribuie la aceasta. După părerea mea, tineretul trebuie să influențeze asupra evoluției situației din Europa, dacă el — ca generație căreia îi aparține viitorul — nu dorește să moștenească o Europă în care relațiile să fie încordate și pacea doar aparentă. Tineretul trebuie să ceară promovarea unei politici care să ducă la recunoașterea existenței celor două state germane, să condamne „micile" războaie locale și intervențiile, să ceară respectarea suveranității, independenței și integrității fiecărei țări, eliminarea barierelor economice care împiedică apropierea popoarelor; să ceară dezvoltarea colaborării multilaterale pentru o mai bună cunoaștere între tineri și popoare în general.

3. Consider că inițiativa U.T.C. este bună și că în momentul de față este foarte utilă. Avînd în vedere marele interes al tinerilor pentru o asemenea întîlnire cred că este bine că s-a organizat această „masă rotundă", care va ocaziona o discuție deschisă asupra problemelor securității europene, din care probabil vor reieși anumite idei pe care organizațiile naționale participante le vor putea adopta pe planuri proprii de acțiune.

Consider, de asemenea, că „masa rotundă" va da rezultate bune. Noi salutăm această idee, vom participa la ea și ne vom strădui să fim activi.

N. Plopeanu

OPINII DANEZE

Ne vorbesc: AXEL SLOK, președintele Consiliului Național al Tineretului Danez; GUNNARD KANSTRUP, președintele Tineretului Comunist; TEDDY PETERSON, președintele Tineretului Partidului Socialist-Popular

Consiliul Național al Tineretului Danez (D.U.F.) reunește 40 de organizații și numără 800 000 de membri. Pe președintele Consiliului, Axel Slok, un tînăr amabil, l-am întîlnit la sediul tapisat cu cărți, broșuri și manifeste. Discuțiile s-au concentrat, bineînțeles, în jurul „mesei rotunde", mai ales că Axel Slok va reprezenta D.U.F. la București.

— Ce trebuie întreprins pentru dezvoltarea contactelor între organizațiile de tineret de orientări politice deosebite?

— Cred că o colaborare pe plan național a tuturor organizațiilor de tineret este un mijloc eficient pentru asigurarea stabilirii de contacte cu organizații din străinătate. De altfel funcția cea mai importantă a D.U.F. este tocmai cultivarea relațiilor internaționale ale organizațiilor noastre. Contactele pe plan regional dintre organizațiile de tineret mi se pare o inițiativă foarte bună și care, cel puțin în cazul țărilor scandinave, ne așteptăm să dea roade. În luna august va avea loc o întrunire a reprezentanților organizațiilor de tineret din Danemarca, Norvegia, Islanda și sperăm ca după această întîlnire influența lor în viața politică a țărilor respective să crească. Cred, de asemenea, că este momentul prielnic extinderii legăturilor în scopul unei mai bune cunoașteri reciproce. Amintesc, în această ordine de idei, că D.U.F. întreține relații și cu tineretul din țările socialiste.

— Care este rolul tineretului în eforturile care se depun pentru destindere și securitate în Europa?

— Tinerii devin tot mai conștienți de forța pe care o reprezintă în societate. Interesul lor este acela de a învăța, munci și trăi în pace, în condiții pe care numai securitatea tuturor țărilor poate să le-o asigure. Tinerii, indiferent de organizațiile cărora aparțin, trebuie să facă cunoscută dorința lor în straturile cele mai largi ale opiniei publice și să determine guvernele să se abțină de la orice act agresiv care ar reprezenta un pericol pentru securitatea în Europa și în general în lume. Puternicele acțiuni ale tineretului împotriva războiului din Vietnam constituie o dovadă în acest sens. Un alt loc îl constituie informarea și cunoașterea reciprocă a tinerilor care au acum mai mult ca oricînd posibilitatea de a călători în țări tot mai îndepărtate, de a avansa peste tot ideile care-i călăuzesc: pace și securitate.

— Cum apreciați inițiativa U.T.C. de a organiza o masă rotundă privind securitatea europeană?

— E o inițiativă utilă, care se va bucura de succes. Organizația dumneavoastră, care manifestă atîta interes pentru unificarea eforturilor tineretului în promovarea principiului securității europene, ne-a dat un bun exemplu.

Gunnar Kanstrup, președintele Tineretului Comunist din Danemarca, răspunde la întrebările noastre cu exemplele concrete din însăși activitatea organizației pe care o conduce. Tema „mesei rotunde" inițiată de U.T.C. îi oferă prilejul de a ne expune pe larg punctele sale de vedere.

— Deci, ce trebuie întreprins pentru dezvoltarea contactelor între organizațiile de tineret?

— Consider că discuțiile cu alte organizații de tineret sînt nu numai posibile, dar și necesare. Trebuie să cunoaștem punctele de vedere nu numai ale organizațiilor comuniste din alte țări, dar și ale organizațiilor social-democrate, liberale, conservatoare deoarece cunoașterea facilitează apropierea. Propria noastră experiență ne-a dovedit-o. Tinerii conservatori din Danemarca au o poziție asemănătoare cu a noastră în problema pactelor militare. Și ei luptă împotriva N.A.T.O. deoarece doresc o Europă eliberată de amenințarea acestui bloc. Acest lucru ne-a apropiat în ultimul timp și consider că atitudinea noastră în problema desfășurării unor contacte cît mai largi este pozitivă, realistă, în concordanță cu interesele cauzei pentru care militām.

— Care este rolul tineretului, după părerea dumneavoastră, în eforturile care se depun pentru destindere și securitate în Europa?

— Tineretul poate juca un rol important în lupta pentru o Europă a păcii. Avem cîteva obiective clare pentru care mobilizăm tinerii. Am dori crearea unui front larg danez care să sprijine cauza poporului vietnamez, exercităm presiuni pentru ca țara noastră să părăsească N.A.T.O., ne pronunțăm pentru relații diplomatice cu R.D.G. și recunoașterea frontierelor actuale ale statelor europene. Căutăm mijloacele propagandistice cele mai eficiente împotriva intrării Danemarcei în Piața comună. Am salutat cu satisfacție Apelul de la Budapesta și am dori ca guvernul danez să-și aducă o contribuție activă la organizarea unei Conferințe în problema securității europene. Sîntem gata să colaborăm cu toți aceia care au un punct de vedere asemănător cu al nostru în lupta împotriva N.A.T.O., a dictaturilor din Grecia, Spania și Portugalia și sprijină mișcările de eliberare națională.

— Cum apreciați inițiativa organizării unei „mese rotunde" consacrată problemei securității europene?

— Cred că organizația noastră are aceleași păreri în privința securității europene, ca și U.T.C. din România. Vom fi alături la dezbaterile „mesei rotunde" și, sincer să fiu, îmi pare bine că vom putea schimba păreri asupra unei probleme atît de importante. „Masa rotundă" va da posibilitate reprezentanților unor organizații atît de diferite să-și exprime punctele de vedere. Ascultîndu-i pe alții poți să cunoști mai exact tendințele actuale din mișcarea de tineret, ceea ce servește apropierii și cooperării. Cred că „masa rotundă" va servi acestor scopuri și-și va aduce o contribuție pe care o consider încă de pe acum valoroasă pentru experiența tineretului în lupta lui pentru realizarea securității europene.

Teddy Petersen, președintele Tineretului Partidului Socialist Popular, este un tînăr înalt, cu plete blonde și cu fața veșnic surîzătoare. Răspunde cu plăcere și dezinvoltură la întrebările noastre.

— Tineretul este foarte receptiv și interesat să cunoască cît mai multe — spune interlocutorul nostru. Este de datoria noastră, a celor cu mai multă experiență, să-l antrenăm la acțiuni politice utile, cu finalizări concrete și aceasta încă de pe băncile școlii. Îi sfătuim pe tinerii noștri să stabilească contacte cît mai diverse, deoarece întîlnirile, discuțiile de orice fel sînt de bun augur pentru cunoaștere și, implicit, colaborări viitoare. Ne interesează pe lîngă problemele interne și cele pe care viața politică internațională atît de complexă a zilelor noastre le ridică. Securitatea europeană este, cred, una dintre cele mai importante.

— Cum apreciați inițiativa U.T.C. privind „masa rotundă"?

— O reuniune de lucru ca cea organizată de prietenii români va fi un bun prilej pentru liderii organizațiilor de tineret din Europa să se cunoască și, aș îndrăzni să spun, nu numai de pe continentul nostru, dar și din propria lor țară. A găsi calea colaborării într-o atmosferă sinceră, de încredere reciprocă, va reprezenta un mare succes și ne pare bine ca această conferință a fost organizată în România. Faptul că atît de multe organizații au răspuns afirmativ invitației dumneavoastră, dovedește dorința de a găsi o platformă comună de discuții și cooperare.

Doina Topor

WLODZIMIERZ KONARSKI

vicepreședinte al Comitetului Executiv al Uniunii Studenților Polonezi

Pentru un eficient dialog

1. Consider că problema cea mai importantă este crearea în Europa a unui climat politic care să favorizeze orice inițiativă ce tinde spre instaurarea unei păci trainice pe continentul nostru. Acest lucru ar constitui o contribuție importantă în opera de asigurare a păcii mondiale. În Europa se manifestă cel mai clar și mai vizibil confruntarea dintre cele două sisteme, a diverselor concepții politice.

Crearea unui climat politic care să servească cauzei păcii și securității europene trebuie să fie în principal, cred eu, opera guvernelor țărilor europene. În același timp, aș vrea să subliniez marele rol ce revine mișcărilor și organizațiilor sociale printre care și organizațiilor de tineret care, în dorința sinceră de colaborare, prin exemplul și poziția lor politică hotărîtă în favoarea păcii și securității în Europa, pot să aducă o contribuție foarte importantă la rezolvarea problemelor europene. Această tendință sinceră spre o înțelegere politică, indispensabilă pentru soluționarea în favoarea securității europene, însă, din păcate, nu se observă la unele guverne. Unul dintre acestea este guvernul R.F.G. În Europa există pactul militar agresiv N.A.T.O. și caracterul său agresiv constituie unul din potențialele izvoare ale unui conflict de otrăvire a atmosferei politice pe continentul nostru. În Europa există dictaturi fasciste militare în Grecia, Portugalia sau Spania. Situația din aceste țări, caracterizată prin teroare politică, influențează negativ evoluția în Europa.

Pentru organizațiile de tineret, pentru noi — și acest lucru poate fi formulat ca o sarcină mai generală, la care se referă Apelul de la Budapesta și alte documente formulate de țările socialiste — o sarcină importantă o constituie depunerea unui maximum de efort în vederea sprijinirii acelor forțe ale progresului de pe continent care s-au pronunțat pentru un adevărat dialog politic constructiv. Respectivul dialog ne acordă șansa unei întregi înțelegeri politice permanente în favoarea păcii și securității Europei.

2. Este cunoscut faptul că în țările capitaliste din Europa se desfășoară un proces de activizare a tineretului și studenților care determină categorii tot mai largi de tineri și studenți să adopte o poziție politică hotărîtă.

Aș dori să subliniez că apreciez eforturile forțelor de tineret și studențești progresiste din țările capitaliste, ale grupărilor de stînga radicale care își formulează tot mai precis și clar poziția pronunțîndu-se împotriva forțelor „războiului rece" care activează în țările lor. Aceste cercuri fac eforturi în vederea unificării forțelor și elementelor progresiste care, luate împreună, pot să exercite o serioasă influență socială în țările lor. O astfel de influență nu rămîne, după cum se știe, fără ecou din partea cercurilor conducătoare care trebuie să țină seama tot mai mult de ele. Înțelegem că în fața mișcării de tineret progresiste există încă o serie de obstacole interne și externe. Însă, observăm din partea unor grupări tendințe sincere și de aceea dorim să le sprijinim. De exemplu, în acest an, după cum se știe, se desfășoară acțiuni ale tineretului și studenților împotriva pactului nord-atlantic. În același timp se dezvoltă continuu activitatea organizațiilor de tineret din țările capitaliste de colaborare cu cele din țările socialiste, ceea ce va contribui la reducerea încordării și la crearea unui climat de înțelegere. Tot mai multe din aceste organizații de tineret progresiste din Occident adoptă o poziție antiimperialistă din ce în ce mai hotărîtă, apropiindu-se astfel de noi. Acest lucru creează un climat mai bun pentru colaborare și înțelegere. Consider că o discuție sinceră și profundă pe tema securității europene este posibilă, necesară și se poate solda în concluzie cu rezultate constructive.

3. Considerăm că este o inițiativă interesantă pe care o sprijinim și dorim să avem o participare activă la „masa rotundă" inițiată de tovarășii noștri români. Gazdelor și tuturor reprezentanților organizațiilor de tineret din Europa, în mijlocul cărora inițiativa a trezit o mare simpatie și sprijin, le este cunoscut faptul că de multă vreme am fost angajați într-o discuție constructivă cu organizatorii acestei întîlniri. Și aceasta pentru că am dorit ca întîlnirea respectivă să fie cît mai fructuoasă, să contribuie la sprijinirea dialogului inițiat între organizațiile de tineret care acționează în diverse orînduiri sociale.

Înțelegem că forma actuală a conferinței este un rezultat al unei discuții comune avînd drept scop asigurarea succesului întîlnirii. Organizațiile de tineret poloneze doresc să joace un rol cît se poate de activ în timpul desfășurării „mesei rotunde". Credem că întîlnirea de la București va constitui încă un pas înainte spre dezvoltarea dialogului politic dintre organizațiile de tineret din Europa.

I. Dumitrașcu

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A „SCÎNTEII TINERETULUI"

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii". Tel. 17.60.10, 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" 40.362